

III

П-12526

1921

1921

X

27010

27610

III

n-12.526

1020-1-24

СВІТ ДИТИНИ

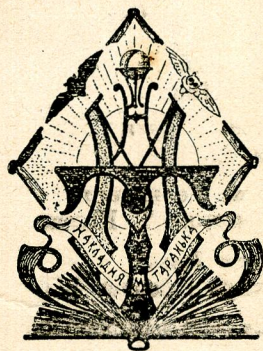
ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТИЙ І МОЛОДІЖИ.

РІЧНИК II.

ЗА ЧАС ВІД 1 СІЧНЯ ДО 31 ГРУДНЯ 1921.

27610

ЛЬВІВ, 1921.

НАКЛАДОМ МИХАЙЛА ТАРАНЬКА.

З ДРУКАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Зміст II річника.

1. Вірші.

- Бабій Микола:*
Паде сніжок 198.
- Беч Дмитро:*
Наша заповідь 82.
До школи 150.
Гостина св. Миколая 203.
- Вільшенко Я. (Лотоцький Антін):*
1921. (Новорічна казка) 9.
Казка мартової ночі 50.
Великодні дзвонять дзвони 73.
Три дари — три ради Весни 94.
Мої гості 123.
Маленька Іруся 131.
- Вільшина Остап (Пентелейчук Ю.):*
Маленький школярик 150.
Осінь іде 165.
Карпати 166.
Люблю я Буковину 174.
Перший сніг 193.
- Веселка Соня (Ліщинська Михайл.):*
Добре серденько 165.
- Вжеснічки Ян:*
На весні 67.
- Галя (Слимаковська Олена):*
Як мала дівчинка звеличає пам'ять
Тараса Шевченка 42.
Як село покину 153.
Хитра курочка 157.
- Завадович Роман (Роман зі Славної):*
В зимі 22.
Якеж се свято 85.
Навчила мене мати 126.
Знання 141.
Українське село 142.
Книжечка 163.
Українській сироті 177.
Бабське літо 187.
- Зеленівський К. (Заклинський Корн.):*
Українець 126.
Для кого серце беть ся 132.
Ботик 133.
Курочка й когутик 140.
Що будемо їсти 155.
Іжак 155.
Зітхане 171.
- Кравченко Уляна:*
Моли ся 83.
Рідна земля 129.
- Круговий Гриць:*
Сніжинка 19.
Спи, дитя 118.
Молись, дитя 182.
- Лепкий Богдан:*
10 марта 1861 р. 48.
- Магир Микита:*
Не варто брати 133.
- Малицька Константина:*
На Свят вечір 1.
- Микитин Павло:*
Нема татка 198.
- Неруда Іван:*
Ненька 175.
- Н. Н.:*
Тим, що лягли в боротьбі 97.
- Поліщук Клим:*
Геній волі 40.
- Підгір'янка Марія:*
На святий вечір 6.
Козацька дитина 13.
Дітям Підкарпатської України 19.
Що я люблю 70.
Писанки 83.
Калина 115.
Україна 166.
- Прімавера — доня:*
Весна 61.
- Самійленко Володимир:*
На роковини Т. Шевченка 52.
- Самойлович Іван:*
Не сумуй і борись 171.
- Софронич Василь (Левицький Василь):*
Зимою 13.
На леді 27.
Цвітуть сади 91.
Хлопчина 133.
Школяр 156—157.
З осінніх мотивів 187.
- Фодчук Семен:*
Женчики 125.
- Франко Іван:*
Афоризм 19.
Мойсей і діти 94.
Указ проти голоду 101.
- Хронович Володимир:*
Чим є Шевченко для нас 40.
Лист до батька 67.

- Христос воскрес 79.
Діти й сирота 115.
- Шевченко Тарас:*
І досі снить ся 40.
Гетьмани, гетьмани 49.
Заповіт 52.
- Шкрумеляк Юра:*
Сопілка 25.
Безіменним героям 27.
Привітний акорд 34.
Дитяча країна 57.
Великдень на стрілецькій могилі 75.
Іванови Франкови 89.
Вакації 113.
Україні на втіху 145.
Осінь 161.
Тим, що не схилили голови 169.
Зима 201.

- Штокалко Петро:*
Хлопчина і воробець 3.
Хто я 155.

2. Байки, казки і легенди.

- Братя Грім:*
Білий вуж 11, 22, 28.
- Вуйко Володо (Радзикович Волод.):*
Пригоди Юричка Кучерявого 4—5,
20—21, 172—173, 184—185.
- Велигорський Іван:*
Байки 187.
- Галя (Слимаковська Олена):*
Казка про золотий та брильянто-
вий міст 174.
- Народні казки зі збірки Володимира
Гнатюка:*
Павук і комахи 12—13.
Медвідь і пчола 68—69.
Розмова жаб 102.
Морквяний лицар 132—133.
- Доде Альфонс:*
Коза пана Сефена 59—61.
- Каранович Люба:*
Пільний коник і слимак 196.
- Куликівна Софія:*
З дошу під ринву 124—125.
- Курах Іван:*
Казки для малих і старих 155.

Лихицький Богдан:

Зимова казка 203—204.

Лотоцький Антін (Вільшенко Я.):

Головниця 18—19, 29—30.

Лисниця-жартівниця та зайчики-побігайчики 93—94, 100—101.

Ляшамбоді Пер:

Господар і віл 61.

Магир Микита:

Лис і ворона 164.

Назарук Осип:

Цикль українських легенд.

1. Про золоту корону в Дністрі 2—3.

2. Про князя з гадиною в нутрі 162—163.

Сиротинська Іванна:

Святоїванська легенда 114—115.

Фодчук Семен:

Цар і рожа 134.

3. Оповідання.

Блянцет:

Японські вази 198.

Богданко (Заклинський Богдан):

Мій перший лет аеропліном 11.

З Камінця до Відня літаком 67.

На прогульці 91—92.

Як учив старий учитель у Дубівцях 117—118.

Всі з Києва 123.

В шпиталі 137.

Галя (Слимаковська Олена):

Горнятко каші 140.

Поет 165.

Гульд Ф.:

Зранена ворона 70.

Замора Наталія:

Зднів перевороту («Малі герої») 62.

Лотоцький Антін:

Третя казка дідуса Тараса 37—39.

Нехай живе самостійна Україна 121—122.

Михась Коханчик 146—147.

Блудна птичка 148—149, 154—155

Сам-самісінький 166.

Лесков Микола:

Нерозмінний карбованець 14, 17—18.

Мілянівна Ольга (Оля—Калина):

Заклята могила 170—171, 178—180.

Михайло Володимир (Гренко):

Ваші ровесники 183, 194, 202—203.

Островський Володимир:

Як вуйко був бабою 186, 197.

Поліщук Клим:

Малий повстанець 69—70, 79—80.

Радзикович Володимир:

Над водами Дніпра 41.

Райнеке Р.:

Рожевий куш 141.

Ряшівська Маруся (Штелігівна М.):

Побіда Спартанців 76—79.

Софронич Василь (Левицький Василь):

Наступ 27.

Франс Анатоль:

Сам собі генерал 141.

Хронович Володимир:

Кольцо 75.

Лист до Бога 99.

Шкрумеляк Юра:

✓ Дві ясні хвилини з життя Т. Шевченка 47—48.

Осторожно з огнем 58.

Захоронка на селі 65—67.

Переклади з чужих мов без поданих авторів:

»Боб« (з англ. пер. Стефан Панчак) 122—123.

»Лев та цвіркун« (з італ. пер. Євген Вировий) 130—131.

»Оселя слонів« (з моск. пер. В. Завадський) 139, 149—150, 158.

4. Наукові статейки з обсягу природничих наук, історії, географії та літератури.

Заклинський Богдан:

Картофля 131.

Зеленівський Корнело:

✓ Тарасовим шляхом 42—43.

5. Принагідні та ювілейні статі.

Беч Дмитро:

Із життєвих правд 175.

Галуцинський Михайло:

✓ В Шевченкову річницю 34—35.

Заклинський Богдан:

Шкільний музей 84.

Всім українським діточкам 8.

Малицька Константина:

✓ Шевченкове свято на далекому Сибірі 45—47.

Памяти нашого друга 116—117.

Михайло В.:

Українська »Коза-Дерева« у Відні 126.

Таранько Михайло:

Діточі вистави 81—82.

Герберт Гувер 82.

Митрополит гр. Шептицький 138.

Наш біляне за 1921 рік 206.

6. Сценічні образки.

Животко Аркадій:

»Вона«, сценічна картина на 2 дії з епілогом 181—182.

Шкрумеляк Юра:

»Сон на могилі Т. Шевченка« (містерія) 44.

»Сирота«, сценічний образок в 1 дії 98—99.

Єремій М.:

»Микольців подарунок«, сценка в 1 дії (переклад з московського) 195.

7. Забави.

Брилінська Євеліна:

Сільські діточі забави 83, 102.

Таранько Михайло:

Світло й тінь 30.

Федусевич Мирон:

✓ Гра із Шевченкових творів 51.

8. Ноти до співу

Гайворонський — Шевченко:

»Учіте ся!« пісня на діточий хор 36.

Залеський — Шевченко:

»Тече вода«, пісня на діточий хор 50

Павлинович — Очеретна:

»Пластова пісня« 83.

9. Вєячина.

Веселий кутик: 150, 157.

Гарні приміри до наслідування: 24, 64, 96, 128, 152, 160.

Запросини до передплати: 6, 192, 208.

Конфіскація: 169, 177.

Конкурси: 70, 88, 120, 191.

Оповістки: 4, 5, 12, 14, 21, 24, 56, 64, 72, 88, 94, 96, 120, 124, 128, 144, 156, 168, 173, 185, 188, 191, 198.

Перні проби молодих авторів: 15, 54, 70, 85, 120, 136, 188.

Посмертні згадки: 64, 96, 104, 128, 160, 191.

Читайте, діти 51, 205.

10. Загадки, ребуси, шаради і розвязки.

Стор.: 7, 15, 23, 31, 53—54, 63, 71, 86—87, 95, 103, 119, 127, 135, 142—143, 151, 159, 167, 176—176, 189—190, 199, 207.

11. Переписка Редакції.

Стор.: 7—8, 15—16, 23—24, 32, 55—56, 63—64, 72, 87—88, 96, 104, 128, 135—136, 143—144, 152, 160, 168, 176, 190—191, 200, 207.

12. Виказ жертв.

Стор.: 8, 16, 24, 32, 56, 64, 72, 88, 96, 104, 120, 128, 136, 152, 160, 168, 176, 191, 200, 207.

Замітка: Між числом 12 і 13 наслідком друкарської похибки повстала прірва в означуванню сторінок. Число 12 кінчить ся на стор. 104, а число 13 розпочинаєть ся стор. 113.

Ілюстрації.

Заголовна вінета »Світа Дитини« є твором артиста-маляря Осипа Куриласа.

Аероплян сист. Блеріо 10.

Безіменні герої 26.

Білозерська Олександра 47.

Блудна птичка 155.

В підземлях могили 179.

Вдячні риби 22.

Вдячні круки 28.

Вуйко Микола 186.

Вуйко бабою 197.

В утечі перед Татарами 29.

В садочку 90.

Гетьман благословить 178.

Герберт Гувер 82.
Головниця 30.
Гнатюк Володимир 92.
Гнатко і мама 148.
Гнатко в лісі 154.
Дідусь і внуча 41.
Діточі театральні дружини 81.
Заклята могила 178.
З дощу під ринву 124—125.
Золота корона в Дністрі 2.
Ініціал 37.
Коза пана Сегена 59—61.
Ковалів Стефан 116.
Лев та цвіркун 130 131.
Лисиця і зайчики 93, 100—101.
Лис і ворона 164.
Мама навчає 165.
Мені тринадцятий минав 41.
Медвідь і пчола 68 69.
Могила Шевченка 52.
Морквяний лицар 132—133.

Митрополит гр. Шептицький 138.
Мурашки при праці 28.
Напі читачі 94.
Новопетровська кріпость 43.
Нічна виправа 171.
Павук та комахи 12—13.
Подорож на сомі 3.
Посудина з білим вушем 11.
Пільний коник і слимак 196.
Пісня про минуле 49.
Правда і Кривда 37.
Проклін матери 154.
При тачці в каторзі 39.
Раненько скоро світ 170.
Ребуса: 7, 15, 23, 31, 53—54, 63,
71, 86—87, 95, 119, 127, 135, 142,
151, 159, 167, 175, 189, 199.
Рекін і Боб 123.
Репніна Варвара, княжна 48.
Сильветки на стіні 30.
Смерть царя 134.

Старий Микола оповідає 171.
Степовий вихор 180.
Стрілецька могила 74.
Страховиця і примари 179.
Тарас й Івась 170.
Тарас несе дрова 179.
Україна на муках 180.
У сільського маляря 38.
Хлопчина в садочку 37.
Цар і воеводи 134.
Читайте, діти (заставка) 51.
Шевченко Тарас (дереворит О. Куль-
чицької) 33.
Шевченко Тарас (скульптура М.
Бринського) 35.
Шевченкова муза 38.
Школяр 156—157.
Юра Купчачко в дорозі 19.
Юрчик Кучерявий 4—5, 20—21,
172—173, 184—185.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

На Свят вечір.

У ту нічку святую, врочисту,
В таємничу ту нічку чудес,
Як надягне світ ризу зористу,
Сходить Боже Дитятко з небес.

Йде тихенько по сніга пелені,
Босоніж гаєм, полем ступа,
Сосни клонять ся Йому зелені,
Сірий зайчик до ніг припада.

А Воно, як що року від віка,
В людські серця в гостину спішить,
Щоби з Богом опять чоловіка
Таємничим союзом злучить.

Щоб зеднати розеднаних світом
У великій братерській любові,
І небесним промінем огріту
Заквітчати землю в зимі.

У ту ніч чудотворну Дитяти,
Як засядем в родиннім кружку,
Помянімо тихим словом посвяти
Всю Вкраїну мертвоу і живу.

Тих, що в бою за рідні прапори,
Щоб з кайданів народ розкувать,
Устелили своїм трупом простори
Від Амуру аж ген до Карпат.

Тих далеких, що в стужі Сибіри
Линуть думкою в рідне гніздо,
Тих по тюрмах, що в мурах у сірих
Крізь решітку витають Різдво.

І хай в вечір єдиний той в роцї,
Хоч нас ворог давить і лома,
В світового безладя потоцї
Серцем буде Вкраїна одна!

Конст. Малицька.

Осип Назарук.

Українські легенди.

І. Про золоту корону в Дністрі.

Раз оден малий хлопчик купався з батьком у Дністрі коло села Горигляд. Там наш Дністер плине вже чудовим, глибоким яром. На його узбіччях видніє сіра крейда і білі гіпси. А на верхах стрімких берегів видно гарні ліси й скелі, що виглядають як замкові руїни.

Хлопчик необачно відплив від батька і Дністрова течія вхопила його тай занесла в прудкий вир, що гонить там під скалу. Кругом нього зашуміло, забулькотіло. Вир закрутив ним як перцем і з клекотом потягнув у низ. Хлопчик настрашився, але не втратив духа і притомности. Замкнув уста, щоби не захлиснути ся водою й отворив очі. В зеленій воді побачив якусь лагідну, золоту

ясність, до якої перла його міцна струя води, спихаючи на саме дно. Там узрів на чистенькім піску золоту корону, висаджану перлами й дорогим, горіючим каменем. Блискучі діаманти, червоні як огонь рубіни й сині як небо туркуси, мініли ся на короні потрійною лентою так, аж за очі хапали. Кругом золотої корони сиділи молоді русалки, водні панни чудової краси, з білими личками, з золотистим волосем і зеленими очима.

— „Хлопчик, хлопчик!“ — закричали вони.

— „А чи не плакстий він?“ — запитала найвисша між ними.

— „Ні, ні“, — відповіли хором русалки. А одна, наймолодша докинула: „Він навіть виру не дуже настрашив ся. Я бачила“.

— „То сїдай, хлопчику, між нами!“ — сказала найвисша русалка, що мала на голові вінок із червоних маків.

Хлопчик сів собі біля золотої корони, що світила як сонце в зеленій Дністровій воді і запитав:

— „А се що?“

— „Се золота корона українських князів“, — відповіла найвисша русалка, що мала на голові вінок із червоних маків.

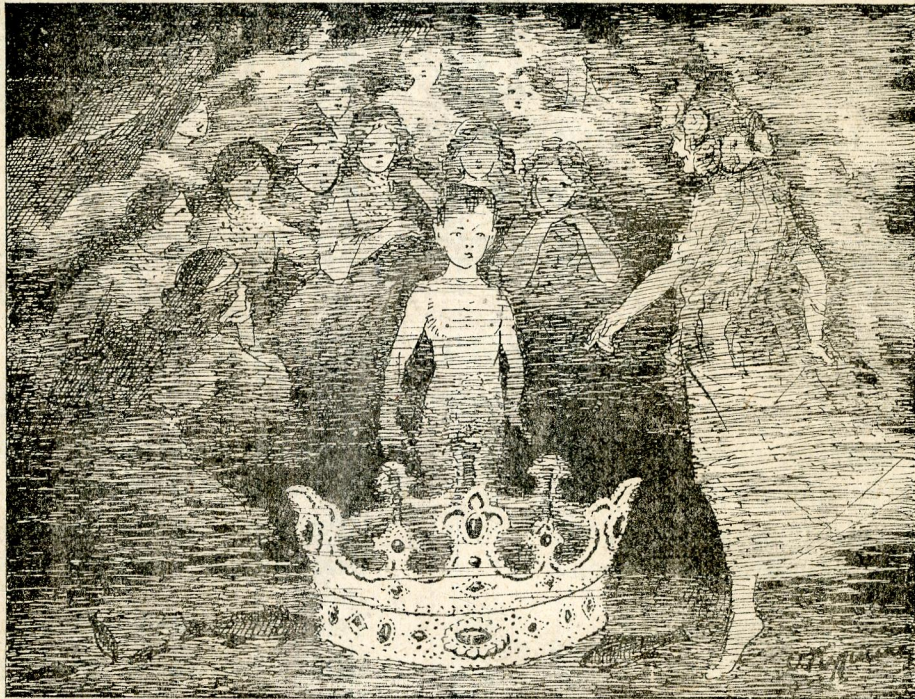
— „А відкіля вона сюди дісталася і що ви з нею робите?“ — запитав зацікавлений хлопчик. Русалка відповіла:

— „То було давно, дуже давно, ще в році 1015 по Хр. Різдві. Того року помер у золотоверхім Києві Великий Князь України, Володимир Святий. Сини його почали між собою воювати, бо не було згоди між ними. Найгірший з них був Святополк, що зробив спілку з ворогами України й убив двох своїх братів, Бориса і Гліба. А як про се довідав ся третій його брат, Святослав, пустив ся втікати перед ним у Галичину. Взяв він зі собою золоту батьківську корону, бо бояв ся, аби його окаянный брат не видав корони воро-

гам. Уже молодий князь Святослав добіг до гір Карпатських. І біг пахучими борами Бескида. І біг цвітучою долиною Опора. А за ним бігла страшна погоня брата. І дігнала його — в темних горах Карпатах, на ясній долині Опора. Як Святослав побачив, що його мала дружина не виграє бою, вибрав глибоке місце у річці Опорі. І кинув у глибінь ве-

лико-княжу корону свого батька. А сам погиб у боротьбі з погонею брата. І там його й похоронили на березі Опора, коло села Гребенова, де й доси стоїть його могила в смерековім лісі запахнім. Ми зараз узріли в чистій воді Опора золоту корону князів України й оточили її, але не діткнули. Багато літ минуло й Опір заніс корону в більшу від нього ріку Стрий. А Стрий заніс її в іще більший від себе Дністер. І вона помалу посувається дальше. А ми все її бережемо, як ока в голові. А як та корона досунеться до моря, тоді український нарід, до якого й ти належиш, мати-ме знов таку велику і сильну державу, яку мав за Великого Князя Володимира...“

— „А коли се буде?“ — запитав хлопчик. Відповіла йому русалка з вінком із червоних маків:

— „Ми не знаємо, коли корона допливе до моря. Бо її завертають сльози і зітхання тих Українок і Українців, які плачуть у нещастю і руки опускають. Інакше та корона вже давно булаб у морю. Бо пливе вона з водою вже дев'ятьсот літ. Чи іще щось хочеш знати, відважний хлопчику?“

— „Ще хотів би знати, чи не міг би я сюди прийти з моїм приятелем. З ним я все бавлюся й книжечки читаю. Нехай би й він подивився на золоту корону князів України. Бо вона дуже гарна, ще красша, як ваш віночок із червоних маків“.

Русалка відповіла:

— „Се є неможливе, синку. Бо заки ти прийдеш, ми вже з короною можемо бути далеко. І тільки раз на сто літ вільно нам показати її людині, яка не плаче в горю. Ти якраз натрапив на таку годину.

І добре було, що ти не злякався. Бо інакше ми вже не пустили би тебе відси. А на світі казалиб, що ти втопився в Дністрі“.

— „А коли мене пустите до дому?“ — запитав хлопчик.

— „Зараз“, — відповіла найвисша русалка. Вона встала й плеснула в долоні. А за нею плеснули в долоні всі інші русалки з зеленими очима. На той знак надплив із глибин Дністрових великий сом, — міцна, вусата риба, завбільшки людини, з спокійними очима. Русалка сказала до сома:

— „Занесеш сего хлопчика до його батька, що онде жде на нього біля гориглядського виру. А ти, хлопчику, сідай собі на сома й держи ся його вусів“.

Хлопчик подякував гарним русалкам за їх чемність, сів на гладеньку, широку шию сома, як на коня і вхопив його за вуса. Найвисша русалка вложила йому в ручку один червоний мачок зі свого віночка і приязно попрощала.

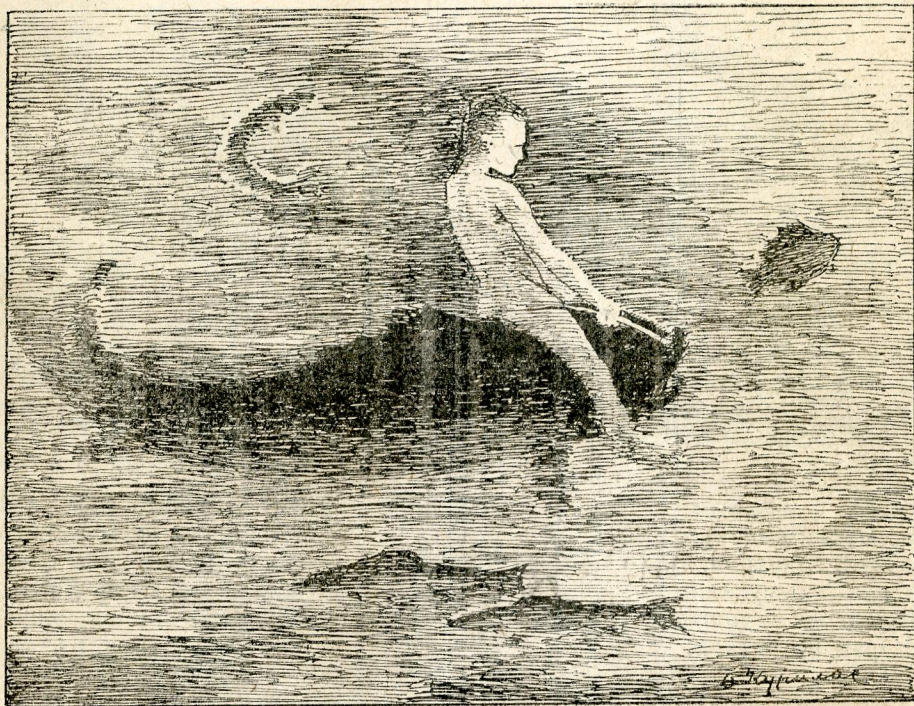
Легко рушив сом із місця і поплив із хлоп-

чиком через саму середину Дністрового виру. А перед ним плила мала риба чечуга з кістяним хребтом, подібним до пилки. Вона показувала сомови дорожку, хоч сом сам добре знав, куди плисти. Легко виніс сом хлопчика на верх небезпечного виру, де що року тонуть необережні люди. Переплив із ним вир і приніс до батька.

Батько

дуже утішився сином й оба пішли до дому.

Дорогою оповідав йому хлопчик, що бачив і чув на дні гориглядського виру. Але батько відповів: „Може тобі так здавалося в воді, дитинко?“ — „Я маю ось той мачок, що мені дарувала русалка!“ — сказав хлопчик. — „То вода його десь наднесла і ти несвідомо зловив той мак рукою“, — не вірив батько. А хлопчик оповів про все своїм товаришам. Вони повірили. І від того часу жили з собою в найбільшій згоді. Ніколи не боялися жадного нещастя. Разом училися і не опускали рук навіть у найбільшій горю.

Хлопчина і воробець.

В зимі у великі морози
Воробчик під хату сідав,
Від зимна в очах він мав сльози
Й поживи надармо шукав.

А хлопчик у хаті тепленькій
Веселий, щасливий сидів,
І булку діставши від неньки.
Крізь шибу віконця глядів.

Ось, мамцю, воробчика видко,
Який він біденький — аж страх,

Сумний і не бігає швидко
Та сльози він має в очах.

Сумний він — знать змерз на морозі,
До того голодний мабуть,
Я булки дам пташці небозі,
Найрадість ввійде в її груди.

І вибіг із хати хлопчина
І булочки кинув кусок,
Вхопила поживу пташина,
В затишний злестіла куток.

II. III.

Вуйко Владко.

Пригоди Юрчика Кучерявого.

З образками О. Куриласа.

IV. Видра.

1. Всю роботу я покинув
І до вас отсе прилинув,
Бо ми, діти, зачували,
Що ви дещо сумували,
Коли Вуйка не видали
І про Юрка не чували.

3. Бо я, правду вам сказати,
Тої нічки не міг спати:
Якісь хлопці два смаркаті
Сміли Вуйка зачіпати,
В ліжко хрущів напустили
І я кидав ся що сили.

2. Не знаю я, як ви вснули,
Як останній раз почули,
Як то потвір якийсь дикий
Вправив хлопців в страх великий,
Як побідли оба дуже,
Як вхопили за оруже.

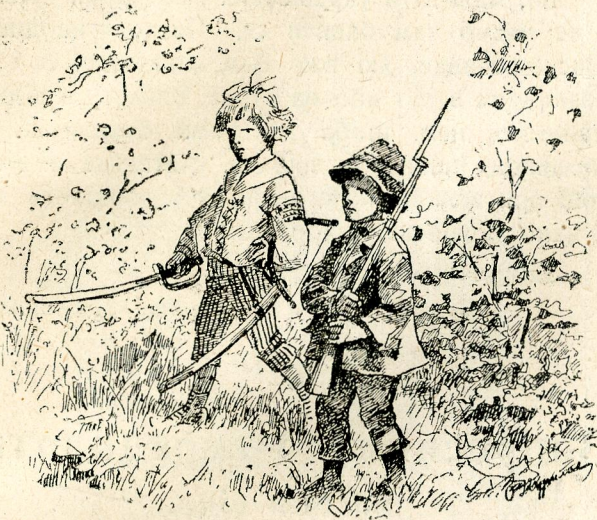
4. Та вони за свою пробу
Вже дістали добре бобу...
І даремна їх робота,
Бо я знаю, що ся псота
Вас зовсім не звеселила,
Лиш для Вуйка жаль збудила...

Хто з Вас бажає пізнати двох великих збиточників та насміятися з їх псот, то нехай купить собі зараз книжечку під заголовком:

„Максим і Марко“

яку прикрашує 95 образків. Книжечка коштує 40 Мк., з пересилкою 45 Мк., а дістати її можна у всіх українських книгарнях та

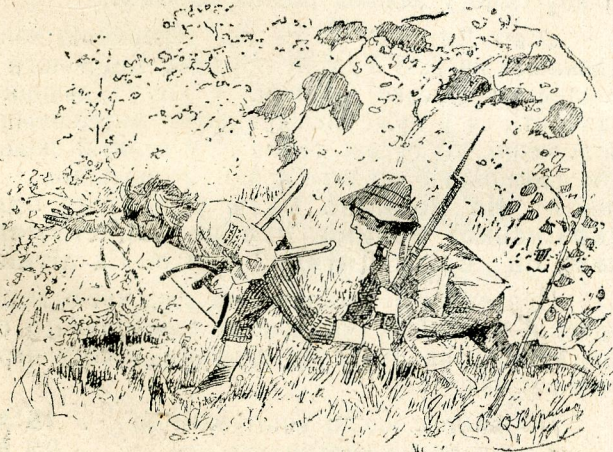
в конторі видавництва „СВІТА ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморовича, 3.

5. Юрчик, Данко скоро, швидко
Зрозуміли, що се гидко
Так бояти ся, дрожати,
Стали зброї добувати,
Взяли до рук кріси, луки
Острі мечі і шаблюки.

7. Потім що раз відважнійше
І певнійше і смілійше
Нишпорили по ліщині,
Лазили по деревині,
В кожду діру шаблі пхали,
Звіра лютого шукали.

6. Зразу брали ся за діло
Дещо з острахом, несміло
Поміж вітки деревини,
В темні корчки ліщини
Обережно заглядали,
Звіра лютого шукали.

8. Нараз знову крик тривоги:
Звір їм плигнув попід ноги,
З нори вискочив стрілою
І сховав ся під водою.
Якийсь страшний, волохатий,
З довгим хвостом і вусатий.

(Докінчене IV частини буде.)

І Річник „Світа Дитини“

творють прегарний альманах
діточої літератури за рік 1920.
На складі маємо дуже малу кількість примірників
:: тому з замовленнями треба спішити ся. ::

Ціна одного річника зброшурованого стоїть 350 Мк., а в люксовім переплеті 500 Мк.
За порто, поручені і посліплату належить ся 15 Мк.

Марійка Підгірянна.

На святій вечір.

Чиста кімнатка. Мати прибрала її на свято.
Скатертка біла на столі і цвітів так багато.
А з кухні пахне кутя й мід і хліб біленький з печі.
В кутку стоїть вівсяний дід — бо нині святій вечір.

Сніжок порошить на дворі і сивий сумерк білить.
В кімнатці тихій при вікні Даруся й Юрчик сіли.
І споглядають діти в даль на снігом вкриті гори...
Дарусі ніби чогось жаль і до братчика говорять:

— „Сніжок трясє, сніжок трясє біленькі пилини —
Присипав все, присипав все, і гори і долини.
І гай притряс і луг притряс і стежечку до хати,
Та як прийде Ісус до нас, щоб нас обдарувати?

Ми чемні були рік цілий в час праці, чи забави,
Для дітий чемних наш малий Ісусик все ласкавий.
А так хотілаб дуже я гарненьку ляльку мати,
Се доня була би моя, а я їй добра мати“.

Юрчик тихесенько сидить — в синіх очах задума.
Дарка на братчика глядить — що се так братчик дума?
І дзвонить, дзвонить в срібний сміх і Юрчика голубить:
— „Ти найпиліший був з усіх, тебе Ісусик любить.

Тобі Ісусик дасть усе, що лиш просити в Нього“. —
А братчик каже їй на се: — „О, я просив би много!
Я би просив від всіх дітий на нашій Україні,
Щоби зійшов Ісус святій на нашу землю нині.

Щоби побачив, як в сльозах вкраїнських дітий много.
Батьки їм гинуть по тюрмах і їсти їм нічого.
Щоби Ісусик перейшов поля наші широкі
І лік подав і лік найшов на рани ті глибокі,

Рани від знущань, від кайдан, від куль на битви полі —
І на найглибшу зі всіх ран, на біль, що край в неволі!
Щоби Ісусик плач почув сиріт без батька й мами,
І їх до серця пригорнув маленькими руками.

Щоб на Вкраїні почислив всі каплі сльози і крови
І край вже горю назначив, з Вкраїни зняв окови
І на свободній вже землі звів нам свято мира —
За те, за те в моїй душі горить молитва щира“.

Даруся слуха слова ті і бе серденько сильно
І кучерики золоті до брата тулить щільно
І каже тихо: — „Брате, знай, недобре я зробила.
Забула, що в журбі мій край і ляльки лиш просила.

Я ляльку маю ще стару, а радо дам і тую,
В нову суконку уберу, й сирітці подарую.
Мені так добре — маю я і мамочку і татка,
Нова суконочка моя і тепла наша хатка.

А кілька то дітий дрібних на нашій Україні
Голодних нині і смутних — не мають хліба нині,
Бо їм батьків і хліб і дім недобрі взяли люди,
За них молитви наші шлім і дбаймо все і всюди.

Юрцю — зі мною враз клякай — й молім Христа-Дитину
За сиріт наших, за наш край, за нашу Україну!“

Грудень, 1920.

Зарічів на Угорській Україні.

Любі братчики і сестрички!

Ми, малі діти українських захоронок у Львові, не маємо чам бавити ся. Певно у неодного з Вас є забавки, які вже Вам навкучили ся і Ви їх закинули в кут або на стрих. Вийміть їх відтам і пришліть нам, щоби ми ними бавили ся. — З подякою прийме їх наша п. учителька в захоронці при вул. Руській, число 3 і розділить між усі наші українські захоронки.

Здоровимо Вас

Українські діти львівських захоронок.

Запросини до передплати на 1921 рік.

Із сим числом зачинає молоде видавництво діточого часопису другий рік свого існування. Щоби часопис сей міг сповнити своє завданє, доконечна являєть ся потреба, щоби всі родичі за-пренумерували його для своїх діточок, а виховавці малого покоління та організатори суспільно-просвітнього руху по всіх усядах нашого краю звертали увагу громадянства на „Світ Дитини“ та на його ціли. „Світ Дитини“ має виховати у новому дусі нове покоління, яке дасть почин до нового відродження нас, як нації, має сотворити з нас вільну сімю у великій родині народів.

„Світ Дитини“ — се під теперішню хвилю одинокий на всю Україну орудник доцільного виховання української дитини. І хоч видавництво находить ся у дуже невідрадному матеріальному положеню, то пускає се число у великій кількості примірників по всім краю, з просьбою і за-зивом: **Не повинно бути у нас ні одної української родини, яка не за-пренумерувала би „Світа Дитини“ для своїх дітий.**

Приневолені зростаючою доріжнею коштів друку й паперу та обезціненем теперішнього гроша, мусимо на 1921 рік піднести висоту передплати. І так:

Поодинокє число коштувати-ме . . . 15 Мк,
а квартальна передплата 90 Мк.

Для Америки й Канади виносить передплата на цілий рік: **1 (один) долар.**

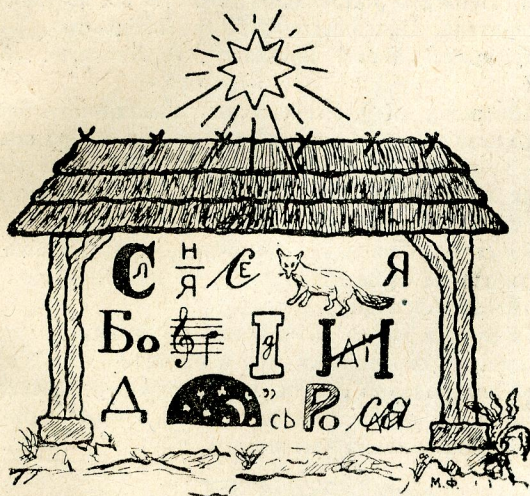
Нехай нікого не відстрашує позірною висока квота **15 марок** за число. Вона рівнаєть ся вартости передвоєнних **5 сотиків**, а за 5 сотиків ніхто не міг купити такої газетки перед війною. Гроші, які видадуть родичі на діточу газетку, вернуть ся їм із міліоновими відсотками, бо воля виховає їх діти на правдивих горожан будучности, які зможуть гідно постояти за Добро і Щастє свого Народа.

Хто не бажає передплачувати газетки, нехай одержанє число заверне з поворотом до нас.

Видавництво „Світа Дитини“.

Ребус ч. 1.

(Уложив Роман Тимчук із Беньови.)

Загадки і шаради.

Святочна загадка.

(Уложили Люба і Юрчик Сухі.)

Люблю я день той,
Коли матуся без впину
По кухні ся увиває,
А татусь на кілька годин
Якусь орудку ладнає.
Люблю зірку, що з її блеском
Уся родина за стіл засідає,
І по звичаю прадідів наших,
Дванайцять страв споживає.
А вже найкрасша тая хвилина,
Як світло Ялинки сіяє,
І вся родина зібравшись кругом,
Гарні коляди співає.
Як вечір сей зоветь ся?
Кождий відгадає!

□ □ □

Шарада з букв.

(Уложили Юрчик і Люба Сухі.)

Перша, четверта, пята, шеста,
Імя означає;
Друга, трета і четверта,
У воді гуляє.
Цілість: втіху й радість
Всім дітям справляє.

□ □ □

Загадка.

(Подав Нусько Дудин.)

Був стовп 7 метрів високий. По нім ліз слимак що день 3 метри високо, а в ночі спадав о 2 метри низше. Питаємо ся, кілька днів потребував слимак, щоби вилізти на вершок стовпа?

□ □ □

Шаховий коник.

(Уложив Осип Процишин.)

бер	кров	чуть	ну	ти	пи	ни	гня
про	вед	ре	во	на	о	ба	вре
із	то	ю	ти	як	мен	ми	ми
До	сві	пра	пи	мо	ють	со	чиш
лась	роз	бо	так	чи	хо	са	гір
сво	ти	У	го	ї	ше	о	те
ї	ро	ї	Ля	чуть	ри	ю	до
дї	ха	ї	кра	кра	на	ма	ні

Ідїть слїдом шахового коника, а відчитаєте могуті слова з великої поеми нашого поета. Назвіть сю поему й поета?

Переписка Редакції.

З нагоди Свята Рїздва Христового, пересилає „Світ Дитини“ всім своїм Читачам, Передплатникам і Прихильникам сердечний, староукраїнський привіт:

Христос раждаєть ся!

а за надіслані бажання складає на сім місци щирю подяку.

Адміністрація „Світа Дитини“ повідомляє сею дорогою, що газетку в сім році буде висилати лише тим передплатникам, які зложать що найменше квартальну передплату (90 Марок) з гори. Перше число висилаємо на бажанє, як оказове. Довжникам здержуємо дальшу висилку і ждати мемо до дня 15 січня на остаточне вирівнанє їх залеглостий. По тім речинци удамо ся на судову дорогу і тим чином стягнемо належні нам квоти. Тому перестерігаємо упертих довжників перед непотрібними коштами.

Надя Головацька в Делятині: Не можна-ж, Люба Надю, кождому в кождім числі і на кождий лист зараз давати відповідь. „Світик“ мусить мати кождого свого приятеля на увазі. Чи Ромчик уже здоровенький? Вуйко Влодко мав пригоду з хрущами! Питаєш, де взяли ся на Рїздво хрущі? Прочитай собі книжечку: „Максим і Марко“, а довідаєш ся про все! Ребуси треба рисувати тушом.

Стефа Курієць у Петрові: Бракуючі числа ми вислали. Чи дійшло все в порядку? „Світик“ чув уже досить богато про „бушівників“. У них то вже такий лад, що чим більший дурень, то тим значнійше становище займає. Вони бажають змінити чорне на біле і навпаки. Однак, чи зможуть се зробити, сього ніхто не вгадає, а тим більше, що вони самі в се не вірять.

Юрчик і Люба Сусі в Любелі: Шарада і вершик досить удатні. Як називається Ваша хора сестричка і чи вже вона поздоровіла? А що приніс Вам св. Миколай? До „Світика“ св. Миколай загостив на сам кінець своєї подорожі і заявив, що сьогорічна мандрівка по українських родинах була для нього дуже прикра, бо ледви в кожній тисячній родині заставав діточку, які передплачували і пильно читали свою газетку. Св. Миколай казав адміністраторови „Світика“ предположити собі список усіх передплатників, а як побачив, що половина з них не платить, гірко заплакав... і зажурений відіхав до неба.

Василь Коцюба в Дрогобичі: Деякі з надісланих загадок вихиснуємо, але не зараз, бо маємо стільки залеглих матеріалів, що годі все нараз помістити, щоби кожного задоволити.

Оля Буликівна в Дубні: Всякі замовлення на книжки треба посилати не на окремі карточки, але на відтинку грошового переказу. Бракуюче число (25) ми вислали.

Мирися Біликівна в Делятині: „Світик“ пересилає Тобі і всім тим, що грали комедійку „Химери Славка“ на піддержані своєї газетки та прислали нам зібрану квоту, сердечну подяку. Небагом видамо окремою книжечкою гарну штучку віршом п. н. „Червона Шапочка“.

Надія Габрусевичівна в Бережанах: Що „Світик“ все до своїх приятелів спізняється — то не його в тім вина. Він має добру „перепустку“, але пани, що мають його дальше пускати, „навмисне“ забувають про нього і він тому спізняється.

Мирослав Борис у Мартинові Новім: Ти журишся, Любий Миросю, що не мати-меш звідки посилати гроші на „Світик“. А бачиш, що Твій добрий Вуйко думає про Тебе і надіслав грошки на газетку. За се повинен Ти зі здвоєною пильністю горнути ся до „Світика“. Всі бракуючі числа висилаємо Тобі.

Александр Силко в Засичині: Сих чисел, про які просиш, не маємо вже. Висилаємо тільки 19 і 28. А чому ж скорше не реклямував Ти сих чисел? Ми мусілиб через них декомплетувати один річник. На будуче реклялуй до 14 день кожде число, яке до Тебе не дійде. Спізнених реклямацій не будемо полагоджувати.

Стефа Сеницька в Ладанцях: Твій листик дуже веселий і вдатний. Видно „цензура“ Татуся сим разом була лагідніша. Чи маєш уже того „пана з газети“, що Тебе вчити має? Що тепер читаєш? Чи познайомила ся Стефуна вже з „Максимом і Марком“? Ти мусиш також бути маленька збиточниця. До Тебе, як виджу, не дійшло ні одно число „Світика“, і Ти ані разу не реклямувала. Загадки укладають усі: старші й молодші. Одначе се не легка справа. Щоби загадка була надрукована, мусить бути добра.

Всім українським діточкам!

Дітоньки! Пригадуєте собі з 18 числа „Світа Дитини“ оповідане Богданка про „Дневник Панаса“? Пишіть і Ви так. А вже всі напишіть свої спомини про українську війну: що ви бачили, що пережили. Старайте ся конче

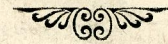
кожний записати якесь геройське діло, гарний вчинок української дитини або українського горожанина чи жовніра. Тепер се ще оповідають у вашому селі, чи містечку, а згодом — забудуть. А ви, українські діти, не дайте, щоби се забуло ся! Се-ж наша історія! Наша гордість і слава! Небагато маємо оповідань про воєнні часи в нашій літературі. Пригадайте собі Б. Лихицького „Бурко“, М. Підгірянки: „Малий Василько“, Б. Лепкого: „Малий герой“.

Докиньмо, діти, і свій листочок невянучого барвінку до вінка слави України. Нехай ще далекі, далекі покоління знають, за що боролися наші батьки і брати, за що любили так Україну, за що поливали так своєю кров'ю молодечою українську землю...

Ми се все бачили своїми очима, а ті Українці, що прийдуть тут на наше місце за 50, за 100 літ — що будуть знати про сю боротьбу?

Те будуть знати, що ми для них напишемо.

Пишіть і складайте у себе в безпечнім місці, а переписіть і для редакції „Світа Дитини“ та передайте знайомим при нагоді до нас. Ми збережемо, а може дещо й зараз помістимо у нашій часописі. (Б. З.).

Виказ жертв

(у марках).

На фонд „Рідної Школи“: О. Галат 100, Дз. Островський 10.

Разом зібрано: 110 Мк.

На Ялинку для сиріт: О. Трушівна 50, Я. й О. Процишини 50, Дз. Островський 10.

Разом зібрано: 110 Мк.

На інтернованих: Я. й О. Процишини 50.

На воєнні сироти: О. Галат 100, О. Чемеринський 20.

Разом зібрано: 120 Мк.

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Несьо Хаджай 100 (з нагоди щасливого повороту свого Татуса з Сибіру), О. й А. Вербенці 50, Т. Даниш 30, о. А. Боднар 40, О. й Р. Труші 50, Ю. Ліщинський 20, Ів. Тіменник 30, О. Галат 20, Б. і Г. Думіни 30 і кличуть: Зоню Дидинську, Юрія Ліщинського і Йосафата Горняткевича, Дз. Островський 10, М. Людкевич 10.

Разом зібрано: 400 Мк.

Оповідка.

Наклад „Веселої таблички множення“ вже зовсім вичерпаний і тому просимо не звертати ся до нас із замовленнями. За ігрою „Подорож в округ світа“ належить звертати ся просто до У. П. Т. у Львові, Ринок, 10.

Передплата на 1921 рік:

квартально 90 Мк., річно 360 Мк., поодинокі число 15 Мк.

Для Америки і Канади 1 долар на рік.

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату примувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморевича, ч. 3.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

1921.

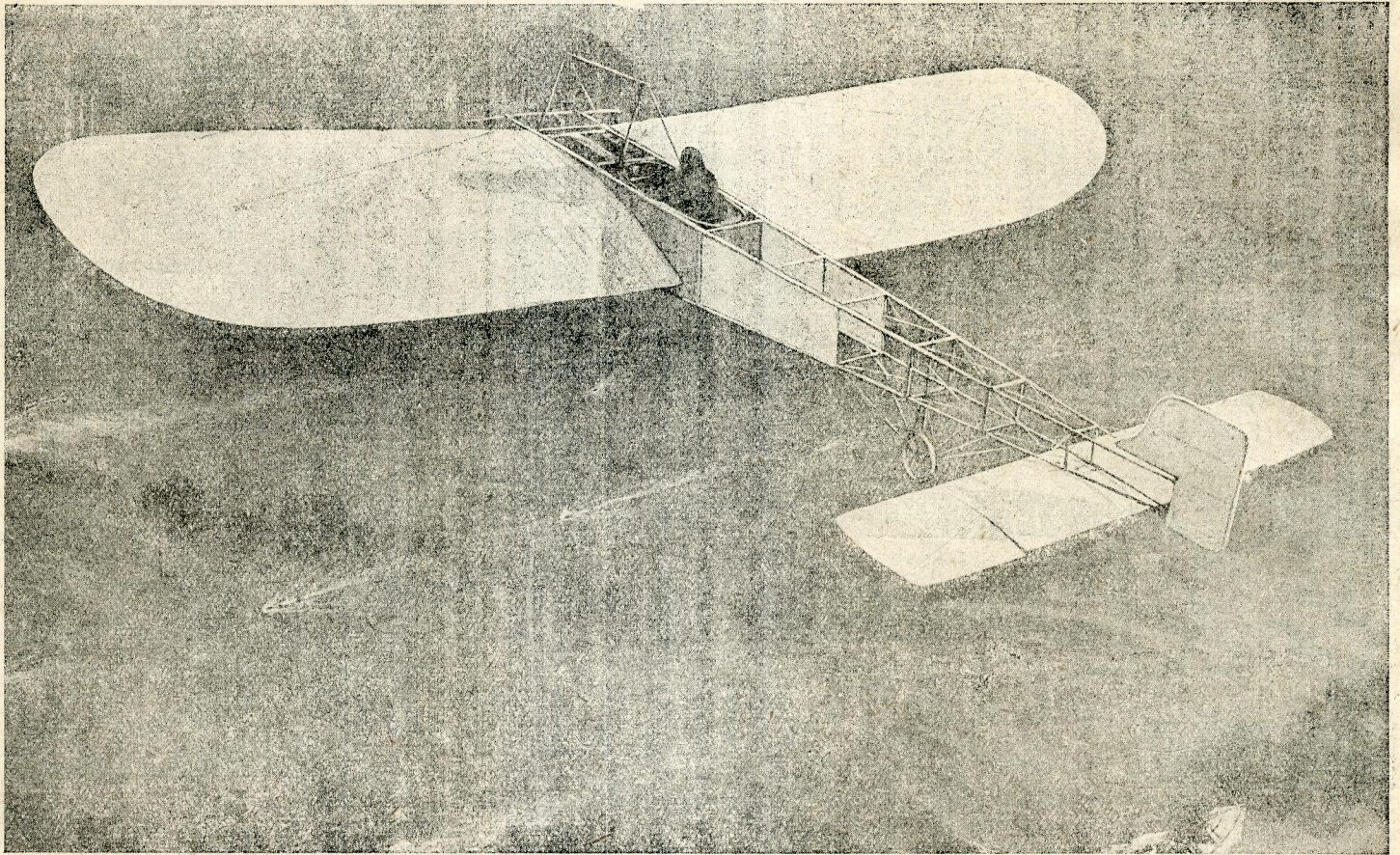
(Новорічна казка.)

У зоряний прибрана стрій
І в серпанках сріблених,
Що Місяць в дарі виткав їй,
На конях морозистих
Прибула Нічка до Землі
В гостину. Земля Мати
У шаті вийшла сніжаній,
Щоб гостю повітати.
Блищать на шаті сніжаній
Сніжинок самоцвіти,
Ясніє вид Землі блідий —
Надія з його світить...
„Ах, гарно, сестро, що прийшла
До мене ти в гостину,
Князенка жду сьогодні я
В опівнічну годину!
Прибуде він — дитя мале,
Рожевих враз багато
Надій з собою принесе —

Велике в мене свято!
Тож гарно, сестро, що прийшла!
Ми разом зустрічати
Князенка вийдем! Вже пора
Кидати нам палати!“
І вийшли. Разом втіха й жак
В землі на лицях грає,
А зір на Молочний гень шлях
Вона раз враз звертає.
Опівніч бє! Сим шляхом, глянь!
Дитятко йде — спішить ся,
Квіток чарівних наче грань
У рученці китиця!
Прибігло до Землі й як стій
Китицю їй вручило:
„Се дар для тебе, нене, мій!“
Дитя сказало мило.
В князенка неня дар бере,
Та як на дар погляне:

„Ах кілька, каже, їх зросте,
А кілька їх завяне!“
Дитя на се: „Приймуть ся всі,
Лиш, нене, мусиш дбати,
В діток України золоті
Серденька їх складати.
В серденьках чистих сих теплі
Квітки сі не повянуть,
Із рожецвітів лиш надій
Вони там ділом стануть.
Із діл сих рай там розцвіте
Щасливої України,
Його дасть серце золоте
Української дитини!“
Землі сказав так Рік Новий,
Як з ним вона виталась.
В тім Ранок вийшов золотий
А Нічка розпрощалась.

Я. Вільшенко.

Літак конструкції Блеріо.

Мій перший лет аеропляном.

(Спомин.)

II.

Роздумуючи над новими винаходами, пригадалося мені одно оповідане з географії. В Альжирі на пустині французькі геологи прослідкували терен та означили, де може бути вода. Робітники почали вертати артезійську керницю. Приглядалися сьому Араби й підсміхалися. „Як се можливо, щоби там вода була! Ні ми, ні наші предки сього не памятали! От, джяври (невіри, чужинці)!“

Аж тут несподівано витрисла фонтаною в гору сильна струя студеної води. Зрошувала піски мертвої пустині, віщуючи буйне житє з зеленою травичкою й дактилями. Араби стояли з витрішеними очима. Чудо, чудо! — закричали. „Аллах! (Боже!) Чому ти не зробив таке чудо правовірним магометанам, але серед тих проклятих джяврів!“

А ми, Українці, хоч дали вже світови деякі важні винаходи та відкриття, та ще нема між ними „епохальних“, величних, які потряслиб усім світом, як ось хочби винайдене літака. Чомуж се так? яка причина? Чи наш народ нездібний до чогось красшого? Чи розум його не придумає щось величного, що відбилоб ся відомоном по найдальших землях і принеслоб винахідникови славу, а його народови честь? Та ні, не те. Причина

сього — наше безпросвіте, темрява народня. У нас родять ся та виховують ся великі таланти, але не мають змоги вилізти з сірої буденщини на світ, не мають потрібної освіти й піддержки. Дайте **школу** нашому Українцеві, то він увесь світ задивує! А то чуєш: У тім селі два здібні школярі-рисівники пасуть гуси, там хлопець-музика тиняєть ся, шукаючи праці і т. д. А таких примірів багато... Не Україна рушила на підбій воздушних просторів, хоч треба було більше науки й опіки, а моглоб се зробити.

Було писано в часописах іще перед війною, як Українець Ткаченко, селянин із Чернигівщини, заслаб на ноги й не годен був ходити. Тоді він придумав собі такі „крила“, які зробив із старих жіничиних спідниць, що ними літав із свого села до міста.

Вчитель П. Шульга з житомирського повіту оповідає: В сусідньому селі Бабушцях місцевий селянин корчував ліс та не годен був ради дати. Тоді придумав він корчувальну машину; зробив її при помочи священника і вже тоді легко викорчував усі вкорінені пні.

А вже Українці в Карпатах то дуже спосібні до усяких винаходів. Петро Магнич у Жабю-Кривополи нераз застановляв ся над тим, якби зробити таку машину, яка обертаєть ся на колісцях

безвпинно („perpetuum mobile“). Другий Гуцул у Криворівні зробив собі дерев'яний ровер і їздив ним аж до Яворова.

.....Ждемо на такого Українця, котрий би отсі закопані в землі — в сільській глуші талан-

ти видобув на денне світло і дав їм змогу — даліше вчити ся й працювати над собою...

Ланцут, 2. VIII. 1920.

Богдан Заклятьський.

Білий вуж.

(Казка з образками Ст. Костишинової.)

Давно тому, дуже давно жив один король, що славився мудрістю на всю країну. Ніщо перед ним не скрилося і здавалося, немов би до нього з воздуха доходили вістки про найбільші тайни. Та мав він дивний звичай. Кожного попудня, як уже спрятано все зі стола й нікого

більше не було, приносив його повірений слуга ще одну посудину. Вона була накрита так, що навіть сам слуга не знав, що в ній знаходиться. І ніхто з людей не знав того, бо король не відкривав посудини і не їв із неї, поки не остав сам. Так було довгий час. Та одного дня найшла на слугу цікавість і він не міг їй опертися. Коли відносив посудину, заніс її до своєї кімнати. Замкнув старанно двері, зняв накривку й побачив на дні білого вужа. На його вид не міг опертися жадобі покушати його. Украв собі кусник і вложив у рот. Та ледви язик діткнувся кусника, як він почув від вікна дивний шепіт ніжних голосів. Підійшов до вікна і

побачив, що се були горобці. Вони говорили між собою, оповідаючи, що бачили на поли і в лісі. Те, що спожив кусник вужа, дало йому можливість розуміння мови звірят.

Трапилося таке, що як раз тої самої днини пропав королевій найгарніший перстень. Підзор упав на вірного слугу, який мав усюди доступ. Король покликав його до себе, вилаяв і заявив, що коли він до завтра не назве винуватця, буде

його вважати ним і покарає смертю. Нічого не помагали запевнення слуги про його невинність; приказу король не змінив. Неспокійний і переляканий зійшов слуга на подвір'я, думаючи, як би собі допомогти у тім клопоті.

На березі потічка сиділи качки біля себе, виглядували пір'ячко і вели якийсь таємний розговор.

Вони розказували собі, куди сього ранку ходили і що доброго зіли на сніданок. Одна з них говорила:

„Мені лежить щось важкого в жовудку; я в поспіху проковтнула перстень, що лежав під вікном королевої“.

Почувши се, слуга вхопив її за шию, приніс до кухні і сказав до кухаря:

— „Заріж її, вона досить угодвана“.

— „Так“ — сказав кухар і зважив її в руці, — „вона не жаліла труда, щоби потовстіти й ждала вже довго на те, щоб її спекти“.

Кухар відрізав їй шию, а коли випатрошив, найшов перстень королевої в її жовудку. Слуга міг доказати

королеві свою невинність, а що сей хотів направити заповідяну кривду, дозволив йому просити о одну ласку і прирік найвище почесне становище при дворі, якого забажає.

Слуга відкинув усе і попросив тільки коня і гроший на дорогу, бо задумав звидіти світ і пробути в ньому якийсь час. Коли його просьбу задоволено, він пустився в дорогу.

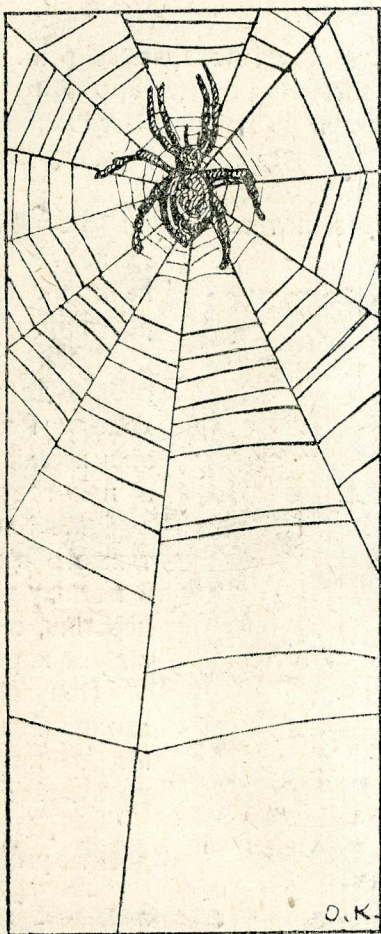
(Даліше буде.)

Павук і комахи.

(З „Народніх байок“ В. Гнатюка. — З образками О. Кульчицької.)

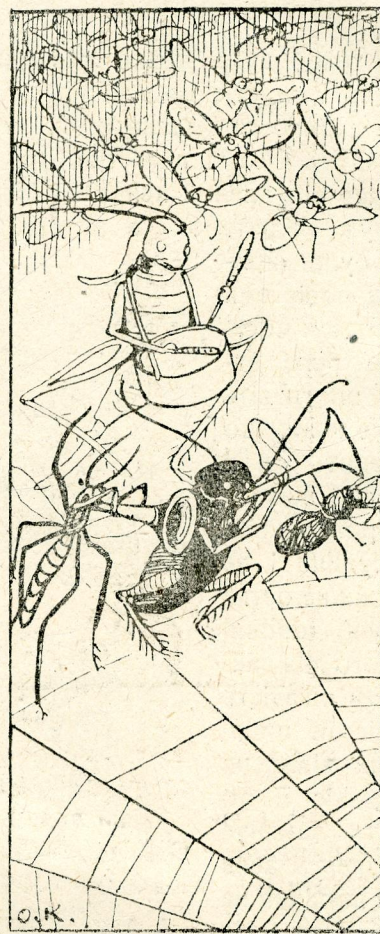
В однім углі в хаті під образами поселив ся павук. Він розставив там тенети і ловив усякі комашки. Попадали туди мухи, комарі, козульки, таркани й інші. Багато їх гинуло кожного дня.

Спостерегли комахи загибель своїх земляків і почали вистерігати ся павука, а далі й задумали віддячити ся йому за душегубство. Стали ладити ся — йти війною на павука. Позбирали ся до купи вистроїли ся в ряди і рушили на павука.

Загремїла музика. Цвіркун, муха й комар грали на трубах, а таркан торохтів на барабан. Усі йшли сміло й відважно лізли на пролом. Нараз наткнув ся перший ряд на тенети і ввесь уткнув у них. Але задні йшли по них далі, аж те-

нети не видержали, обірвали ся й упали разом із вояками на лаву. Та задні ряди машерували далі сміло на павука, що забив ся в самий куточок і сидів тихенько та непорушно. Комахи перли до

нього хмарою і греміли: Бери, бери його! Бий! Души!

Павук побачив, що не переливки, вискочив із кутика тай побіг по стелі. На середині стелі випустив зі себе павутинку, притулив до стелі і почав спускати ся в низ, аж повис у повітря. Козульки почали й собі спускати ся по тій павутинці, та поки долізли до павука, павутинка урвала ся і всі полетіли до долу.

Павук помчав швидко в сїни і сховав ся

І Річник
„Світа Дитини“

творює прегарний альманах діточої літератури за рік 1920.

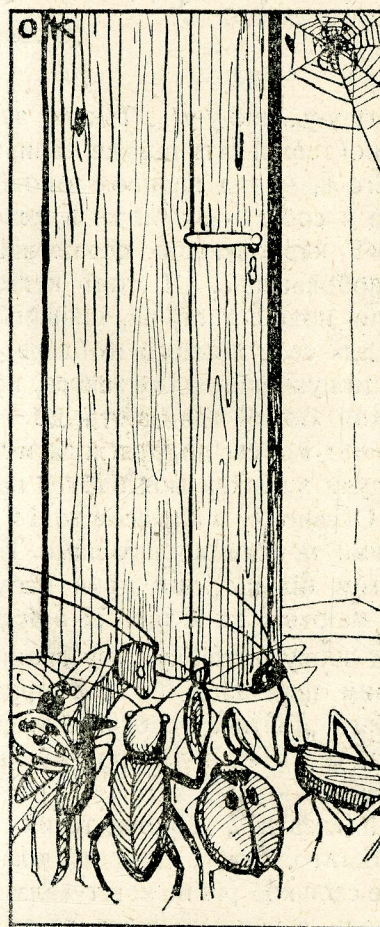
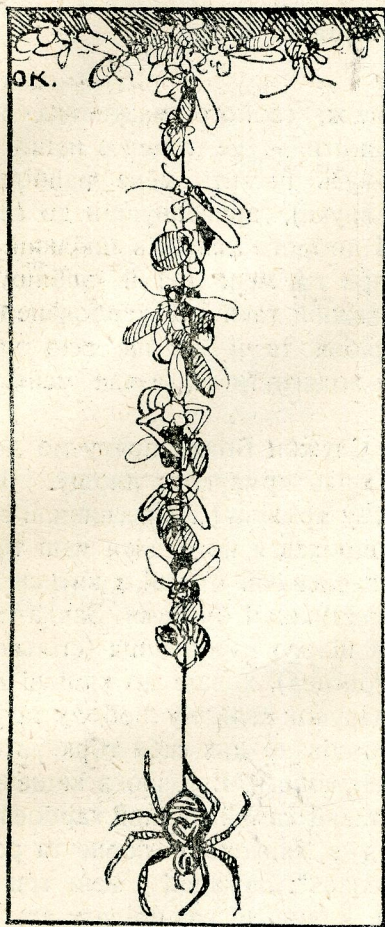
На складі маємо дуже малу кількість примірників, :: тому з замовленнями треба спішити ся. ::

Ціна одного річника зброшурованого стоїть 350 Мк., а в люксовім переплеті 500 Мк.

За порто, поручене і посліплату належить ся 15 Мк.

там на горищі. Комахи кинули ся за ним у сіни, поглянули в гору, а там солом'яна стріха вся па-

ноко всі загинули би. Хоч і нашого братчика немало полягло та за те й павукови холоду нагнали!

вудиною заснована. Вони злякали ся і вернули ся до хати. Були раді, що прогнали бодай ворога з хати.

Як повертали з битви вояки, завели між собою таку розмову: Ось що значить гуртом! Хоч якого богатиря — можна загнати в кут, а пооди-

А павук думав собі: Щож вони дурні вигадали собі? Я там жив і далі буду жити без горя. Їх загинуло видимо-невидимо, а я остав ся живий і далі буду ловити їх що дня. На мій вік дурнів вистане!

Козацька дитина.

Не невольник я — а борців дитя,
Що за волю України давали житя.
Я не син рабів, а вольних степів,
Що над ними, над буйними
Лунав слави спів.
Хоч бездомний я і бездольний я,
Та все буду, дитя люду, духом вольний я.
Не стерпить оков козацька кров,
Золочена, освячена воля прийде знов.
Хоч на трудний шлях, хоч по проби днях,
Хоч се буде, нехай буде, по моїх кістках!

Маріяна Підгірянна.

Не пливе супроти вітру
Запах цвітів і кадила, —
Але йде по всіх усюдах
Добра слава, добрі діла.

Іван Франко.

Зимою.

Зима. Мороз. Сніги полями.
Мигтить в очах,
Блискоче шлях,
А коні рвуть і мчать ся сани.

Скрипить мороз. Дзвенять дзвіночки.
Їх срібний сміх
Паде на сніг,
Несеть ся в даль і гасне мовчки.

А сани мчать. Несуть ся коні.
Спирає дух
Той скорий рух
І свище вітер у розгоні.

Кругом сніги й сніги полями.
Мигтить в очах,
Блискоче шлях,
А коні рвуть і мчать ся сани.

Василь Софронич.

Микола Лесков.

Нерозмінний карбованець.

(Вільний переклад з російського.)

Гу-гу-гу-у-у... вю-у-у!... Так по завіконню нашої затишної теплої хатини гуде, завиває завірюха.

— „Еге-ж, — під впливом оповідання неньки, міркую я собі, — як би то в мене був такий нерозмінний карбованець, справжній таки той срібний карбованець... Я тоді купив би: Для свого татуня новий, у гарній, шкіряній оправі молитовник, для себе повного Кобзаря. Ще купив би горіхів та цукорків; адже завтра, на Новий Рік, після служби Божої завітано до нас Михасю з Оксаночкою, мої сусіди, розглядати мої дарунки, що ото йдучи з церкви моя бабуня накупила мені на базарі. Оксаночку з Михасем тоді я щиро подарую горіхами та різними ласощами. Напевно зроблю се, тим більше, що вони бабуні, як ото в мене, не мають... Та й тато їх в осени вмерли...

А там знову потрібну суму грошей переслав би поштовим переказом на два примірники нашого любого „Світика“ собі й Михасеві. Друковане слово, те світло для розуму людського — повинно бути в кожній хаті.

Що й казати!... Маючи такий карбованець у кишені, багато, багато доброго діла можна вчинити. Адже скількоб річ не коштувала, раз по раз, встромлюючи в кишеню руку, за кожним разом видобуваєш звідти справжній срібний карбованець... Заплатив за річ — скільки потрібно, а той карбованець у тебе в кишені не переводить ся!...

— „Мамо... мамо!...“

— „А що тобі, Микосю? — на мій оклик відповіла з просоня моя ненька.

— „А чи справді таки був коли в кого отой нерозмінний карбованець?“ — допитуюсь я.

— „Та всякі дива на світі бувають, може хтось мати й такий карбованець... Але спи, дитино. В ранці прийдуть ось бабуня — побажати тобі Нового Року; візьмуть вони тебе з собою до церкви. Після-ж служби Божої — для тебе, мазунчика свого, бабуня, вертаючи до дому, на ярмарковій площі накупить ласощів. Спи, Микосю, бо вже пізний час...“

Але як се співає мама над колискою мого найменшого братчика, Степаночка: „Ходить сон коло вікон...“ Замкнути-ж повіки моїх очей йому чомусь годі... Ось і бабуня вже в нас. Від щирого серця всім нам хатним бажає вона Нового

Року. Мене-ж, свого мазунчика - внука (найулюбленішого — не лише з нашої хати, вона взагалі чомусь пестить мене найбільше за всі інші свої внуки), пригорнувши до своїх грудий, бажає мені доброго успіху в шкільній науці. Обдарувала при тім мене ще й срібним карбованцем... Справжній таки вам карбованець; бренькіт чистого срібла та й сяє на всю хату. Допомігши мені зодягнути ся, взяла мене бабуня до церкви.

Після Служби Божої прямуємо до дому, напростець крізь ярмаркову площу. Чого тільки нема на тому ярмарку!... Ми спинили ся коло книгоноші. Попрохав я його дати мені той молитовничок у чепурненькій оправі з витисненим поверх золотим хрестиком і буквами. Заплативши за молитовничок цілого карбованця (стільки зацінив за нього книгоноша), ховаю до кишені дорогу книжечку, подарунок своєму любому татусеві. Й о... диво! Несподівано для себе торкнув ся я рукою нової якоїсь монети. Виймаю з кишені, аж то вам точнісько такий самий срібний карбованець... Торкую тоді я в книгоноші повне та розкішне видання „Кобзаря“. Зажадав у мене три карбованці. Видобув я з кишені раз по-разу аж три карбованці срібні, заплатив за „Кобзаря“, — й сховавши дорогу книжку за пазуху ніби коло самого серця, прямую з бабунею далі майданом. При тім, — сам собі не вірю, а новий срібний карбованець лежить усе-ж таки в моїй кишені.

Не тямлючи вже себе від радощів, ходжу я по ярмарковій площі. Ходжу — й не раджу ся вже навіть із бабунею (що тут-же таки невідступно коло мене), що саме маю я купувати.

За сей одинокий срібний карбованець у моїй кишені накупив я досить горіхів, цукорків та всяких ласощів; вистане й собі поласувати, буде чим обділити також менших братів із сестрицею, вистане й для наших убогих сусідів... А карбованець у моїй кишені не переводить ся!... При тім, споглядаючи всякий раз на мою любу бабуню, я помітив, що коли купую якусь річ, або й ласощі з метою — зробити тим комусь приємність та переділити ся купленим із своїми товаришами, — лице бабуні приймає тоді ніби якийсь неземний вираз — світліший.

(Конець буде.)

Хто з Вас бажає пізнати двох великих збиточників та насміяти ся з їх псот, то нехай купить собі зараз книжечку під заголовком:

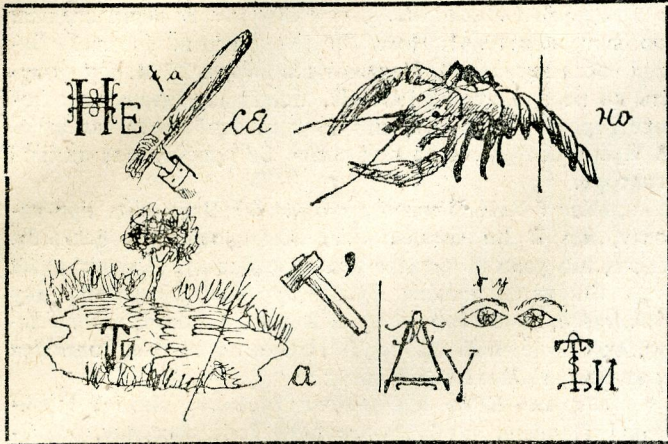
„Максим і Марко“

яку прикрашає 95 образків. Книжечка коштує 40 Мк., з пересилкою 45 Мк., а дістати її можна у всіх українських книгарнях та

в конторі ВИДАВНИЦТВА „СВІТА ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморевича, 3.

Ребус ч. 2.

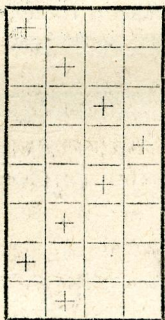
(Уложила Ольга Манастирська.)

Загадки і шаради.

Загадка в прямокутнику.

(Уложив Василь Бородач.)

Значіне висказів:

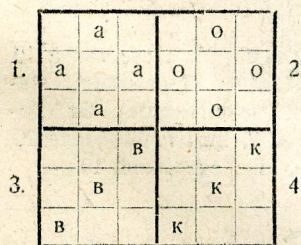
1. Ріка в Африці.
2. Висказ уживаний у музичних творах.
3. Скарб кожної людини.
4. Водні животины.
5. Назва найвисшого уряду в краю.
6. Того тепер много на Україні.
7. Ріка на Волині.
8. Ремісник.

Вписати слова в поодинокі квадратики так, щоби букви на місці хрестиків дали назву першого свята в році.

□ □ □

Загадка в вікні.

(Уложив Пусько Думін.)

Доповнити слова:

- В першій квадраті: 1. Ростина. 2. Рід папуги. 3. Виконавець смерті.

- В другій квадраті: 1. Зелізна дорога. 2. Оклик. 3. Риба.

- В третій квадраті: 1. Звір. 2. Перша жінка. 3. Служить до їзди.

В четвертій квадраті: 1. Протяг часу. 2. Частина драмату. 3. Домове звіря.

□ □ □

Лисані ребуси.

(Подав Юрій Старосольський.)

100 ляр = ? 100 дола = ? 100 ли = ?
100 л/а = ? ні 2 лина = ?

□ □ □

Загадки.

(Подав Святослав З.)

1. Ходжу на голові більше, як на ногах.
2. Видіти мене не можна, за те чути мій свист.
3. Штири роги, ніг не має, стоїть і ходити знає.
4. Білий, а не сніг, твердий, а не камінь, со-
лодкий, а не мід.
5. Крива безнога по лісі ходила і дерева ва-
лила; ліси впали, гори встали.
6. Без рук, без ніг, а на череві бігає.
7. Від неба до землі сягає, а в траві ся ховає.
8. Ні рак, ні риба; ні звір, ні птиця; голос
тонкий, а ніс довгий. Хто його убіє, той свою
кров проллє.
9. Мене часто просять і мене чекають. Як
тілько покажусь, усі утікають.
10. Поля скляні, а межі деревляні.
11. Без ніг, а біжить, без крил, а летить.
12. Кілько на небі зірок, стілько на землі
дірок.
13. Хата не хата. Вікон багато. Є куди влізти,
та нікуди вилізти.

Світикови на Новий рік.

Передплату посилаю,
Тобі Світику желяю,
Щобись довгі літа жив,
Читачів все веселив.
Не лиш будеш веселити,
Але будеш нас учити,
Як у світі поступати,
Для України працювати.

Богданко Думін із Ластівки.

Переписка Редакції.

Адміністрація повідомляє сею дорогою всіх перед-
платників, що реклямації неодержаних чисел полагоджують
ся тільки до 14 день, т. зн. до появи нового числа.

Реклямацій за рік 1920 від 16 січня с. р. вже не
полагоджуємо і кожний, хто бажає до скомплетованя набути
бракуючі числа, мусить за кожне число газетки заплатити
15 марок. Гроші треба слати наперед, а на відтинку по-
дати бажані числа.

Число 7-ме з 1 лютого 1920 зовсім вичерпане.
Хто не складає річників, а не потребує 7-го числа, то про-
симо надіслати нам його, за що ми заплатимо по 20 ма-
рок за примірник. Зробити новий наклад сього числа не
виплатить ся, бо коштувало би се грубі тисячі.

Розв'язки з 1 числа будуть подані у 3 числі.

Премій сього року не буде! — Адміністрація.

Осип і Жигмонт Процишини у Львові: А чому Ви оба
так довго не давали знаку життя про себе? Ваші розв'язки
наспіли вже за пізно і тому не надруковано Ваших імен
у списі. Загадки і ребус добрі — використаємо їх по
черзі. Ребус мусимо перерисувати, бо дуже замазаний.

Адриян Горницький в Яворові: „Юрчик Кучерявий“
вийде колись окремою книжечкою, а тимчасом пришли
45 Марок, а ми вишлемо Тобі дуже гарну книжечку:
„Максим і Марко“. Чи наспів до Тебе лист із нашої
Адміністрації?

Зоя і Марійка Ганяківні в Лопіниці: Розв'язки загадок добрі, однак наспіли за пізно і тому не видруковано Вас у 28 числі. Про „лицарів з Лопінника“ напишіть. Коли буде удатне, то „Світик“ надрукує. Зимова пора дуже пособляє читанню книжечок. Тож читайте пильно і доносьте „Світикови“, що вже прочитали.

Сяня Мандзюківна в Богущі: Твої розв'язки наспіли за пізно і тому не поміщено Тебе у списі. На будуче старайся як найкорше присилати розв'язки.

Евген Стойкевич у Зборіві: А чому не пишеш, на що призначена ся 1 марка, яку Ти прислав у листі?

Теодора Виницька: Чи вже познайомила ся з Марійкою Охримовичівною? А чому Ти на Татових іменинах не уладила між гостями збірки на „Рідну Школу“? Забула! Розв'язки приймає „Світик“ від кожного читача, а не тільки від передплатників, бо се є рід письменної „матури“, яку повинні складати що два тижні читачі перед своїм учителем „Світиком“.

Зоя Підляшечка в Підкамені: Висилаємо бажані числа газетки. На залеглу передплату чекаємо нетерпеливо, бо маємо дуже великі довги в друкарні і хто зараз дає, подвійно дає! Щоб одержати премію, треба постійно присилати всі розв'язки і треба навчитися одної дуже великої чесноти: терпеливості! Хто її не має, той ніколи не виграє премії. Вершик або казочку пришли, однак се мусить бути Твоя власна праця. Перекладів із чужої мови не можна підписувати своїм іменем, а треба написати, що се переклад із такої і такої мови.

Стефан Коржинський в Дрогобичі: „Світик“ урадував ся вісткою від Тебе, бо не знав, що стало ся з Тобою. Ти все постійно писав, аж нагло перестав. І аж тепер вияснив Ти причину сього. Як іде Тобі наука в гімназії? Що робить Твій братчик? Чому він не дописав кілька слів від себе на листі?

Мирслав Попович у Балуші: Ти кілька разів приобіцявав, що прибудеш до Львова, тому „Світик“ не відписував Тобі, а очікував на Твою гостину. „Світик“ дуже цікавий почути все те, про що хотів би Ти йому розказати. А хто вчить Тебе грати на скрипці? „Світик“ також грає на скрипочці і любить дуже всіх тих своїх приятелів, що учать ся грати на якимсь інструменті, бо музика — се мова душі чоловіка. За бажання дякує Тобі Пан Редактор „Світика“ дуже гарненько.

Ірина Кравецьківна в Телмерівцях: Твої приятельки, про які питаєш ся, є передплатницями „Світика“. Вони належать уже до „старої гвардії“, себ-то до найперших читачок і приятельок „Світика“. Що „Світик“ не на час до кожного приходить, то не його в тім вина, а сих, для яких він є солею в оці. — Твого ребуса не має „Світик“ під рукою, бо передав його до розгляду іншому членови „Світика“. Він його осудить і тоді одержиш відповідь. А чому не пробуєш розв'язувати загадки?

Дануся Ставнича в Ізворі: Твій перший листик дійшов до нас, однак „Світикови“ годі всім нараз відписати. Вуйко Влодко дякує Тобі за признане і незабаром буде знов розказувати про нові пригоди Юрчика. Але тимчасом мусиш, Данусю, познакомити ся з іншими двома веселими збиточниками, з „Максимом і Марком“. А чому не розв'язуєш загадок?

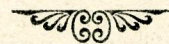
Ярослав Копистянський, Коломия: Числа 12 і 14 висилаємо Тобі вдруге, а чисел 3 і 6 нема у нас, хіба мусілиб ми декомплетувати один річник. Видно, що Ти рідко коли переглядаєш „Світик“, наколи аж тепер пригадав собі, що бракують Тобі початкові числа.

Одарка і Любка Лесюцькі в Жуківі: В кінці згадали про свого приятеля! Чому Ви так довго не писали? Бажані числа висилаємо. Належитість за них 28 Марок долучить до передплати на 1921 рік, однак на відтинку грошового переказу зазначить, що із загальної квоти належить 38 Марок потрутити за сі 4 числа. Се конечно для адміністратора.

Галля і Зоя Пісечькі в Стефковій: Ваш осуд про казочку, що її Ви читали, дуже „Світикови“ подобається. Видно, що уважно читаєте кожду книжечку. „Світик“ дуже буде тішити ся, наколи Ви все про кожду книжечку, яку прочитаєте, напишете йому свій осуд у формі такого листа, як сей перший. Добре? Напишіть, як Вам подобала ся книжечка „Максим і Марко“?

Кіндрат Бойко в Лубниках Нижніх: Любий Приятелю! Просиш, щоби подарувати Тобі книжечку, бо кажеш, що любиш дуже читати. Все те дуже гарно з Твоїєї сторони, однак „Світик“ не має книжечок на дарунки. Йому ніхто нічого не дарує і він мусить все купувати. Якби то виглядало, наколиб „Світик“ попросив Тебе: Любий Кіндрате, подаруй мені одну коровку, бо я так люблю молоко пити, а у Львові треба за 1 літру платити по 30 марок. То що Ти на се сказав би? Як бажеш учити ся малювання, то попроси свого Татуся, щоби Тебе дали до Львова на науку. Наколи в книгарнях нема книжечок, яких собі бажаєш — то пришли „Світикови“ переказом гроші, а він Тобі вишле цілу пачку всяких інтересних книжечок. Добре?

Ольга Гуківна в Порхові: Ту саму загадочку друковано у 3 числі „Світика“ з 1 грудня 1919.

Віказ жертв

(у марках).

На фонд „Рідної Школи“: Оля Буликівна 50, М. Печерський 10.

Разом зібрано: 170 Мк.

На полонених та інтернованих: М. й Г. Білинські 100.

Разом зібрано: 150 Мк.

На воєнні сироти: Оля Буликівна 50, М. Печерський 10.

Разом зібрано: 180 Мк.

На голодуючих Гуцулів: М. Печерський 10.

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Надя Головацька 35 (збірка за визичуване книжок), Ст. Голінський 4, М. Н. й І. Турчмановичі 7, Ір. і Г. Любчаки 20, М. Дубовець 20, О. Процишин 10, М. Печерський 10.

Разом зібрано: 506 Мк.

Передплата на 1921 рік: квартально 90 Мк., річно 360 Мк., поодиноким число 15 Мк.
Для Америки і Канади 1 долар на рік.

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморевича, ч. 3.

Видає і за редакцію відповідає: Михайло Таранько.

З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Микола Лесков.

Нерозмінний карбованець.

(Вільний переклад з російського.)

(Докінчене.)

Аж ось надibuємо ми на майдані якогось комедіянта. Здалека виглядає він наче якесь опудало; на голові в нього різнобарвна, до того ж іще й висока шапка з паперу, а поверх — ні то сірака, ні то киреї — напнута ніби сітка, при чім вона рясно обвішана звінчками та різними бляшаними брязкальцями. Кривить ся він на всі лади; хитає плечима, від чого блискучі бляшки та голосні звінчки — те й знай, — що голосно, на весь майдан, тарахкотять та звонять, забавляючи таким чудним способом увесь ярмарковий натовп.

Поглянув я у лице бабуні, ніби радячи ся, що мені тут діяти. Й бачу: Чоло улюбленої моєї бабуні ніби вельми вже похмуре. Очіма вона ніби докоряє мені, щоби на таку дурницю я не витрачав грошей.

Та се не спинило мене в моїм намірі що до набуття того кумедного одягу. Замість того, щоби в сій справі звернути ся за дозволом до бабуні,

чи бодай порадити ся з нею, — я нагло звертаю ся до того комедіянта:

— „А чи не продасьте, пане добродію, мені той ваш кумедний одяг?...“

— „Се, небоже, дорого тебе коштувати-ме. Дарма, що убір мій — сітка... Сам він коштує тільки один карбованець... Але кожда на ньому бляшка, чи звінчок та взагалі всяке брязкальце — теж по одному карбованцю коштує. Коли твоя охота, за таку ціну я згоден продати тобі.“

У відповідь на сі слова комедіянта встромляю я свою руку до кишені за тим нерозмінним карбованцем і подаю до рук йому. Опускаю знов руку в кешеню, щоби по черзі видобути потрібну мені скількість карбованців на заплати за той комедіантський одяг. Але за другим разом моя рука так ніби задубіла в кишені, а я сам аж пополотнів із переляку... Де-ж пак!... Нерозмінного карбованця я не віднайшов у кишені; він мені щез кудись.

Ціна числа 15 марок.

— „Го-го-го!...“ — зареготав голосно комедіант.

— „Ха-ха-ха!... Хе-хе-хе!... Кхи-кхе!... От тобі й купець!...“ — Так на всі лади регочеть ся та кпить із мене ярмарковий натовп.

Я-ж... з великого жалю за своїм нерозмінним карбованцем — залив ся ревними сльозами.

— „Господь із тобою, — заспокій ся... Що тобі таке, рибонько?...“ — нахилившись над моєю постілю потішає мене люба моя бабуня.

— „Того срібного, бабуню, карбованця нема вже в моїй кишені“, — хлипаючи, відповідаю їй на се, не здаючи собі поки-що справи, що зі мною дієть ся.

— „Та заспокій ся, Микосю!... Се, як сам бачиш, гарний для тебе сон-осторога...“ — потішає мене бабуня, почувши докладно все, як то зі мною було. — „Се острога тобі, що на нікчемні витребеньки не слід витрачати грошей. Вставай ось, рибонько, пора вже й до церкви. Помолимо

ся, щоби милосердний Господь посилав людям щастє та успіх у всякому доброму ділі. А від мене, любчику, маєш ось срібного карбованця. Правда, се звичайнісенький карбованець, який слід витрачати на добре діло. Той-же нерозмінний карбованець, що ти бачив у сні, се жадо ба науки та знаня, щоби мати опісля змогу служити своїм ближнім, а також і милосерде взагалі до найменшого свого брата. Се — дійсно таки нерозмінний карбованець! Й иншого вже нерозмінного карбованця, крім такого, таки нема в цілому світі.“

Сей сон від самої молодости моєї був мені осторогою перед марнотратністю. Коли-ж я скінчив школи і став дорослою людиною, пишу отсі стрічки про той мій сон, (що й тепер свіжий у моїй памяті), як про тую божу осторогу та подаю й вам усім до відома.

1919 рік
на зимного Миколи.

Переклав М. Денисенко.

„Головниця“.

(На основі народнього переказу. — З образками О. Кульчицької.)

Рано, дуже раненько зірвав ся Юра, дванацятилітний син удовиці Купчачки. Ще мабуть усі діти місточка Солотвини спали твердим сном, як він був уже на ногах. Скоренько зібрав ся, умив ся, помолив ся та забрав ся до горячого сніданку, що його мати, яка встала ще скорше від нього, приготувала й поставила на столі.

Скоро впорав ся зі сніданком, спішив ся, бо дорога не близька тай не легка. Він жеж має йти в полонину, де його старший брат Степан сокотить солотвинської маржини та овець. Далека й не легка се дорога гірськими доріжками й стежинами, крізь густі верховинські ліси, можна й із вуйком зустрінути ся, — та він іде радо. Там так весело, так якось свобідно в верховині, а так гарно тепер літом. Тай зрештою мусить йти. Степан уже кількома наворотами переказував, що харчі йому вийшли, тай у хаті вже ввесь скором вийшов, треба буде відтам, із полонини, принести й бриндзі й сира.

За хвилину Юра вже був готов у дорогу. Підперезав ся широким чересом, узяв дзьобенку та перекинув через молоді та дужі вже плечі бесаги, що ще від учера ждали готові.

— А сокоти ся, синку, — говорила мати журливо, подаючи синові нову кресаню.

— Не журіть ся, мамо, яж уже не дитина, дам собі раду хоч би й із вуйком, — сказав син, а чорні його як вуголь очи запалали палким огнем. — Зрештою для всякої безпеки візьму дедів*) кріс. Може ще щось і вловлю, — додав, беручи кріс і порошницю, а на його здоровому, смаглявому личку заграла усмішка.

— Сокоти ся, синку, сокоти ся, тай не бари

ся довго в полонині, бо я буду дуже неспокійна, — говорила мати.

— Не тривожте ся, мамо, верну здоров, — сказав Юра й узявши в руки писаний топорець, роботи покійного „дедя“, додав:

— Оставайте здорові, мамо!

— Оставай здоров та вертай ся ціло — сказала мати й перехрестила його на дорогу. Вийшли обоє з хати.

А на дворі яснів, пишав ся вже ранок у повній красі. Весело, радісно всміхало ся ясне сонячко до буйної зелені, до квіток пахучих, різнобарвних, весело, радісно всміхало ся й будило все з солодкого, любого сну до житя, до праці, до діла! Заметушили ся люди по хатах Солотвини, діти протирали заспані ще оченята, зганяли сон із них і вибігали на вулицю.

Юра пустив ся жвавою ходою здовж головної вулиці попри стареньку деревляну церкву й попівство.

Мати довго стояла й стежила зором за сином, аж поки він на скруті за попівством не зник їй із очей.

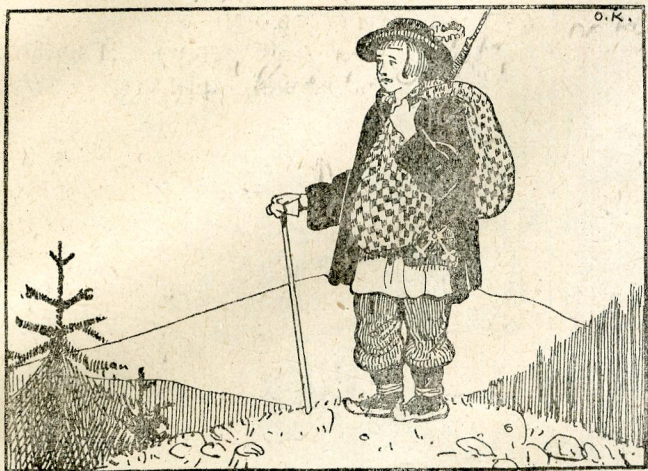
Хлопчина й не стямив ся, як опинив ся за містом серед поля.

Із недалекого ліса ніс ся гамірний, голосний спів птиць, а пильні бжілки й пестрі метелики ввихали ся по різнобарвних цвітах. Легенький вітерець заводив розмову з буйним кріслатим вівсом, а сонце, що все що-раз висше піднімало ся на східному небозводі, сипало й сипало що-раз більше ясним, тепленьким проміннячком. А воно, те проміне, цілувало пишні цвіти, неначе впоювало ся їх пахощами й усіми красками веселки грало ся в діамантах роси, що блищала на траві й листочках цвітів.

*) Батьків.

Боже, як гарно, як чудово, як любо на світі!

Хлопчина віддихав повними грудьми, вдихав у себе вільне верховинське повітря та легкою, як у серни ходою пустив ся доріжкою, що вела попри густий ліс усе в гору та в гору. Перед ним маячили верхи гір ще в сизій мряці. Він знав їх, знав назви всіх сих верхів. Ось Клива, ось Попадя, а там Сивуля, а за ними інші й ще інші.

— Гей, нема мабуть ніде красної країни, як наша Верховина! Тут так весело, так свobodно! Правду говорив покійний дедю, що тільки в горах жите. Дедю, дорогий дедю, святу правду ти говорив. Ніде не може бути так гарно, так легко, так свobodно, як у нашій Верховині. Я деінде не хотів би й не міг би жити.

Ось такі думки снували ся в голові хлопчини, як він виходив уже висше й висше верховинськими стежками.

Сонце вже підняло ся досить високо й почало по трохи припікати, як він минув ліс і почав спинати ся стрімкою стежкою. Нараз вискочила з кущів ялівцю ланя й пігнула поперед хлопця.

Хлопчина аж затряс ся, в одній хвилі збудив ся в ньому стрілець. Він зняв кріс і ще скоршою ходою пустив ся стежма за ланею. Та вона небаром скрутила в бік і завершила назад. Запалений хлопець забув про свою дорогу, забув про все, серна захопила всю його увагу, всі його думки. Він гнав і гнав за нею. Аж нараз серна задержала ся. Оглянула ся трівожно позад себе, але не втікала наперед. Хлопець у сю мить прицілив ся й вистрілив. Коли дим розійшов ся, побіг на місце, де стояла серна, та з неї не було там ні сліду.

Хлопчина глянув перед себе, а він на скраю щовба, над глибокою деброю! Та тільки око верховинця могло пізнати, що се дебра. Вона була так густо заросла кущами ялівцю й жерепу, що виглядала наче зелена долина.

— Що стало ся з серною? — думав хлопчина. — Або я поцілив її і вона впала в дебру й там пропала, або завершила в бік і втікла мені, заслонена димом кріса. Та шасте моє, велике шасте! Колиб я тільки трохи більше був розігнав ся, був би пропав у сій дебрі.

— Дякую Тобі, Боже, що не дав мені загинути.

Глянув на сонце, а воно вже таки досить високо було підняло ся.

— Гей, та я загнав ся за ланею тай зівсім забув про свою дорогу. Треба міні спішити ся, бо я добре збочив із дороги! — І пустив ся із поворотом.

(Конець буде.)

Марійка Підгірянна.

Дітям Підкарпатської України.

(Пісня на голос: „Ой я люблю Петруся“.)

Ой вже літо минуло,
Зимним вітром подуло.
Вже я досить пас воли,
Тепер піду до школи.

Купіть, мамко, книжечку
І нову табличку
І цируську¹⁾ в skleпаря,
Щоб спoznали школяря.

А за тоє, я, мати,
Научу ся писати,
І нянькови²⁾ зажену³⁾
Письмо аж у чужину.⁴⁾

7 X, 1920. С. Зарічів над р. Угом.

¹⁾ олівець = цируська. ²⁾ батькови. ³⁾ зажену = пішло. ⁴⁾ у чужину = в Америку.

Мухи сідають на ранах,
Пчоли на квітах пахучих;
Добрий все бачить лиш добре,
Підлий лиш підле у других.

Іван Франко.

Сніжинка.

Сніжинко, сніжинко, куди ти летиш —
В наряді, як жемчуг блискучім?
І перлами сяєш, палаєш, гориш,
Обнявшись з морозом тріскучим.

Твій вік коротенький, як сон, забутий,
Як казка таємна на зорях весни;
Під сонечка оком ти стратиш життя,
Загубиш, не вернеш... наміряні сні.

Сніжинко, сніжинко, куди ти летиш?...
Знеслиши ся, бідна, мерцем упадеш.
Даремно надійно гориш і тремтиш —
Лиш сонечко гляне — на віки заснеш...

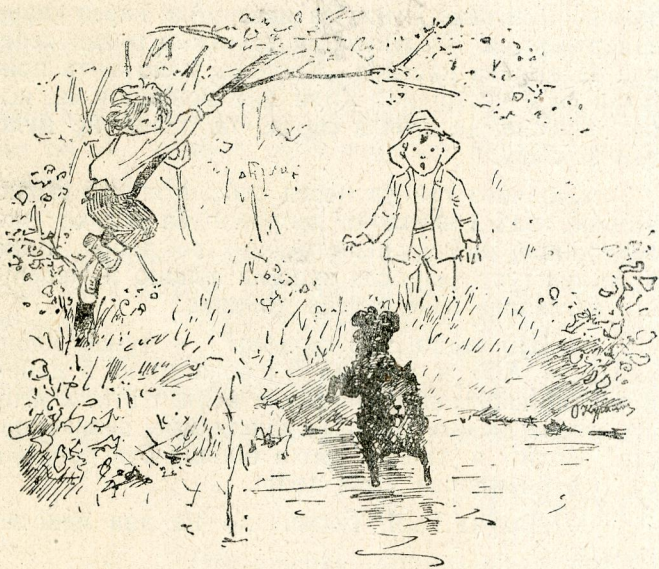
Гриць Круговий.

Вуйко Влодко.

Пригоди Юрчика Кучерявого.

З образками О. Куриласа.

IV. Видра.

9. Юрчик скрикнув з переляку,
Данко виліз на гиялку,
Дроп, що бачив сю пригоду,
Із розгону шубовсть в воду.
В річці добре лиш скупав ся,
Та звіра не дотикав ся.

11. — „Таж се видра, що у нічку
„За рибами скаче в річку.
„Ми про неї вже читали,
„Образочки оглядали“.
— Юрчик кричить, скаче в гору
І знов носик тиче в нору.

10. Дроп з водою в річці беть ся,
Данко на ліщину пнеть ся,
Юрчик голосно смієть ся,
Його сміх струєю ллєть ся:
„Я вже знаю, знаю, знаю,
„Що се скрило ся в ручаю!“

12. Між коріне шаблю пхає,
А з нори... — Хто з вас вгадає?
— Мале, пухке, як котятко
Вилізає видренятко.
Юрчик вхопив та до хати,
Татусеви показати.

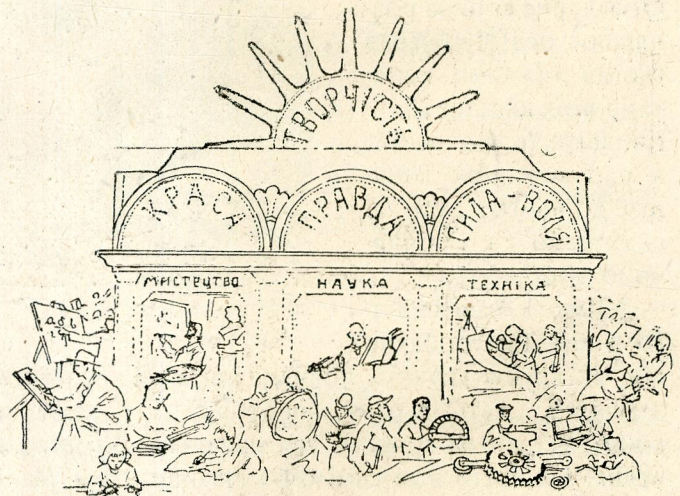
13. Потім, щоб ви, діти, знали,
Хлопці видру доглядали,
Годували і пестили
І до ловлі риб привчили.
Тільки пустять у водичку,
Несе видра вже плотичку.

14. „Лови рибку!“ — крикнуть було —
Видреня на дно пірнуло...
І у писочку вусатім
Тріпотить короп лускатий.
Іншим разом линок ситий,
Або щупак, сріблом вкритий.

15. Тепер, діти, вас вітаю
З Новим Роком і бажаю,
Щоби росли в розум, сили
І все лихо побідили,
Щоби сильні мали руки
І добули міць науки.

16. Бажаю вам, щоби потім
Всі ви стали при роботі,
Де куєть ся щасте й воля,
Відки вийде красша доля
Народови і країні:
Нашій любій Україні.

(Кінець IV частини.)

Хто з Вас бажає пізнати двох великих збиточників та насміятися з їх псог, то нехай купить собі зараз книжечку під заголовком:

„Максим і Марко“

яку прикрашає 95 образків. Книжечка коштує 40 Мк., з пересилкою 45 Мк., а дістати її можна у всіх українських книгарнях та

в конторі ВИДАВНИЦТВА „СВІТА ДИТИНИ“, Львів, ул. Зіморовича, 3.

Білий вуж.

(Казка з образками Ст. Костишинової.)

(Дальше.)

Одного разу переїздив біля ставка, в яким спостеріг три риби, що залишилися в троці й ледви вже дихали без води, зявами. Хоч кажуть, що риби німі, все таки почув він їх нарікання, що мусять так нужденно погибати. А що він мав м'яке серце, зліз із коня і впустив тих трьох бранців до води. Риби затріпалися з радости, виставили ще раз голови й кликнули до нього:

„Ми запам'ятаємо собі се й віддячимо тобі за те, що ти вивратував нас!“

Він поїхав далі. По хвилині видалося йому, немов чує голос у піску у своїх ніг.

Се нарікав цар муравлів: „Коби то нас минали люде зі своїми нездарними звірятами! Отся дурна конина роздавлює без милосердя своїми тяжкими копитами моїх підданих“. — Він звернув тоді на бік, а цар мурашок кликнув до нього: „Ми запам'ятаємо се і віддячимо тобі“.

Дорога завела його в ліс. Там побачив він, як крук і кручиха повикладали малі крученята з гнізда: „Геть із вами, шибеники“, — кричали вони; — „ми не можемо вас наситити. Ви доволі великі і можете вже самі себе вижити“. — Малі крученята лежали на землі, били своїми крильцями об землю і голосили: „Ми безпомічні діти, ми маємо самі жити, а не можемо ще літати“. — Тоді добрий молодець зліз із коня, забив

його мечем і полишив крученят на поживу. Ті поприскакували до коня і наївши ся, кликнули: „Ми запам'ятаємо се і віддячимо тобі“.

Тепер мусів він іти пішки і по довгій мандрівці зайшов до великого міста. В місті був сильний стиск і рух. Тут надіхав хтось конем і оповістив: „Королівна шукає жениха, хто хоче старати ся про неї, мусить виконати тяжку задачу. Не виконає її щасливо, стратить жите“. — Не один пробував сього щастя, та тільки стратив своє жите. Колиж молодець побачив королівну, так захопився її красою, що явив ся перед королем і зголосив ся як жених.

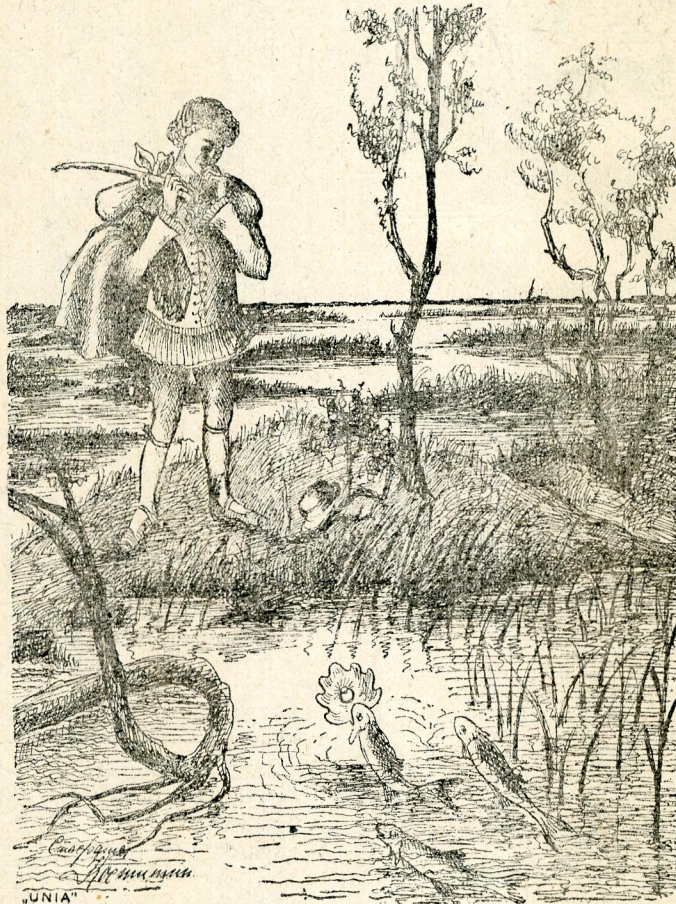
Його завели зараз над море і перед його очима кинули в море перстень. Король приказав йому витягнути з морської безодні сей перстень і додав: „Коли ти явиш ся на верху без перстня, кинуть тебе знов до води, щоб ти згинув у філях“. — Усім жаль було гарного молодця,

якого оставлено самого над морем. Він стояв над берегом і думав, що йому діяти.

Нараз побачив три рибки. Були се ті самі, яким він спас жите. Середуша з них тримала в роті мушлю. В мушлі лежав золотий перстень.

На radoшах поніс він перстень до короля, очікуючи приобіщаної нагороди.

(Конець буде.)

В зм'ї.

То не сніг паде в долину,
То снують ся в умі мрії,
Розкривають світ чарівний —
Любі, тихі, золотії.

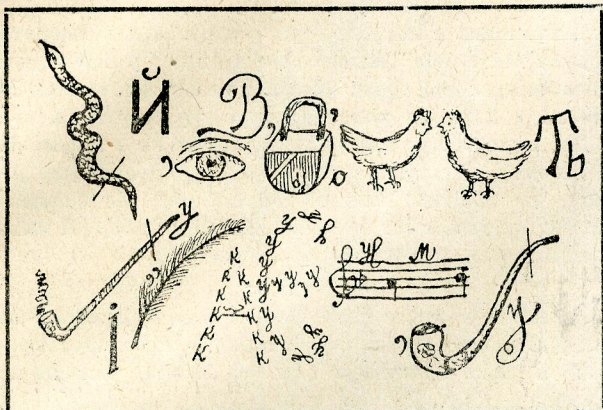
То думки, що в умі грають,
Мов дуга по сильній зливі,
Серце блеском обсіпають —
Срібні, теплі, мерехтливі.

То гадки душу голублять
Наче струн ніжній трелі,
Мов пчїлки бренять по квітах —
Милі, радісні, веселі.

Роман Завадович, ученик гімназії.

Ребус ч. 3.

(Уложив Нусьо Думін.)

Загадки і шаради.

Загадки.

(Подав Святослав З-ий.)

1. Дві зазулі сидять коло себе і одна другої не бачить?
2. Як далеко зайдеш на кождім кони?
3. Де лежить 12 братів один при другім, а ні один на краю?
4. Хто вродив ся, а не вмер?
5. Чого на ярмарку найбільше?
6. Коли найбільше дірок проти неба?
7. Кілько кроків зробить воробець за сто років?
8. Хто пряде, а нічого не напряде?
9. Чи куди ходить, чи чого глядає — своєї хати не оставляє?
10. Печуть його, варять, смажуть — і викидають?
11. Чотири ноги, дві підшви, душі не має, а душу носить?
12. Що росте до гори коренем?

□ □ □

Шарада.

(Уложив Нусьо Думін.)

Перше, птах чорний, гарний спів виводить,
А друге се знаряд, добре рибу ловить.
А все разом назву отамана вкаже,
Що хоробро розбивав нераз військо враже.

□ □ □

Загадка.

(Подав Ярослава Монцібович.)

Ані сієш, ані садиш,
Само виростає,
В порядку, одно при другім
Корінці вміщає.
І ти Славку і ти Юрку,
У себе їх маєш,
Плекай се що дня пильненько,
Болю не зазнаєш.

Розвязки загадок з 1 числа.

Ребус ч. 1: Вселенная весели ся, Бог від Діви днесь родив ся.

Святочна загадка: **Святий Вечер.**

Шарада з букв: **Ялинка.**

Загадка: Слизняк потребував 5 днів, щоби вилізти на вершок стовпа.

Шаховий коник:

Доборолась Україна
До самого краю:
Гірше Ляха свої діти
Її розпинають.
Так як пиво, праведную
Кров із ребер точуть!
Просвітити, бачиш, хочуть
Материні очі
Современними огнями.

Тарас Шевченко: Посланіє.

Влучні розвязки надіслали:

Б. й В. Антоняки, Р. Барилляк, В. Лазорко, Ір. й Г. Любчаки, В. й С. Стисловські, Яр. Курп'як, М. Д. Л. й З. Рабії, В. Гнідан, О. Кузьмак, Б. Кивелюк, Ст. Козло, Н. Думін, Н. й Г. Топольницькі, Т. Л. М. С. й Г. Мариновичі, М. Дерев'янок, Г. Захар'ясевиць, О. й Л. Саноцькі, Ю. й Л. Сухі, О. й Л. Левицькі, М. Пласкач, Б. й М. Дороцькі, Д. й М. Пшепюрські, Г. Замора, М. Греголінська, Ю. Гаврилів, М. й Л. Прокопівні, Ір. й М. Котиси, О. Яремівна, Р. Романяк, В. Шалаута, Ст. М. Огороднік, Я. Сайко, Я. і Сл. Нічаївні, Н. Габрусевич, Г. Кассараба, О. М. Вовк, Б. Швець.

Переписка Редакції.

Віра Охримовичівна у Велдіжці: Складовка загадочка прийшла за пізно, а інші для „Світика“ непригожі, бо таких самих і подібних є у нього повна тека.

Даруся Бачинська в Малинівцях: Адресу справлено, а бракуючі числа від 19 до 22 вислано. Чи дійшли до Тебе в порядку?

Стефа Сеницієвна в Ладанцях: Бракуючі числа від 19 до 23 і 25 висилаємо Тобі. На числа 4, 5, 6, 8 і 9 пришли по 15 Марок за кожне, се є разом 75 Марок, а вишлемо їх Тобі. Премій в сім році „Світик“ не буде давати, бо не має їх за що купити.

Богдан Чума в Ясеніві: Адресу справляємо на Твоє ім'я. Твоя розвязка прийшла за пізно і тому не надруковано Тебе у 28 числі газетки. Наколи постійно будеш загадочки розвязувати, то ся робота так уприємниг Тобі час і навчить Тебе богато хосенних річий, що будеш своєму приятелеви „Світикови“ за те колись дуже вдячний.

Тарас Даниш у Станіславові: А чому ж так пізно глосиш ся до „Світика“, Любий Тараску? За гарну світлину та даток на пресовий фонд „Світик“ дякує Тобі. Газетку купиш і надалі в Базарі, а до „Світика“ навідує ся частіше!

Геньо Замора і Юрчо Гасрилів у Білчу Золотім: За Ваші щирі бажання „Світик“ дякує Вам дуже сердечно. Бракуючі числа висилаємо. Газетка подорожila тому, що гроші „станіли“. За се, що перед роком коштувало 2 корони, тепер треба платити 20 марок — тому отже позірно подорожів і „Світик“. І він мав також невеселі Свята, бо роздумував, що далі робити, наколи всі довжники не вирівнають залеглистих, які йдуть у десятки тисяч марок.

Хто з Читачів не складає „Світа Дитини“ в комплетні річники, нехай приїде нам 7-ме і 8-ме число І річника. За кожде з сих чисел платимо по 15 Мк. Чисел сих потребуємо для скомплетованя річників для нових передплатників. Просимо дуже надсилати нам їх.

Хто не одержав доси 2-го числа газетки з 15 січня, нехай реклямує її найдалше до 5 лютого, бо опісля запас сього числа буде вичерпаний. Передплат низших як квартиальна, с. є. 90 Марок. Адміністрація не приймає, бо вплисуване і контоване дрібних квот займає багато часу.

Важне для всіх передплатників.

Від 1 лютого с. р. контора Адміністрації „Світа Дитини“ переносить ся з Ринку, ч. 10, на ул. Зіморовича, ч. 3.

Львівські та замісцеві передплатники, яким не нарочно буде заходити до контори на ул. Зіморовича, ч. 3, (І поверх, через ганок на право), можуть складати свої замовлення, передплати і задегlosti в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка, Ринок, ч. 10, і в Книгарни Станіславського Інститута, ул. Руська, ч. 3, та в склепі „Сюзного Базару“, ул. Руська, ч. 20. *Адміністрація.*

Оповідка.

В місяці марті с. р. припадають 60-літні роковини смерті Генія України Тараса Шевченка, Ціла Соборна Україна готуєть ся до звеличання сеї памятної хвилі.

І маленький „Світик“, що є заступником наймолодшого покоління України, не бажає остати по заду у сьому святі.

Видавничий Комітет задумує присвятити 5-те число „Світа Дитини“, що вийде 1 марта с. р., памяти поета.

Се число буде в барвній окладинці, призначений на анонси для наших інституцій та українських промисловців.

Бажаючи вже заздалегідь усталити висоту накладу сього числа, звертаємо ся отсим із просьбою до всіх Комітетів, що будуть займати ся в краю улаштуванем концертів і академій з нагоди сих роковин, щоби замовили потрібну скількість сього числа, для розповсюдження в як найширших кругах нашої суспільности.

Ціна одного числа буде виносити приблизно 20 до 30 Мк.

Особливо апелюємо до українського учительства, яке повинно щиро зайняти ся сею акцією так, щоб не було в нашому краю ні одної шкільної дитини, в якій руках не найшло би ся се пропамятне число „Світа Дитини“.

Вийде воно у подвійному, а може й більшому обемі, т. зн. 16—24 сторін друку і буде прикрашене численними ілюстраціями.

На його зміст зложать ся праці наших найвизначніших письменників і поетів, яких сею дорогою просимо надсилати відповідні матеріали.

*Видавничий і Редакційний Комітет
„Світа Дитини“.*

Передплата на 1921 рік: квартиально 90 Мк., річно 360 Мк., поодинокое число 15 Мк.
Для Америки і Канади 1 долар на рік.

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморовича, ч. 3.

Видає і за редакцію відповідає: Михайло Таранько.

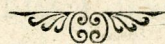
Гарні приміри до наслідування.

Наше громадянство зачинає поволи розуміти вагу і потребу такого видавництва, як „Світ Дитини“ і стараєть ся прийти йому з помочою у теперішних невідрадних обставинах.

І так одна з наймолодших українських кооператив, Селянська Механічна Ткальня „Полотно“ у Львові, жертвувала на пресовий фонд „Світа Дитини“ квоту 2000 Мк. Крім сього дала ся кооператива гарну жертву в квоті 5000 Мк. на приватну школу ім. Б. Грінченка у Львові. Наколи всі наші інституції пішли би в сліди кооперативи „Полотно“, то „Світик“ мав би на довший час запевнене існуванє, як також міг би побільшити свій обєм. А на все те треба гроша і то навіть дуже багато.

Учениця IV класи народної школи в Делятині Мирося Біликівна до спілки з Марійкою і Славком Колянковськими та своїм братчиком Тарасом закладавали на пресовий фонд „Світа Дитини“ квоту 505 Марок.

Поіменного виказу жертводавців не подаємо з причини обмеженого місця та надісланий список зложено до теки Добродіїв Видавництва.

Виказ жертв

(у марках).

На фонд „Рідної Школи“: Класа III народної школи в Зарічу 100, о. Ю. Кисілевський 30, М. Я. Роздільський 30, Я. Р. Романяк 5, Ярус Данилюк з Заріча 200, Г. Ст. й І. Кассараби 120, Мих. Козак 69, Р. Муц 10, М. Деревянко 50, М. Решетилевич 20.

Разом зібрано: 804 Мк.

На воєнні сироти: Р. Ковальський 13, Дз., Ю. і Р. Голомші 30, о. Ю. Кисілевський 22, М. Я. Роздільський 40, В. Шалаута 10, З. Вошинська 10, Б. Шерстило 20, Е. Стойкевич 5, Г. Ст. й І. Кассараби 80, М. й Л. Прокопівні 25.

Разом зібрано: 435 Мк.

На Дар для „Провіти“: о. Ю. Кисілевський 10.

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Укр. Кооператива „Полотно“ 2.000, Всеч. о. М. Пелех (Стюарт-бури, Канада) 2 долари 25 центів, Вп. Йоан Когут 25 центів, Вп. Йосиф Когут 1 долар, Вп. Теодор Вахна 1 долар, М. Рудницький 12, М. і Л. Прокопівні 25, Всеч. о. Ю. Кисілевський 10, М. Я. Роздільський 30, І. Ковалів 10, Мирося Біликівна з Делятина (збірка з коляди) 505, Н. Гук 10, М. Пшепорська і М. Греголінська 60, Я. Данилюк 50, Б. Шерстило 10, П. Була 20, Ів. Михалевський 50, Ю. й Л. Сухі 10, Яр. Швець 20, І. Ковалів 10, Г., Ст. й І. Кассараби 60, о. Й. Каранович 25, М. Пласкач 100, М. Решетилевич 20, Безіменний філантроп 2.000.

Разом зібрано: 5543 М., та 4 долари і 50 центів.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Сопілка.

По бою було. Крик затих
І стріли притихали,
Той вмер, а той остав в живих,
Ті ранені конали.

Прошитий кулею лежав
Стрілець у стіп узгіря, —
При ньому його друг клячав:
Оба сини Підгіря.

— Вмираю, брате — каже він —
Тебе і світ прощаю, —
На смерть мені не вдарить дзвін,
До тебе просьбу маю.

— Візьми сопілку і заграй,
Заграй мені в останнє,
Хай ще приснить ся рідний Край,
Молодості зарання. —

І друг схиляєть ся над ним,
Сопілку винимає —
Дрожащим голосом, сумним,
Тужливу нуту грає.

І бачить ранений в півсні
Усю свою родину, —
І Прут і гори і ліси —
І луг і полонину.

Сопілка плаче, то рида,
Пестить, лестить, цілує, —
Він слуха, слуха, завмира
І болю вже не чує...

— Товариш нагло гру урвав
І дивить ся трівожно:
— Ти спиш, Василю? Ах! Сконав
За долю люду свого!...

Юра Шкрумеляк.

Безіменні герої.

Безіменним героям.

(До картини на стор. 26.)

Ой у лісі, у діброві
Буйний вітер віє,
Там лежать у ранах, в крові
Стрільці Січовії.

Тут боролись з ворогами
У кровавім бою,
Полягали головами
За Вкраїну свою.

Не заплаче мати в ранці,
Не задзвонять дзвони,
Будуть вити сіроманці,
Кракати ворони.

Та коби весна наспіла,
Рожевії цвіти
Посадять їм на могилі
Українські діти.

Ю. III.

Н а с т у п.

(Нарис.)

Двома довгими зикзаками чорніли закопи на двох протилежних горбах. Тягнули ся полями та нивами, що хвилювали доспіваючим збіжем ген, ген на право і ліво в незнану долину. А всюди, куди йшли, зазначували свою присутність майже безперервним клекотінням крісів і ревом пушок.

Ще сонце спало, як йшли до наступу. Скулені, хильцем сунули ся в розстрільній, а ноги за кожним кроком мов приростали до землі.

На сході рожевіло небо. Чимраз виразніше виступали чорні сілюети жовнів. Кругом німа тишина, тільки шелестіло під їх ногами високе збіже і безнадійним шепотом жаху й очайдушности ніс ся за ними їх стриманий віддих.

Бігом. Довгий ряд чорних тіней заскакав, заколисав ся в півсвітлі досвітку і тихим стоном відізнала ся земля.

В тім стріл. Один. Другий. Третій. Потім чимраз більше і більше.

Тут зойк раненого, там роздираючий душу стон і останнє зітхане конаючого.

А вони бігли дальше!

Дикий, божевільний, невтишний крик підняв ся в небо, тряс ся звиринним завзятем, дріжав передсмертним жахом. Котив ся безмежними полями як далекий гомін бурі. Гурра-а а... Гурра-а-а...

Нараз замовкло все. Затихло так, як затихають розгукані струни арфи, коли мистець покладе на них свою певну руку і застановить їх дрожань.

Одна коротка хвиля тишини. Тої тишини, що кров стинає в жилах, що кліщами ляку стискає серце, що мракою божевілья заслонює розум. В ній чуєть ся подих смерті.

Одна хвиля. — І мов звірі кинули ся на себе. Кололи одні других багнетами, рвали тіло зубами, розшарпували пазурами.

Над полем битви співала смерть свою побідну пісню. Ніс ся її спів понад розкішні, зелені поля, понад дрімучі ліси все дальше і дальше, ген на далекі села. Хиляло ся до землі буйне збіже, тремтіло листє дерев і сумно шуміли сосни, слухаючи сеї пісні. А на далекі села доносила ся вона як тихе квилінє хорої дитини, як тихий, придушений стон, останній шепіт: „Мамо!“... „Мамо!“...

Василь Софронич.

Н а л е д і.

Вперед! Вперед! Бо лід як скло!
Із вітром іду в перегони,
Лечу, несусь, ген за село,
Аж лід підімною стугоне!

Вперед! Вперед! Бо є куди!
Дороги для мене ще стане,
Ріка ціла одні леди,
А я? Гей, я паном над вами!

Лечу, несусь! Грубезний лід
Щось тихо гуркоче під мною,
Я мчусь вперед, а лижви слід
Відзначають все за собою.

Горячо вже! Геть плащ на бік!
Тепер нагуляюсь до схочу!
На біль душі се красший лік —
Гей нумо я „чортика“ скочу!

Василь Софронич.

Білий вуж.

(Казка з образками Ст. Костишинової.)

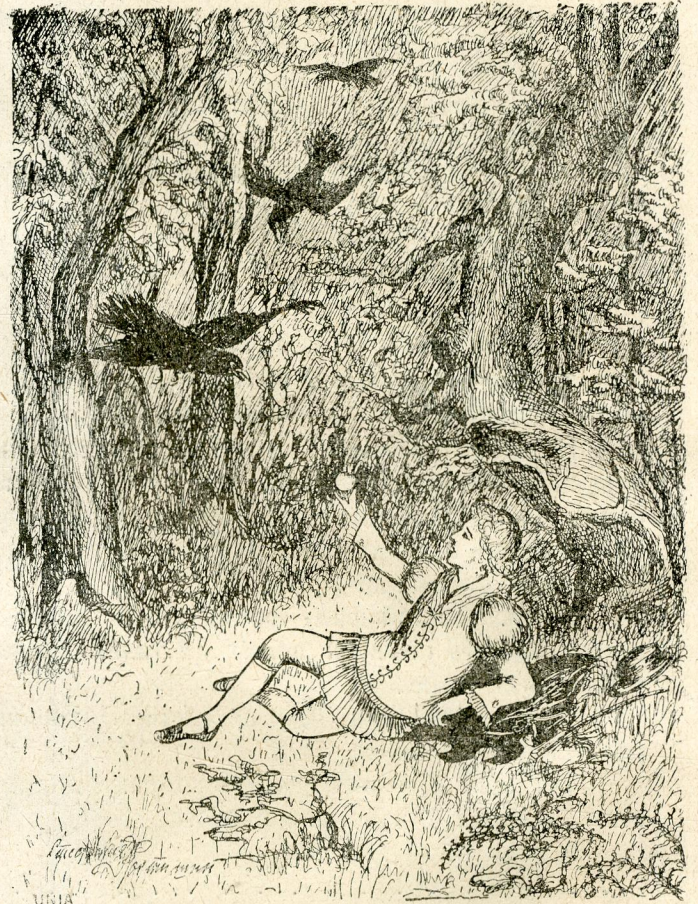

(Докінчене.)

Коли горда королівна почула, що він не рівного з нею роду, відмовила йому руки і зажадала, щоби він виконав другу задачу. Зійшла до города й тут висипала десять мішків проса в траву. „Заки сонце зійде, мусиш визбирати се просо“, — сказала, — „й не сміє хибувати ні одного зеренця“.

Молодець сів собі в городі і думав, як зможе виповнити се завдане... Але не міг нічого

Молодець не знав, де росте дерево життя; вибрався одначе в дорогу й постановив так довго йти, доки зможе, хоч не мав великої надії знайти його. Коли перейшов уже три царства і зайшов над вечір до ліса, сів собі під деревом і хотів спати. Нараз почув між галузками якийсь шум і рівночасно упало золоте яблочко йому в руки. Зараз злетіли три круки, сіли йому на коліна і сказали: „Ми ті три молоді круки, що ти вира-

видумати, сидів сумний й очікував сходу сонця. Та скоро перші проміні сонця втали до города, він побачив усі мішки наповнені рядом біля себе. Цар мурашок прийшов у ночі із своїми тисячами мурашок і вдячні звірятка з великою гильністю визбирали просо в мішки так, що не хибувало ні одного зеренця.

Королівна прийшла до городу і побачила сама з подивом, що молодець виповнив се, що вона йому приказала. Але вона не могла ще побороти свого гордого серця і сказала: „Виповнив він ті два завдання, але моїм женихом буде аж тоді, коли принесе мені яблочко з дерева життя“.

тував від голодової смерті; як ми вирости і почули, що ти шукаєш золотого яблука, ми полетіли понад море аж на край світа, де росте дерево життя і ось принесли тобі яблочко“. — Вралуваний молодець пустився в дорогу з поворотом і приніс золоте яблочко гарній королівні, для котрої не було вже ніякого викруту. Коли, поділилися обоє яблуком життя і зіли разом, тоді її серце наповнилося любов'ю до нього; вони побралися й дожили в щасті й спокої довгого віку.

Переклав із »Казок братів Грімів

Богдан Галуциський.

„Головниця“.

(На основі народнього переказу. — З образками О. Кульчицької.)

(Докінчене.)

Вже був близько доріжки, що вела в полонину, куди йому треба було йти, як із далека побачив гурму людей. Були се чоловіки, жінки й діти. Всі йшли пішки та спішили, трохи не бігли. Чоловіки провадили за поводи коней, сильно обвантажених бесагами. Так і видно було, що сі люде тікають перед погонею. Лиця спітніли й жах і непевність малювали ся на них.

Юра пристанув і пильно приглядав ся, що се за люде булиб.

Коли перші ряди порівняли ся з ним, один із сих людей спитав у хлопця:

— Гей, хло', скажи, кудиб нам іти, щоб можна скрити ся перед ворогом?

— Яким ворогом? — спитав Юра.

— Татаре гонять за нами, — відповів сей самий чоловік.

— Ой, Татаре, Татаре! — роздав ся зойк жіноцтва. — Спалили наше село й гонять за нами, — плакали вони.

— Підете дальше сею доріжкою, а там по лівій руці мати-мете ліс, у ньому й скриєте ся безпечно, — говорив хлопець, а по хвилі додав:

— Або стривайте, я проведу вас у ліс і вкажу вам вигідне й безпечне місце.

І повів їх. По дорозі довідав ся, що відділ Татар, які руйнували Покуте, загнав ся аж за Богородчани й руйнував околичні села. Їх село завчасу втекло, забравши все з собою, що могло мати вартість для Татар. Вони скривали ся в недалекому лісі. Татаре люті, що в селі не застали ні людей, ні нічого, що можнаб було забрати, спалили село та стали шукати за людьми. І якось попали на слід. Мабуть дими з розкладених огнів зрадили їм криївку. Щастє, що селяне завчасу спостерегли ся й утекли. Та Татаре не дали за вигране й гонять за ними.

Хлопець запровадив утікачів у безпечне місце й пустив ся знову в дорогу. Та тільки виїшов із ліса, побачив знов гурму людей на конях.

— Се Татаре, — промайнуло йому в голові. — Що міні робити? Втечу в ліс, так могу сим зрадити криївку втікачів. Що робити, що робити? — думав він і не міг рішити ся. Зрештою тікати вже було й за пізно. Татаре напевно вже побачили його.

— Треба остати, — рішив ся. — Чей якось викручу ся.

Тимчасом відділ Татар підїхав уже близько. І один із передових їздців звернув ся до хлопця сливе чистою українською мовою:

— Гей, хлопче, а ходи сюди!

Юра неначе завагав ся.

— Не бій ся, ми тобі нічого лихого не вдїємо. Скажи нам тільки, куди подали ся сі люде, що бігли поперед нас? — питав він і пильно глядів хлопчині в очи.

Та хлопець видержав його погляд. У його молоденькій голівці снувала ся вже нова думка:

— А що, як би я завів їх так, щоб вони вже не вернули...

— Вони втекли туди, — сказав він і показав рукою на солотвинський ліс.

Татарин не вірив:

— Ей, ти неправду говориш!

— Я вас сам поведу, тільки міні нічого злого не робіть, — сказав хлопець із уданою тривогою. Однак палкий жар в очах хлопчини сказав би був Татаринови що иншого, та він не заглядав уже в очи хлопчині.

— Ні, ні, ми ще тебе винагородимо, — успокоював Татарин його й додав:

— Добре, веди! Та дай сюди отсе, тобі сього не треба, — сказав, вказуючи на кріс.

Хлопець віддав кріс і пішов попереду побіч коня сього їздця, що говорив із ним.

Водив їх довго лісом, аж у кінці Татаре стали нетерпеливити ся.

А Татарин, що побіч нього йшов Юра, спитав грізно:

— Гей, хлопче, куди ти нас водиш? Чи не хочеш ти нас обманути? Вважай, за таке жде тебе страшна кара!

— Ні, ні, — відповів швидко хлопець, — зараз вийдемо з ліса на дорогу. Я веду вас найкоротшою дорогою.

Так говорив хлопчина, а в душі думав:

— Ненечко моя рідна, прости міні, що я не додержу обіцянки й не верну до тебе. Однак, колиб я сього не зробив, люті Татаре сплять нашу хату, нене, сплять усю Солотвину й більше сіл, а людей одних вибють, а других заберуть у полон. Красше, нехай я один згину, ніж має ворог нищити Рідну Землю! Прощайте, нене моя рідна, прощай, братчику Степане, прощайте на віки!

Вийшли з ліса й опинили ся над деброю, що над нею сьогодні Юра стріляв до серни.

— Ось, ось вони там, — сказав хлопець і вказав рукою гень по той бік дебри.

Татарин приложив руку до очей і глядів у даль. Тамтуди справді тікали якісь люди. Мабуть люди з інших сіл, почувши тривожну вістку про появу Татар, тікали в ліси.

— Скорше, скорше, — скрикнув хлопець, — скорше, щоб дігнати їх, — і з усеї сили потягнув Татаринового коня за повіді й скочив із ним у дебру. А за ним поскакали туди й усі коні.

Ні один Татарин не остав ся в живих. Усі опинили ся на дні дебри. Покрили своїми тілами тіло хлопчини-героя, що пожертвував молодим життям, щоб виратувати Рідний Край від руїни, а рідних людей від смерти та від неволі. А заходяче сонце попрощало їх поцілуєм останніх промінів своїх.

Давно се діяло ся, давно се минуло! Та вдячна пам'ять про хлопчину-героя живе й досі в тямці нащадків. Ще й досі знаходять люди на дні дебри людські й кінські черепи. Сі черепи нагадують їм і досі про велике діло Любови, про геройську саможертву малого хлопчини. Густі кущі й буйна трава співають йому враз із вітром похвальну пісню, а пестрі, пахучі цвіти квітчають рік-річно його незвичайну могилу-дебру.

Лежить вона, ся дебра, недалеко місточка Солотвини, а люди прозвали її „Головницею“ тому, що там так багато черепів із людських голів.

Антін Лотоцький.

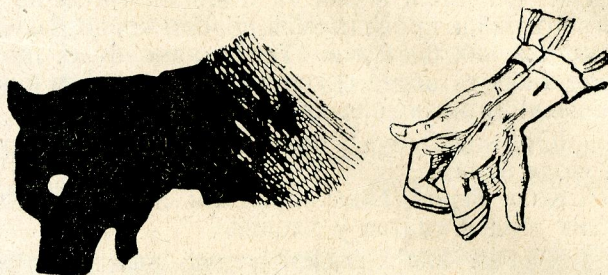
Україна!...

Україна — мережка з сліз, діamentів і крови,
 Предивна, наша
 Ясна, сповнена у щерт'ї напиком жертви й любови
 Хрустальна чаша.
 Човно кедрове, пущене судьбою на бистрі води
 Ще й проти хвилі...
 Україна — отсе звертає вже на шлях свободи
 В славі і силі.
 Серце щасливеє бий, бий палко хочби в останне
 На вершку долі...
 Україна, твоє найбільше, найвисше кохане,
 Україна на волі!
 В падолисті 1918. *Марійка Підгірянка.*

Світло і тінь.

У довгі зимові вечери, коли вже скучить ся Вам читане або інше заняття, можете приємно забавити ся в т. зв. „тіни“.

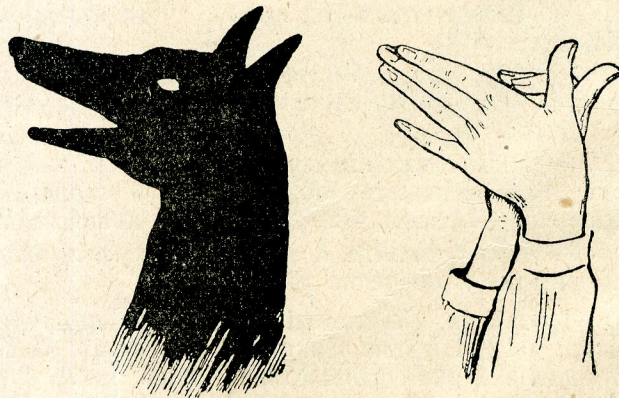
Забава полягає на укладі пальців, долоні, або й цілого рамени перед ясно освітленою стіною,

Сильветка пса-бульдога.

Сильветка слона.

Сильветка вовка.

на якій відібють ся контури зложеної відповідно руки. Образ який повстане з тіний на стіні, називається: сильветка.

Пригляньте ся уважно сим рисункам і пробуйте вечерами такі сильветки на стіні відбивати.

Ребус ч. 4.

(Уложила Наталка Ёжицька.)

Загадки і шаради.

Шаховий коник.

(Уложили Янка і Слава Пичайні.)

ле	сте	ють	сох	жась	тек	го	со
ді	ви	зе	ла	ні	ви	а	що
пи	ні	ла	ле	ла	з то	кі?	що
Го	ди	тай	во	го	ла	та	над
ла	чер	мо	тек	ють	ни	го	дов
кров	ми	У	мо	ї	го	ні	ги
ла	ні	сте	дов	ми	ли	ла	дов
па	го	тек	кра	ні	на	мо	си

Ідучи від складу **Го** слідом шахового коня, зложіть фрагмент із гарної поеми Шевченка. Назвіть сей твір?

□ □ □

Шарада з букв.

(Уложив Пусько Думін.)

Має шість букв знаний.
Наш письменник слашний.
Першу знайдеш у фарбці,
Другу шукай у праці.
Третя буде в праннику,
А четверта в соннику.
П'яту маєш в козаці,
Шесту — Різдво на кінці?

Як називається сей поет?

□ . □ □

Жартівливі загадки.

(Подав Святослав З.)

1. Хто ставляє мости без дров, без каменя і без майстрів?
2. Як написати трома буквами: замерзла вода?
3. Що сонце не може освітити?
4. Що робить гуска, як стоїть на одній нозі?
5. Хто все з собою носить гребінь, а не чешеся?
6. Котрий ремінь такий твердий, що його можна кресати?
7. Як піднесеш в гору, то біле; упаде долів, буде жовте.
8. Чорне, а не земля, біле, а не сніг; зелене, а не трава; має хвіст, а не корова?
9. Котрий звір має очі на хвості?

□ □ □

Загадка.

(Уложила Ярослава Монцібович.)

Мати мене мусиш, Ніколи два рази
Але не шануєш; В людей не буваю,
Наколи промину, Хто розумний, діти,
За мною бануєш. З мене користує.

Читачі „Світика“
Всі ви мене знайте,
З весною в природі
Мене відшукайте.

Розв'язки загадок

з 2 числа.

Ребус ч. 2: Не кайся рано вставати, а за молоду учти.

Загадка в прямокутнику: Новий Рік.

Загадка в вікні: мак, ара, кат, тор, ого, сом, лев, ева, віз, рік, акт, кіт.

Писані ребуси: столяр, стодола, столи, підвалина. (Замітка: Один ребус через похибку хибно зложений).

Загадки: 1. Цьвях. 2. Вітер. 3. Двері. 4. Цукор. 5. Коса, колоски, снопи. 6. Човен. 7. Соняшний промінь. 8. Комар. 9. Дош. 10. Вікно. 11. Голос. 12. Сито. 13. Сак.

Влучні розв'язки надіслали:

Р. Барилляк, Д. Зацерковна, О. Кузьмак, М. Людкевичівна, Б. Швець, Я. Монцібович, С. і В. Стишовські, Дз. Островський, М. й Л. Прокопівні, Ю. й Л. Сухі, Ір. Кравецівна, М. Равлюк, Н. Думін, Б. й О. Капусті, М. Д. Л. З. Рабії, Д. Винницька, М. й Н. Турчмановичі, О. Н. Кочіївна, В. Гоцький, О. й Ж. Процишини, Ст. Козло, О. Яремівна, Л. Гарасевич.

Переписка Редакції.

Отсею дорогою прошу всіх Шановних Передплатників і Читачів простити мені, що досі не встиг поладнати всіх ургентів, реклямацій та запитів, бо був прибитий родинним нещастем. Усі ті справи поладнаю в протязі біж. місяця.

Михайло Таранько,
редактор „Світа Дитини“.

Василь Бородач у Бобрівці: Загадку подібну до сеї, яку Ти прислав, маємо. Злишне число подаруй якому Товаришеви. Грошки присилай, бо „Світик“ потребує їх тепер дуже.

Люба й Юрчик Сухі в Любелі: Фотографій тепер із причини браку місця не містимо. Альбом маємо вже, а уложений буде, як призбирається більша кількість світлин.

Ірена Кравецівна в Темерівцях: За листик „Світик“ дякує Тобі. Читачів поволи прибуває. Івана Білоскірку ми вже вичеркнули з книги передплатників. Він довжний „Світикови“ і сей довг стягнемо собі через суд.

Миросьо Равлюк у Волчківцях: Марійка Підгірянка і Вуйко Влодко від тепер вже постійно будуть писати для „Світика“. Їм любов і добро українських діточок дорожше над усе. Пісню „Не здавить ворог нас“ заспівайте на Шевченківському святі, яке припадає в марті.

Володимир Гоцький в Передільниці: „Світик“ радіє, що Ти вже поздоровів. Загадок таких, як Твої, маємо вже так багато, що не знаємо, коли їх усі вичерпаємо. Перекласти повість — се не легенька річ. Красше, як за переклад, бери ся за читане книжечок, а особливо поручає Тобі „Світик“ прегарну німецьку книжку Карла Евальда п. з. „Mutter Natur erzählt“, або „Meister Reineke“, Томсона „Tiergeschichten“, Бурнета „Малий льорд“. Прочитай сі річи, а побачиш, що рада Твого приятеля була добра.

Стефан Посацький в Лімановій: Наколи бажаєш спровадити собі книжечки: „Син України“ і „Подорож довкола землі“, то пришли переказом 255 Мк., а купимо і вишлемо Тобі все.

Ольга Кузьмак у Дроговицях: Фотографію зложив „Світик“ до свого альбома і дякує Тобі за память. Чи уже маєш оправний перший річник газетки?

„Смугло“: А чомуж такий сумний псевдонім? Чому? Ми не повинні піддавати ся тому почуванню, бо за ним слідують: зневіра і байдужність! Нам тепер сумувати не вільно. Лихом треба кинути об землю і завзято йти вперед!

Миросьо Попович у Хотині: Лист тоді одержали ми за пізно, і тому не було Твого імени в розвязках. Загадочку подібну до Твоїї маємо.

Лідка Сапоцька у Надвірній: Твою фотографію помістимо, але не тепер, бо маленький об'єм не дозволяє на се. Мусиш отже узброїти ся в терпеливість.

Дорця Виницька в Нежухові: А що приніс Тобі св. Миколай? „Світик“ вижидав його також, бо сподівався, що Він принесе йому кілька долярів з Америки. „Світик“ має також „цьоцу“. Називається вона пані Почта. Вона однак для „Світика“ не дуже щедра. Вуйко Влодко виїздив до своїх далеких кривних, „Максима і Марка“. Вони зробили йому погану псоту. Питаєш яку? Прочитай книжечку п. з. „Максим і Марко“, а довідаєш ся про все.

Даруся Гнатковська: Учениця II класи, що так гарно написала листик, повинна так само гарно розв'язувати деякі лекші загадочки. „Юрчик Кучерявий“ дістає тепер нових товаришів, а саме „Максима й Марка“. Як прочитаєш їх усі псоти, то „волоє на голові стане Тобі дубом“ — від сміху.

Оля Гуцуляківна в Краснім: Твій гарний і від серця написаний листок подобав ся „Світикови“ дуже. На „Зо-

ряного Хлопчину“ Ти собі вповні заслужила. Твоя загадка дуже гарно обдумана і „Світик“ помістить її, як прийде річниця смерті сего письменника, що був ширим приятелем українських діточок і написав для них стільки гарних книжечок. За святочні бажання „Світик“ дякує Тобі щиренько.

До українських діточок на Буковині!

Сею дорогою повідомляємо Вас, що заступником видавництва „Світ Дитини“ на всю Буковину є Вп. Микола Кракалія в Чернівцях, Траубенгасе, 8. Хто отже бажає постійно передплачувати газетку, або хоче одержати оказові числа „Світика“, нехай звернеться на подану адресу.

Там можете одержати також річники „Світа Дитини“ з 1920 р. і всі інші видання. Ми сподіємо ся, що Вам, Дорогі Діточки, справляти-ме маленький „Світик“ неабияку втіху, та стане мостом духової злуки між Вами і Вашими Братчиками й Сестричками тут у Західній Україні, як також і з тими, що живуть далеко поза її межами.

Адміністрація.

Ви́каз жертв

(у марках).

На фонд „Рідної Школи“: Б. Думін 25, Шкільна дітвора з Кружок 90, Дз. Островський 10.

Разом зібрано: **929 Мк.**

На полонених та інтернованих: Оля Буликівна 20 (як належитість за 7 ч. „Світа Дитини“).

Разом зібрано: **170 Мк.**

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Ю. Гумінілович 10, Дз. Островський 10, Соня Вошинська 90 (збірка), Оля Ниткевичівна 330 (збірка), 3 діточого вечерка в Бучачі за розпродані програмки 250, М. Людкевичівна 10, Евг. Коваль 680, Оля Трильовська 10, о. М. Лада 10, Ученики II класи народної школи ім. М. Шашкевича у Львові 50, Оксана Дучимінська (замість цвітів на домовинку бл. п. Ганусі Таранько) 50, Діти в Зарічеві на Закарпаті, Святослав, Оленка й Оріся Заклинські, з нагоди щасливого повороту в осени їх батька Богдана з української війни, складають 50 Марок на прикрашене української діточої часописи „Світ Дитини“ у Львові.

Разом зібрано: **6419 М. 80 ф., та 4 доляри і 50 центів.**

На воєнні сироти: Шкільна дітвора з Кружок 95.

Разом зібрано: **530 Мк.**

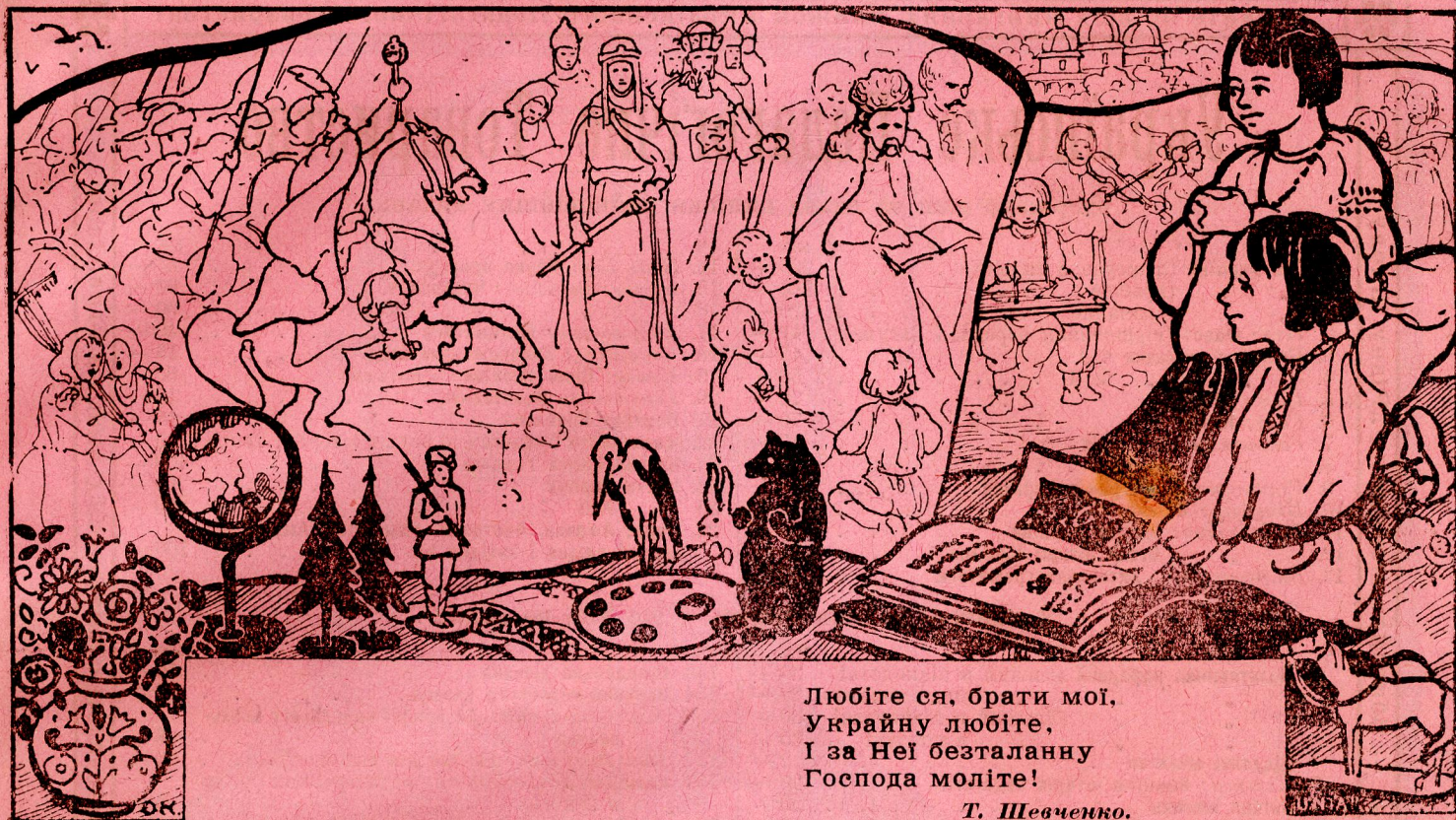
Замітка: Всі збірки на пресовий фонд, „Рідну Школу“ і т. д. подаємо в загальних квотах тай з причини великого обмеження місця не вчисляємо поіменно всіх жертводавців. Просимо проте всіх тих Добродіїв видавництва, що займають ся збірками, пояснити се складаючим жертви. Поіменні списи просимо однак присилати, бо вони служать як прилоги до окремої книги Добродіїв „Світа Дитини“.

Передплата на 1921 рік: квартално **90 Мк.**, річно **360 Мк.**, поодинокі числа **15 Мк.**

Для Америки і Канади **1 доляр на рік.**

Редакція і Адміністрація: вул. Зіморовича, ч. 3.

Любіте ся, брати мої,
Україну любіте,
І за Неї безталанну
Господа моліте!

Т. Шевченко.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-го і 15-го.

Ціна числа 30 марок.

НОВІСТЬ! ВАЖНЕ ДЛЯ МАТЕРЕЙ! НОВІСТЬ!

Купуйте поки дешево — книжку:

Др. Олександр Барвінський,

Порадник для матерей,

часть перша,

Плеканє немовлят,

видану львівською філією українського краєвого товариства охорони дітей і опіки над молодістю у Львові, одобрену львівським українським Товариством лікарським. — Замовляти в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок, 10 і в книгарні ставропігійській у Львові, Руська, 3. — Ціна з рекомандованою посилкою **42 Мп.**

Здорові діти — се щастє батьків!

АРТИСТИЧНЕ ВИДАВНИЦТВО

„РУСАЛКА“

ЛЬВІВ, ВУЛ. КУРКОВА, Ч. 10,

поручає: 1) 3 під рідної стріхи, вибрані вірші С. Калинця 15 Мар. — 2) Переписні листівки з народними вишивками, 10 шт. 30 М. — 3) „Волинь“, види і типи, 10 шт. 15 М. — 4) Листівки з портретом Т. Шевченка, 10 шт. 30 М. — 5) „Христос Воскрес“, чудово гарні листівки на Великдень, 10 шт. 30 М. — 6) Українські пісні в малюнках А. Ждахи, 10 шт. 35 М. — 7) „В день Ангела — многая літа“, діточі листівки, 10 шт. 15 М. — 8) Види і типи України (20 карт) 50 М. — 9) Листівки з малюнками звірят (песики, коти, птахи), 12 шт. 32 Мар.

Адреса для замовлень:

Гр. Гануляк, Львів, вул. Куркова, 10.

Вступайте в члени Українського Педагогічного Товариства! – Збирайте жертви на „Рідну Школу“!

Ч.		мк.
14.	Поль Бер: Наука природи	65
15.	Крушельницький: Читанка ч. I	80
16.	„ „ ч. II	90
17.	Андрущенко: Математина	40
18.	Корнієнко: Запорожський клад	15
19.	Кошів: Пісні України (з нотами)	80
20.	Герашенко: Молитовник	15
21.	Портрет Ярослава	10
22.	Мала карта України (до науки історії і геогр.)	5
23.	Велика Карта України	400
24.	Карта Європи	200
25.	„ Азії	200
26.	Карти Африки, Австралії, півн. і пол. Америки, півкві східна і західна по	100

Ч.		МК.
153.	Орлеанська дівчина	10—
154.	Записки недоброго хлопця	20—
155.	<i>Іван Сазанський</i> : До історії народнього шкіль- ництва	8—
157.	<i>Іван Ющизин</i> : Гагілки для школи	20—
159.	Козацькі діти, образок з татарських часів в 2 діях	5—
160.	<i>М. Коць</i> : Новий напрям в науці рисунків — (важні замітки про методу рисунків)	10—
161.	Вінок на могилу Т. Шевченка, сцен. образок в 2 діях	5—
162.	Наші невидимі вороги (<i>Л. Маркія</i>)	10—
163.	Як Незнайко став муравлем та що він тоді бачив	10—
165.	Русалка Дністрова, сцен. образ. в 2 діях	5—
166.	<i>Ю. Верн</i> : Зоря півдня, ілюстрована повість	35—
167.	Без старших, комедійка в 2 діях	5—
168.	На самітнім острові	16—
169.	Різдво Марусі, сцен. образок в 1 відслоні	5—
170.	<i>Л. Єремєв</i> : Збиточники	5—
171.	Довічне ярмо, оповіданє	10—
172.	В горах, оповіданє	10—
173.	<i>Кубальчич</i> : 3 моїх спогадів	25—
174.	<i>М. Єремєв</i> : Малий трагік	5—
175.	Діточе свято, сцен. образок в 2 діях	5—
176.	Тарас дитина, сцен. образок в 2 діях	5—
178.	Слідами Тараса, сцен. образок в 2 діях	6—
180.	Тарас Шевченко, огляд життя і діяльн., ілюстр.	15—
181.	<i>Др. Іван Демичук</i> : Ретор Квітліян як педагог	6—
182.	Шкільні гимн в честь Т. Шевченка	2—
184.	Про основу і веденє прилюдних бібліотек	5—
185.	<i>С. Кабарівська</i> : Вкраїні служу	20—
186.	<i>К. Шарельман</i> : Мізинчик	30—

Ч.	МК.
5. Praktyczny podręcznik do zadań i dyktatów .	15—
Монограми: КВ, КІ, КМ (зшити) по .	20—
Картин з видами бурси Укр. Педаг. Тов. .	1—
„ ” ” ” „Рідна Школа“ .	2—

Жадайте по всіх книгарнях книжок Українського Педагогічного Товариства!

....ВОЗВЕЛИЧУ
МАЛИХ ОТСИХ РАБІВ НІМИХ,
А НА СТОРОЖІ КОЛО ЇХ -
ПОСТАВЛЮ СЛОВО....

✕ 1814. ✕ 1861. ТАРАС ГРУШІВСЬКИЙ-ШЕВЧЕНКО

UNJA Lwow

Привітний акорд.

(В 60 роковини смерті Т. Шевченка.)

Не заграють сурми-труби
У велике Свято,
В рідній хаті не будемо
Тебе зустрічати;

І не вдарять барабани
І в ряди не стануть
Народній Борці Волі —
До Сонця не глянуть...

І гіркими в День Великий
Слізми зайдуть очі,
Плач ударить по Україні,
Великий Пророче!

Хиба лиш „тихим, добрим словом“,
З поклоном почесним чола
Ми споманем Твоє Імя,
Великий Вчителю любови!

І до народньої святині
Підемо всі живі — до Тебе,
Поклонимось Тобі за себе
Й за тих, що вже не встануть нині,

Хиба колись на Божий Суд
До Правди скаргу понесуть
За свій народ, бездольний люд —
На тих, що знову запрягли

В ярмо неволі нас — і ми
Не вольні нині, а раби...

І перед Правдою святою
Вони на ворога страшний
Внесуть позов — позов грімкий, —
І кривди принесуть з собою.

А кривд чимало назбереться!
І пекло й небо все здригнеться
І ворог лютий затремтить
На зло велике в тую мить.

Побачить кров, побачить сльози,
Кроваві рани тих Борців,
Що їх створив народній гнів
І сила праведної грози...

І вчує Бог і весь всесвіт,
Як ми за Правду в бій ставали,
Як вірно ми у щерті сповняли
Святий Пророка заповіт.

Бачив Ти, безсмертний Батьку,
Свої вірні діти,
Як у слушний час повстали
Правди боронити.

Як до бою за свободу
Син Твій запалив ся.
Гомін пісні боевої
Світом покотився.

Від Карпат і полонини,
Шпилів Чорногори —
До Кавказу залунало:
„Досить нам покори!“

Залунав той клич могутній
В Києві — у Львові —
І за Волю найдорожша
Впадала жертва — крові!

Вже здавалося, що Твоє
Слово стало Тілом,
І сам Бог зрадив на небі
Тим великим ділом...

Та зумівся ворог люду,
Сили набирає
І в нестямі кличе: Горе!...
Правда побіджає!...

І з усміхненим обличчям
Каїна і Юди
Каже світу: Раб він здавна —
Хай і далі буде!...

Не вже, насильники-тирани,
До віку наше се ярмо?
Вже вольним в світі люд не стане,
Не скине рабське тавро?

Не вже здається вам, вельможні,
Що всі зусилля вже пусті?

Пусте, даремне і порожнє
Бажанє волі? Знайте — ні!
Не згас живущий в нас вогонь,
Лиш на руїнах притишився;
Ще не зайшов Великий День,
Він тільки хмарою повився...

Ще раб від вашої сваволі
Не вмер, в розпуці не живе, —
Держить його бажанє Волі,
Бажанє чудне, всесильне.

Хоч сотні-тисячі Героїв
В могилах полягало — спить, —
Бажанє те — визвольних боїв —
У наймолодших ще горить.

В діточих серцях ще ясніє
Огонь той вічний, всеживий —
Ще не пропали всі надії, —
Вкраїна має ще дітей.

Вони ростуть в святім змаганні,
Як в сонці той рожевий цвіт,
В безмежнім до краю коханні
Сповнять Поляглих заповіт.

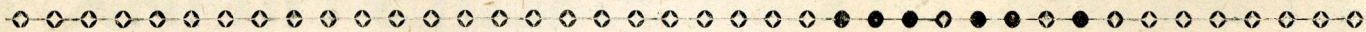
Так, Великий наш Пророче,
На Велике Свято
Нам рядами боевими
Не прийдесться стати...

Та перед Твоїм обличчям
Зложимо присягу:
Нас не зломить, не знівечить
Вража перевага!

Хоч насильно лютий ворог
Нам надів кайдани, —
Та разом в душі свободній
З нас ніхто не стане...

Хоч в неволі ми, та серцем
Вольні, не покірні, —
Встанем ще, бо Україні
Діти наші вірні!...

Юра Шкрямеляк.

В Шевченкову річницю.

(З приводу 60-літних роковин смерті Великого Кобзаря.)

В 1914 р. святкував український народ столітню річницю уродин Тараса Шевченка. Але тоді не вичерпано цілої програми свята. На наддніпрянській Україні — ставив перешкоди царський уряд, а в галицькій Україні не можна було добити дозволу на поставлене пам'ятника у Львові. Крім сього війна перешкодила довести свято до кінця.

Прийшли воєнні літа. Рік за роком минав.

З давнього гарного звичаю, віддавати що року скрізь у цілім краю поклін пам'яті Шевченка, мало що осталося. Настали великі події, в яких брав участь цілий народ, тямлячи на Заповіт свого найбільшого Громадянина:

„...Вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кровю
Волю окропіте!“

Двигнувся народ, кинувся у горячий бій,

великими тисячами клав свої голови, щоби не „умирати в неволі“. Сьогодні переживаємо ще наслідки сеї важкої боротьби за волю України. Переживаємо їх не на те, щоби сумувати, плакати й нарікати, не на те, щоби опускати руки „і заснути на вік — віки“. Переживаємо їх, щоби себе сталити й кріпити до дальших чинів, що мають продовжати дотеперішні змагання народу.

Самі слова одначе не вистануть. Шевченко домагається від нас живого діла. Домагається від нас праці над власною освітою і над освітою цілого народу. Бо тільки освічений народ може постояти за своє право до життя. Українські діти й українська молодь мусить слухати цього голосу і учити ся добувати знане, щоби знанем послужити народови у слушний час. Учити ся та не марнувати своїх сил — се перший — і найважніший обов'язок української дитини, української молоді.

Діти й молодь рвуться до діла! Діти й молодь хочуть стати поруч своїх батьків! Їх молоді серця палають горячим бажанем прийти в допомогу зболілому народови. І се легко зробити. Приложіть ухо до народнього тіла там, де б'ється його серце, а почувте відтіля голос: „Рідна Школа“, „Просвіта“, „воєнні сироти“, „жертви лихолітя!“ Рознесіть ці слова вашими дзвінками голосами, скрізь — скрізь, де тільки гомонить українське слово, пригадуйте їх вашим батькам, рідним,

знакомим і незнакомим. Будьте голосом дзвона, що будить усіх зі сну, а самі власним приміром найдалше посуненої ошадности пригадуйте сей обов'язок на кождім Вашім кроці всім живим людям українського народу.

Місяць март 1921 р. зробіть пробним місяцем вашої постанови. Комітет для святкування 60-

літньої річниці смерті Шевченка візав увесь народ до складки на Видавничий фонд під назвою: „Учітеся, брати мої“. За зібрані гроші вийдуть книжки для народу, які мають за ціль поширити й поглибити народню освіту. До складання жертв завізвані всі Українці без ріжниць віку й пола, а тим самим діти й молодь. Висота жертви потрійного рода: по одній, по п'ять і по десять марок. Висоту вибирає собі кождий сам.

Українські діти й українська молодь мусить узяти се за свій обов'язок та доложити всіх сил, щоби складка на Видавничий фонд відповідала українській гідності й величині Тараса Шевченка.

А коли се удасть ся, а при добрій волі мусить удати ся, поставить український нарід величний пам'ятник для свого найбільшого члена. Через освіту поставить себе у ряди інших культурних народів і прискоримо хвилину, щоби виконати останню частину Заповіту, щоб у великій, вольній, новій сім'ї помянути Тараса добрим і грімким на увесь світ словом. *М. Галуцький.*

Різьба М. Бринського.

Т. ШЕВЧЕНКО.

Світлиця С. Бурко.

„Світ Дитини“

повинна передплачувати кожда українська родина!

„Учіте ся!“

Пісня на діточий хор а capella.

Слова Т. Шевченка.

Музика М. Гайворонського.

Maestoso.

Soli *Tutti*

У-чі-те ся, бра-ти мо-ї, ду-май-те, чи-тай-те, і чу-жо-му

на-у-чай-тесь, сво-го не цу-рай-тесь. Бо хто ма-тір за-бу-ва-є,

то-го Бог ка-ра-є, чу-жі лю-де цу-ра-ють ся, в ха-ту не пу-

ска-ють. У-чі-те ся бра-ти мо-ї, ду-май-те, чи-тай-те,

(̄) (̄) і чу-жо-му на-у-чай-тесь, сво-го не цу-рай-тесь!

f *ff*

Третя казка дідуся Тараса.

(З образами О. Куриласа.)

к торік, так і сього року зійшлися всі внуки в дідуся Тараса, щоб у день його іменин зложити йому бажання.

Дідусь дуже втішився внучками, подякував їм за бажання та погостив їх овочами, горішками та цукорками.

Діти щебетали весело, а в кінці маленька Орися стала прохати дідуся:

— Дідусечку, а оповіжте нам яку гарненьку казочку!

— Оповіжте, оповіжте казку, казочку! — стали за Орисею прохати й інші діти.

— Добре, дітоньки! Та якої казки бажаєте? Тоді обізвався Володко:

— Якусь таку казку, дідусю, як ви торік розказували нам на свої іменини!

— Гаразд! Нехай буде на твому, Володко, — сказав дідусь. — Торік, пригадуйте собі, розказував я вам казку „про славного лицаря, що словом воював“, а тепер розкажу вам „казку про бідного сирітку, як він став могутній від усіх царів світа“.

„Було се давно, ще тоді, як на Україні люде по селах панські були. В одній старенькій хатині, біля розкішного зеленого садка, в небогатих батьків-кріпаків жив собі веселий і цікавий хлопчик.

Батьки важко бідували, на панщині гарували, мучилися, та він сього ще не знав, не розумів. Ма-

ленький був! Жив собі веселенько, щасливий, бігав по садку, слухав співу птічок, шуму вітру, цвітки зривав, у срібноводому потічку купався. Весело було хлопчині!

А тоді по Україні ходили Кривда та й Правда. Кривда вже була дуже запаніла, розвельможилася. А про Правду говорили всі, що вона живе ще хіба в порога вбогих кріпацьких хат.

От і раз Правда та Кривда переходили попри садок, де грався весело наш хлопчик.

Поглянула Правда в розумні оченятка хлопчика та й каже до Кривди:

— Отсей піде за мною! Він буде страшний для твоїх поклонників.

— Овва, чим така кріпацька дитина може бути страшна для моїх поклонників?

— Побачиш, — сказала Правда, — він буде страшний для тебе й твоїх поклонників.

— Я вже постаріюся, що й він піде за мною! — каже Кривда.

— Не піде! — відповіла Правда твердо.

— Піде, я вже подбаю про се! — сказала знову Кривда.

— Роби, що хочеш, а він таки піде за мною через усе жите! — закінчила розмову Правда.

І Кривда почала робити.

Небаром у хлопчика померла ненька, а від-

так і батько. Хлопчик став круглим сиротою. Пішов він до школи до дяків, які не вчили його, але знущалися над ним. Почув хлопчина в собі охоту до малярства, але й учителі-малярі, яким попав у руки, не були красші. І вони знущалися важко над хлопчиною.

Раділа Кривда:

— Стривай, побудеш ти між нами тай сам таким станеш. Ти мусиш бути моїм!

А Правда стоїть із боку тай каже до себе:

— Не знаєш ти його, небого! Не з таких він! Чим більше ти над ним знущати ся будеш, тим ближший він до мене буде.

І старала ся Кривда посіяти в серці хлоп-

Бачить Кривда, що так не йде, от і підюджує вона поміщика, пана сього хлопчини, щоб узяв його до себе на козачка.

— Там ти, небоже, надивиш ся на все, й на бездільну розкіш і на людське горе. І певно забажаєш розкошів і моїм станеш.

А Правда в кулак сміється:

— Ой, немудра ти, Кривдонько! Не знаєш ти, що ти тут тільки сліпим знярядом у Долі. Колиб він остав ся був у селі, виріс би на звичайного кріпака, а так поміщик повезе

його в світ і се допоможе йому стати великим чоловіком.

Так і стало ся, як говорила Правда.

чини зневіру в свій талант і в добрих людей — та хлопчина не давав ся. Шукав і шукав людей, щоб добра навчили.

Поміщик возив козачка всюди з собою. Повіз його й у столицю. А там дав його на науку до маляра. І аж там найшов хлопчина добрих

людей, яких так довго даремно шукав. Вони купили його з кріпацтва та допомогли йому стати справжнім малярем. Але тут Правда стала показувати йому нові дороги. Говорила йому, що в світі Кривда панує, бо сильні кривдять слабих, а так не повинно бути, що всі люди брати, а брат брата повинен любити, а не кривдити. Він повинен могутнім словом виступити проти Кривди й Неправди.

І Він виступив! Могутнє його слово поплило по Рідній Країні посланєм до великих і малих, до сильних і слабих, щоб пізнали, що вони всі люди, всі брати собі, щоб любили ся, помагали собі, а не кривдили один другого. Навіть проти все-сильних царів виступив він сміло. І люди стали горнути ся вколо нього, стали завзивати одні других, щоб кинули Кривду, а йшли за Правдою.

Злякала ся Кривда! Зразу вона пробувала наклонити його, щоб кинув Правду, а пішов за нею, за Кривою. Та не сила її була звернути його з дороги Правди. „Правді одній поклоню ся, а більш на землі нікому!“ — відповів він твердо.

Кривда впала у лютю. Мерщій погнала в царські терени й каже до царя:

— Царю! Отсей кріпак, він хоче ввесь лад у світі перевернути, він тебе хоче з престолу звалити! — скричала вона.

— Не бій ся, пані моя! — заспокоював цар Кривду. — У мене є спосіб на нього! Я зашлю його в країну вічної зими! А там він вирече ся своїх мрій, або загине.

І зробив цар, як сказав! Заслав його далеко-далеко, в країну вічних морозів і снігів. І думав, що вже безпечний. Та помилив ся. Тепле, палке слово сироти-засланця найшло собі шлях і крізь стужу та леди в Його Рідну Країну. Живущою, цілющою водою падало воно на зболілі серця Його поневоленого народу й будило віру в красші часи, заохочувало до боротьби з Кривою.

Аж помер цар, що заслав його в студену країну, а його наслідник мусів піти за волею народу й дати волю мученикови. І він вернув із вінцем мученика на чолі та не перестав далі голосити, щоб люди нищили Кривду, а жили Правдою. І всі кривджені й неволені ще більше горнули ся до нього. Мученицький вінець притягав їх.

І Його могутнє слово зробило, що цар, щоб

не впасти, мусів дати волю всім кріпакам. Але Кривда ще далі панувала.

Він помер. Та не померло його палке слово. Зачароване в серця Його народу, воно ще більше, ще горячіше запалювало його братів до боротьби з Лихом і Кривою. І прийшов час, що ввесь Народ пішов за його покликом. І тоді захитав ся царський престол, побудований Кривою, а там і впав. Та не тільки сей один: багато царських престолів повалило ся, а Його велике слово лунає по світі щораз могутнійше, щораз сильніше, щораз палкійше. Усе більше вірять люди, вірить світ, що вже недалекий сей час, що Кривда впаде зівсім, а Правда запанує скрізь і скрізь.

Так то малий сирота переміг наймогутніших царів і став сильнішим і славнішим від усіх володарів світа. А се все тільки тому, що Він Правду тільки любив, тільки Правді по-

кланяв ся й усе йшов за Правдою.

— Ось тут і моїй казці кінець, — закінчив дідусь. — А тепер скажіть мені, чи знаєте, про кого я вам розказував у сій казці?

— Знаємо, знаємо! — закричали діти, — про Тараса Шевченка.

Навіть маленька Оріся покликнула: — Та се Севченко!

А Влодко додав поважно:

— Сього року минає саме 60 літ, як Тарас Шевченко помер.

— Котрогож року помер він? — спитав дідусь.

— 26 лютого старого стилю, а 10 марта нового стилю 1861 р. — сказала Галя.

— А родив ся? — спитав дальше дідусь.

— 25 лютого ст. ст. 1814, — сказав Славко скоренько, щоби хто инший його не випередив.

— А куди то були заслали Шевченка?

— Його заслали як простого салдата насамперед до Оренбурга, а відтак під острійший догляд до Новопетровського форту над Каспійське море, — говорив Влодко.

— А як довго він був на засланню?

— Десять літ, — відповіла Галя — від 1847 до 1857 р.

— Гарно, дітоньки, що так добре знаєте житєпис нашого найбільшого поета. Тільки старайте ся й так любити Правду й жити по Правді, як Він, — закінчив поважно дідусь Тарас. А. Логоцький.

І досі снить ся: під горою
Між вербами та над водою
Біленька хаточка; сидить
Неначе й досі сивий дід
Коло хатиночки і бавить
Хорошее та кучеряве
Своє маленькеє внука.

І досі снить ся: вийшла з хати
Веселая сміючись мати,
Цілує діда і дитя,
Аж тричі весело цілує,
Прийма на руки і годує,
І спать несе. А дід сидить,
І усміхаєть ся...

Т. Шевченко.

Чим є Шевченко для нас?

Він в „аз“ і „віди“ і в „глаголі“
зложив біль народу свого,
біль тих, що вірили все в Бога
і гірко мучились в неволі.
Він перший був із тих, що вміли
сказати правду і цареві,
що він не цар, а кат знад Неви
і що страшні його всі діла.
Він мучив ся, терпів за других
і їхній жаль і біль і горе
Він вивів у світові простори,
щоб знали друзі і недруги.
Шевченко вивів нас у світ,
се перший протест України.
Шевченко сонцем був руїни
і ви таким Його славіть.

Воль Хронович.

Геній волі.

О, не зборе смерть могутніх,
Як не згасить сонде тьма.
Днів минулих і майбутніх
Не вмістить тюрма!...
Ниви, кровію політі,
Вчують плач старих оков,
Як натхнені динаміти
Гримнуть знов...
Динаміти! — Волі дужість! —
Велич духа боротьби!
Вам, лиш вам розбить байдужість
Кволої юрби!
Геній волі смерть поборе,
Так, як боре сонде тьму.
Що нам горе? — Згине горе
Знищимо тюрму!...

Клим Поліщук.

ШЕВЧЕНКО ПАСЕ ВІВЦІ.

По невдачах у науці малярства у всяких сільських малярів стає Шевченко літом 1827 р. у своєму рідному селі громадським пастухом овець. Але й до того не мав він великої охоти. Ось що пише про се у своїй автобіографії:

...„Стративши всяку надію стати коли-небудь хоч середнім малярем, вернув ся я з засмученим серцем у своє рідне село. Я мав на очах скромну долю, котрій одначе моя уява придавала якусь простодушну розкіш: я хотів стати, як виражається Гомер, пастирем стад непорочних з тим, щоб ходячи за громадською чередою, читати свою любов крадену книжку з кунштиками. Але й се мені не удалось...”

(Фрагмент із письма до редактора часоп. „Народное Чтение“.)

Над водами Дніпра.

(На основі народнього переказу).

Заходило сонце, чорніли гори. Тихла пташина, німіло поле. Люди, втомлені цілоденною важкою працею, раділи, що йде час відпочинку. Широкий та дужий Дніпро котив води, золочені останніми проміннями заходячого сонця, і немов старий козак вигравав із зеленими лугами. Злегка повівав вітер і гойдав очеретом. Сумно шелестів очерет, немов розмовляв із старим Дніпром і нашіптував йому казку давних днів. Тужно скигліла чайка над українськими степами.

Понад Дніпром ішов Тарас Шевченко.

Похилив голову під вагою думок і вслухався у гвірі Дніпрових філь. А багато знали розказувати води старого Дніпра-Славути. Розказували, як то колись добре жило ся на Україні, як то Запорозжці вміли колись панувати, як вигравали чайками по синьому морю, як гріли ся у Скутарі, як добували славу й волю...

Глибоко задумав ся Тарас. Перед його очима один за другим стали пересувати ся чудово барвні образи буйної минувшини. Бачив він пишні ряди отаманів, сотників і гетьманів, усіх у золоті. Вбачали ся червоноверхі козацькі шапки і вся козацька громада з булавами й бунчуками. Он там „аж до моря Запорозжці степ широкий вкрили. Отамани вигравують на вороних...” Потім замаячила друга картина. Розспівана безжурна громада пливе на байдаках. Попереду Гамалія байдаком кермує. Ллеть ся весела козацька пісня:

„У Туркині, у кишені талари, дукати,
Не кишені трусить, їдем — братів визволяти“.

За ними плывуть інші. Іван Підкова похочає здовж байдака, підкручує вуса і гукає на хлопців:

„Ануге хлопята! На байдаки...
„Не в Синопу, отамани, панове молодці,
„А у Царград, до султана, поїдемо в гості“...

Нараз Тарас стрепенув ся. Хтось підійшов до нього й заговорив:

— Подайте бідному трийцять копійок.

Шевченко побачив побіч себе жебрака-бурлака і кинув ся:

— А щоб тебе! Помішав усе! Чому так богато? Прости менше, то дам.

Відвернув ся лихий та сердитий, що сколов його думки і розвіяв чудові образи.

Нараз почув за собою голосний плюскіт Дніпрових філь близько берега. Тарас оглянувся, але жебрака не побачив. З розпуки він кинув ся у воду. Шевченко не надумував ся і як стій скочив за ним. По хвилині з нараженням життя витягнув нещасного на беріг.

Від тої пори ніколи не відмовляв милостині.

— Ще втопить ся, — воркотів бувало, даючи гроші.

В. В.

Як мала дівчинка звеличає пам'ять Тараса Шевченка?

Колиб у мене була палата,
Велика, ясна хата князів,
Колиб я була як цар богата,
Щоб коний мала, коров, возів,
Колиб у мене дукатів скриня,
Цінних блискучих перел жемчуг,
Коб над краєм я була княгиня,
А в коло мене ряд вірних слуг,
В нинішний празник, в день Генія людю,
Зналаб, як шану Йому віддять,
Не жалувалаб гроший, ні труду,
Щоби забутих поратувать.
З самого раня я розтворилаб
Ряди блискучих, пишних кімнат,
Усіх убогих я запросилаб,
З сутерин темних, з запалих хат.

Чотирма кіньми я їх звозилаб,
Пишним повозом; — від сто коров
Молока служба дітям зносилаб,
Цвітами вбралаб сотки голов,
Пригорщі повні я розсипалаб
Золота, перел і дукачів,
Щоб в день Тараса радість настала
Серед „Найменших його братів“.
Сама засілаб серед дівтори,
Книгу оправну в слонеvu кисть
Взялаб з полиці Шевченка твори,
Почув би з неї кождий мій гість
Про давні дії на Україні —
І про визвольні наші сні,
Міста багаті, та про руїни,
Про степ широкий, Дніпро, тюрми.

Закомаре, 12 II, 1921.

Але у мене тісна хатина,
Пуста калитка, порожня скриня,
Я з людю вийшла, бідна дівчина,
Ані я княжна, ані графиня.
А край мій любий кровю политий,
Знищений лютих воєн огнем,
Народ нещасний горем прибитий,
Над ним глузують крати тюрем.
Чимже я Генія днесь звеличаю,
Чим обдарую в сей день святий?
Серце у мене квилить з одчаю,
Ти видиш, Батьку, весь смуток мій!
Але вже знаю! — є ще у мене
Книжка старенька, скарб дорогий,
„Кобзар“ Шевченка! Ним опущене
Дитя утішу, хоч без гроший.

Піду між бідні, обдерті діти,
Буду читати, оповідати,
Як то їм Геній велів сей жити,
Як без науки не пропадати.
Обіду нині їсти не буду,
В шпиталь понесу, там інвалід —
За нас він бив ся, за волю людю,
Тепер каліка без ніг лежить.
А потім полем геть помандрую,
Де над ярочком борців могили,
За Україну — неньку рідную —
Голови буйні вони зложили.
Клякну над яром нахилю уха:
„Як ся вам, братя, в могилі спить?“
Вкруг все затихло — береза слуха...
Що се? Шевченковий „Заповіт“...

Гая.

Тарасовим шляхом.

Ув'язнили Тараса Шевченка. Розігнали й по-
вивозили всю українську молоду громаду, що
працювала в Товаристві Кирила й Методія. Укра-
їнських діячів покидали в далекі московські го-
роди.

„І слово правди і любови
В степи, вертепи понесли“.

Усе на те, щоби здавити недавно розбуджений
український рух.

Тараса вивезли в Петербург і держали в крі-
пости. Що се значить, бути в тюрмі, знає тільки
той, хто сам коштував сього гіркого хліба. Поет
поволи освоїв ся зі своїм невеселим положенням.
Про се читаємо в його віршу, присвяченим това-
ришеви не долі, тодіж ув'язненому, українському
історикови, Миколі Костомарову:

„І до дверей, на ключ замкнутих,
І до решітки на вікні
Привик я трохи і мені
Не жаль було давно одбутих,
Давно похованих, забутих,
Моїх тяжких, кровавих сліз“.

Тільки бажав наш Кобзар поділити ся з ки-
мось своїм горем. Хотів би був, щоби хтонебудь
з рідні прийшов його відвідати в тім живім гробі:

І я згадав своє село,
Кого я там, коли покинув:
І батько й мати в домовині...
І жalem серце запеклось,
Що нікому мене згадати.

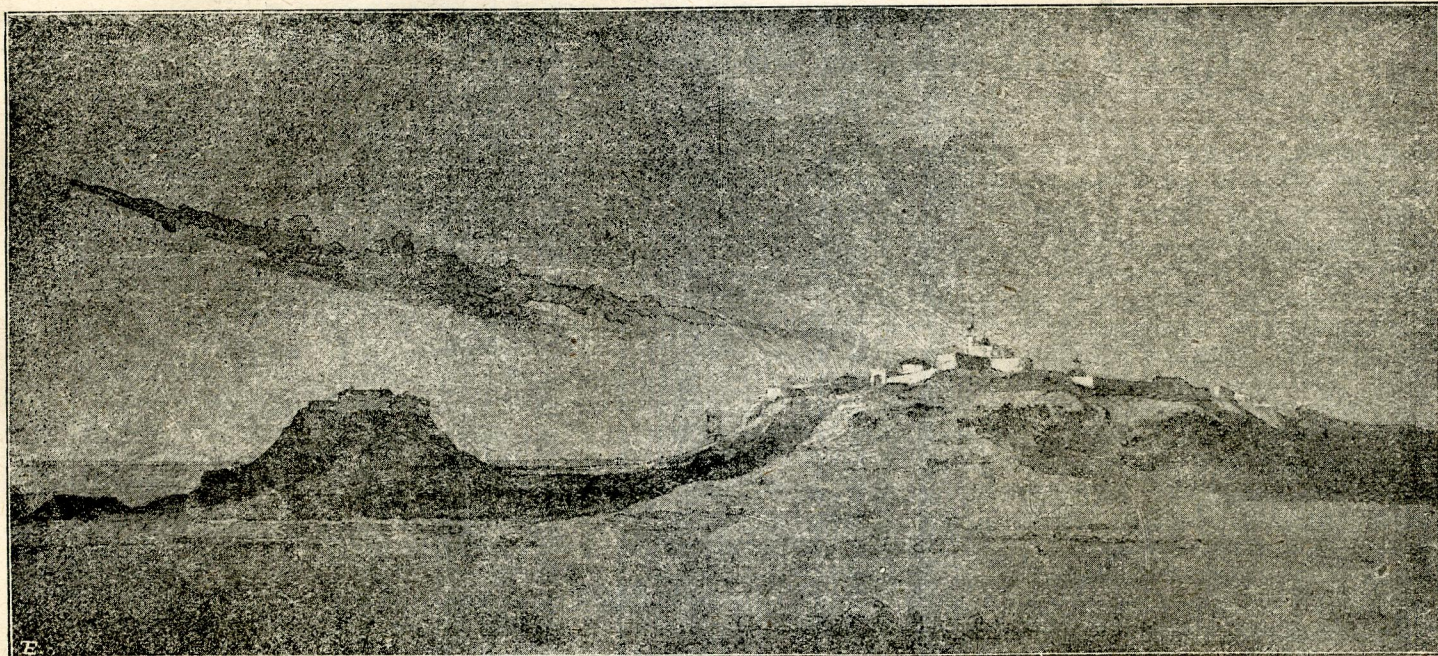
Та в ту мить поет побачив матір свого
друга Костомарова, яка приїхала з України, відві-
дати сина:

„Дивлюсь: твоя, мій брате, мати
Чорнійше чорної землі
Іде, з хреста неначе знята“...

І тоді поет зрадів невимовно, що за ним
нема кому плакати:

Молю ся, Господи, молибсь,
Хвалить Тебе не перестану,
Що я ні з ким не поділю
Мою тюрму, мої кайдани“.

А потім прийшов засуд: Досмертна служба
салдатеька в азійських степах. Почала ся для Та-

НОВОПЕТРОВСЬКА КРІПОСТЬ — МІСЦЕ ЗАСЛАННЯ ШЕВЧЕНКА.

раса тяжка мука, жите в неволі, самота й духове сиріцтво. Ні з ким було розмовляти, заборонено було писати й малювати. Сто раз гірше, як пташці, зловленій у клітку, бо й тій вільно співати...

По десятих роках тяжкої неволі вдалося Тарасовим приятелям визволити поета. Він вернувся з надкаспійської пустині. Та се вже був якби хто інший. Туди повезли моторного, бадьорого, молодого чоловіка у розцвіті віку й генія, — назад вернув ся хорий, знемощений старець зі зломаним здоров'ям. По трьох роках життя вмирає український Кобзар.

Стільки терпінь, знівечене жите, спинений розвиток духа — так покарали Москалі Кобзаря за те, що розбудив український нарід. Але тим вони зруйнували тільки особисте жите поета, не його діло. Його твори розійшли ся широко, хоч і були заборонені, а мучеництво Кобзаря додало їм іще більше сили. Весь час, як і тепер, його пісні потрясають до глибини душі кожного Українця.

Так його терпінє не пропало. Для великих діл треба великих жертв. І для великанського діла визволення українського народу треба пребогато зусиль, праці, терпіня, крові. Усе те не пропадає; воно дає народови безліч взорів до наслідування, гарних примірів; воно запалює благородним полуменем молодіж. Принесені жертви

стають для своїх і чужих доказом, на скільки дорогої народови сама справа. Вони одинокий шлях, яким ідець ся до справжнього визволення. Свободи, добутої без значних жертв, не вмів би народ оцінити як слід і мусів би її знову втратити. І — як уже сказано — чужинцям доказуєть ся своє право на самостійну державу не стільки книжками, доказами, жебранєм, скільки повного пожертвованя боротьбою.

І поміж Вами, українські діточки, є немало таких, яких батьки зложили буйні голови у славній боротьбі за українську державу. Є такі, яких батьки мучать ся і вмирають із голоду, холоду й пошестий в таборах інтернованих, або які скитають ся по чужині без хліба і тужать за рідним краєм. І такі, яким за службу рідному краю, або просто за те, що належать до українського народу, відібрали спромогу праці й заробітку.

Тепер свято найбільшого українського борця і мученика, Тараса. І тепер Ви скажіть або напишіть своїм батькам, тим, що борять ся й терплять за волю України, що любите й ціните їх іще більше, як досі за те, що вони пішли Тарасовим шляхом, шляхом великих, святих змагань і саможертви для всім нам дорогої справи. І напишіть їм, що як виростете, то й Ви підете їх слідами.

К. Зеленівський.

І Річник „Світа Дитини“

Ціна одного річника зброшурованого стоїть 400 Мк., а в люксовім переплеті 600 Мк.
За порто, порученє і посліплату належить ся 15 Мк.

творюєть прегарний альманах діточої літератури за рік 1920. На складі маємо дуже малу скількість примірників, :: тому з замовленнями треба спішити ся. ::

СОН НА МОГИЛІ Т. ШЕВЧЕНКА.

(Містерія).

*Північ Рокового Свята, в якому Народ обходить пам'яті
Того, що з найменшого став Великим, з раба — вольним,
із невченого — Пророком, який показав Народови шлях
до вимріяної Волі. Могила поета. Входить громадка
дітей з учителькою.*

Учителька: Сюди нарешті ми дійшли, —
Гора Шевченка се — глядіть!
Тут шістьдесят вже спить він літ...

I хлопчик: А нам казали: Він живе!...

Учителька: Так! Він живе у нашій груді —
То його слово чарівне
І заповіт, який не вмере —
Між нами вічно жити буде!

I дівчинка: Ой, я бою ся! Ми самі,
Ще хтось настрашить тутки нас!

Учителька: Не бійтесь! Хоч нічний то час,
Та в мить на завтринне свято —
Збереться тут людий богато...

Хлопці: А ми хіба тут ждати мем?

Учителька: Так — тут прийдець ся переспати
До сходу сонця ще спінемо.

(Лягають на горбку у стін могили.)

*... Чути дивний гомін, галас, зближають ся — злітають
ся душі померлих героїв...*

I група: Гу-гу! Гу-гу! Се буде тут!
Сюди мерців усі прийдуть...

II група: Ось ми вже тут — зійшли ся враз,
Бе в Києві півночі час!

III група *(жін. і діточими голосами):*

І ми прийшли під сю гору,
Прийміть і нас ви до гурту!

Ненароджені діти *(слабо):*

І нас прийміть — ми ще не жили,
В матірнім лоні нас убили!

Всі: Глядіть, глядіть — хто на вороних
Женеться — в жупанах червоних!?

III гр.: О горе нам! То Духи ночі!
Що зло від нас по смерті хоче?

Запорожці *(надлітають):*

Не бійтесь нас! Ми Запорожці —
До Тараса ідемо в гості!
Сюди післав Хмельницький нас,
Поглянуть, чи вже слухний час
З могили встать до боротьби, —
Чи Дух народа вже живе,
Чи сном могильним спить він ще...
Не знаєте? Скажіть нам ви!

Дух Народа *(являється у кирсі довгій):*

Я ще живу, я ще не вмер,
Ось перед вами я тепер!
Хоч довго спав — та Той — з могили
Підняв мене, додав чар-сили,
Цілющим ліком наділив —
І як не згинуть — навчив!

(на героїв показує)

А ось, мої борці-сinni,
Що його заповіт сповняли —
За рідний люд жите віддали!
Хто ви такі — скажіть самі!...

I група, I половина:

Ми з України, з над Дніпра,
Із Волині, з Поліся ми, —
І з Холмщини сюди прийшли!

2 половина: — А ми з над Прута і Дністра,
З над Черемоша і з над Буга.

Всі з I гр.: Прийшли до Вас, як друг до друга...
Ми в бою лютім полягали,
Як за народ у бій ставали!

II група: А нас замучили табори,
Не люди — а звірі негідні —
Хотіли вчити нас покорі, —
Та вмерли горді ми, свободні!...

III група: Нас лютий ворог катував!
Ненароджені діти:
А нас живих у гріб сховав.

Дух Народа *(до Запорожців):*

Всі кари й кривди чули ви,
Що нам завдали вороги?

(в сторону могили)

Ти бачив, як борців багато
За люд пішло в борню завзяту,
Всі за народ в борні лягли?
Та не сумуй і не страждай,
Великий Вчителю Народа,
Ще є кому пімститись, знай,
І стати за святу Свободу!

(до всіх)

Я ще не вмер — я ще живу.
Бо хоч в борні герої впали,
На місце їх — молодші стали —
Вони готові в кождо мить
За кривди люду відмити!
— Погляньте, хто там на горбку!

Сплячі діти: Живі ми України діти, —
Прийшли поклін Тому зложити,
Що за Україну вмер, терпів,
А нам лишив свій вольний спів,
Для нас безсмертні заповіти.
Несем йому низький поклін,
Щоб духа ще додав нам він —
Неволю сміло пережити —
І кривди ваші відмити!

Всі: О, слава — слава! Люд живий,
Як має ще таких дітей!
Не рунимо їх, нехай спінуть,
Ім стелить ся далека путь, —
Терниста путь до Сонця-Волі...

Дух Народа *(до Запорожців):*

Скажіть всім, що сплять по полі,
І Богданови розкажіть,
Що ще цвите у нас чар-цвіт,
Що зродить сімї золоте,
Народу Волю принесе!

(до душ героїв)

А ви полиньте ген степами
Від гір Карпат аж по Кавказ,
Скажіть: Ще прийде слухний час,
Ще діти наші підростуть,
За кривди люду в бій підуть —
У бій з народними врагами.

Діти:

Підем у бій, усі підем,
Як тільки трохи підростем:
Відважно станемо в ряди,
Тремтять, народні вороги!...

Всі: О — слава — слава! Люд живий,
Бо сила-міць в таких дітей, —
То цвіт, що чаром зацвите,
Зародить сімї золоте, —
Україні Волю принесе.

(розлітаються по степах).

Ю. Ш.

Шевченкове свято на далекому Сибірі.

Красноярськ — велике сибірське місто над рікою Єнісеєм. Пошукайте її на мапі! Се найбільша ріка Азії, а шеста по величині на світі. Літом ходять по ній великі пароходи аж ген до самого Ледоватого Океану. Сам Красноярськ лежить у кітловині, а кругом нього знімають ся високі червоні узгір'я. На одім із них, пустім і голім, стоїть военний городок, табор полонених; багато там нашого народа мучило ся у час війни, багато спочило на тамошнім кладовищі. А напротив, на другій горі, під самим уже лісом, за залізничним шляхом, лежить передмісте Николаївка, гей окреме для себе містечко. Є там і склепів чимало і аптика і дві лічніці і кілька шкіл і щось аж чотири бібліотеки.

В отсій то Николаївці Красноярські Українці, а буде їх тамки кілька тисяч, заснували в 1919 році першу українську народню школу ім. І. Котляревського. Зголосило ся на початок 30 дітей в віці від 6—14 літ. Ні одно не вміло говорити по українськи, прийшло ся з усіма зачинати від початку. Найменші творили перший відділ — у другий перейшли ті, що покінчили рік науки в руській школі, а третій, найвисший відділ, зложений був із добровольців: хлопців і дівчат ріжного віку, які по добрій волі задля рідного слова записали ся до нашої школи.

Перша українська школа в Красноярську почала своє існуванє в дуже неспокійні часи. По Сибірі ішли скрізь бої поміж правительственними військами Колчака і большевиками, кругом Красноярська греміла пальба. Та воно не спиняло науки в школі — мимо боїв, мимо сильних морозів наука йшла правильно день у день і наша школа була одинокою живою на весь Красноярськ і околицю, бо всі інші були закриті. Вже стали ми думати, як би устроїти собі на Різдво ялинку, зібрано і гроші на се, зладжено прикраси, тільки ще закупити ласощів і дарунків дітям... Та ось інакше воно склало ся, як ждало ся! В перших днях січня заняли большевики Красноярськ, а в передодні Святого Вечера розіграв ся під саміською нашою школою кривавий бій поміж большевиками з одної, а чеськими і польськими легіонами з другої сторони. Школі воно не пошкодило, але про ялинку не було вже що й думати. 2000 колчаківських рублів, зібраних на сю ціль, одної днини стали зовсім безвартісними паперцями, з яких можна було стригти ланци на деревце, але за які нічого не можна було купити. З усіх мрій остала тільки сама ялинка, яку застромили ми в сніг перед вікнами, щоби нагадувала нам суєту людських плянів, а меншими галузками прибрали діти шкільну кімнату.

Вона і без того була гарна. Висока, ясна, в пять вікон, повна сонця, була в ті часи немов тихим острівцем серед кипучого кругом моря боротьб і невзгод. Ми любили її і, не вяжучись поділом годин, учили ся в ній від ранного ранка до пізнього вечера, на книжках і без книжок. На головній стіні проти дверей пишали ся великі портрети І. Котляревського і Т. Шевченка, обвішані рушниками, на других стінзх видніли, наліплені на темні картоні, фотографії Б. Грінченка, І. Франка, М. Коцюбинського, М. Лисенка, М. Грінченкової і Лесі Українки, а крім того скрізь було багато

карток із видами України, її сіл і степів, її людей і їх житя. А поміж мапами в середині висіла велика карта Українських земель, роботи нашого полоненого Галичанина, проф. Никифора Садовського. Всі діти і ті, що не вміли ще читати на мапі, любили ставати перед нею і вишукувати на Україні ті місця, відкіля приїхали перед роками їх батьки й діди, куди й вони колись по війні ладили ся повертати. Ніхто з моїх школярів, крім одного, не був ніколи на Україні, не розумів поезії її широких степів, вишневих садків і теплих зоряних ночий соловейкових — але для всіх вона була якоюсь легендарною, вимріяною обіцяною землею, гарною, як усе далеке й незнане. Україна, Дніпро, Шевченкова могила, Галичина, Львів, відкіля приїхала їх учителька — се були ті чарівні місця, що манили уяву дітей, зроджених і вихованих серед суворой, хоч гарної сибірської природи.

А тепер стали ми ладитись до Шевченківського свята. Ціла Красноярська українська громада порішила в сім році обходити у перве прилюдно і святочно Тарасові роковини, а наша школа, перша українська школа, мала взяти також участь в обході.

Про Шевченка чули вже всі діти. Зі старшими читала я його житєпись і деякі більші поеми, багато його віршів учили ся діти на память, а „Учіте ся...“ знали і найменші, бо сей стих був поміщений на першій сторінці букваря і читанки. Знали всі також і його „Як умру...“, бо в класі висіла картинка з могилого Шевченка і вступними стрічками його заповіту, а все, що було в класі вивішене і виписане, виучували самі діти на випередки. Всі співали також під музику Лисенка „Реве та стогне“.

Ми порішили наперед у нашій школі устроїти свій малий концерт, а відтак із гарнішими точками виступити прилюдно. Наш шкільний концерт випав у сам день Тарасовий 10 марта — свято української Красноярської громади призначено на половину цвітня.

Наш малий концерт удав ся. Клясу прибрали ми сосниною і хоруговцями, портрет Шевченка обвісили гарно вишитими рушниками, а на головній стіні розтягнули широко шкільний прапор, синій з великою жовтою напсю: В рідній школі — наша будучність.

Із запрошених гостей були тільки родичі, деякі — як звали їх діти — „товариші Москалі“ і покровителька школи, любимиця усіх школярів, властителька дому Катерина Еміліяновна Антонова.

Свято відкрила учителька коротким вступним словом, а відтак ученик Віктор Туманін розповів про жите і значіне Шевченка. Розказував із памяти, просто-сердечно, гарно. По сім відспівали діти гимн: „Боже Великий Єдиний...“ і пішли деклямації. Маленька Женя Терещенко дзібоніла: „Ой одна я, одна“, Петро Москаленко бадьоро виголосив „Учіте ся“, Галя Гераскина дуже гарно сказала свій стишок „Вечір“, а Іван Гетьманенко „Іржавець“. Зіна Гаренко, перша учениця в класі, віддеклямувала патріотичний стих власного укладу. Деклямації переплітали пісні: Реве та стогне, Ой там на горі Січ іде, Мово рідна, Ой ходила дів-

чинонька. На закінчене зібрали ся всі діти під прапором, який розтягнуто понад портретом Шевченка і на нуту „Ми гайдамаки“ відспівали присягу Батькови Тарасови.

Ну, а тепер зачали ся в нас приготування до великого громадського концерту, який мав відбутися в театральній салі красноярських залізничників. Самі діти порішили, що з деклямаціями виступлять: Зіна, Петро Москаленко і Кеша (Інокентій) Лаврів. Петрусь мав говорити „Вечір“, Зіна вивчить новий стих Галі Комарівної про Шевченка, а Кеша поему Тараса „Чернець“. Кеша — се був недавно записаний новий школяр, на пів по матери Москаль, але жвавий, бадьорий хлопчина, дуже гарно деклямував, тільки виговорював іще слова з московська. Я умисно вибрала його на виступ, щоби приєднати інші змосковщені родини до школи. Зни і Петра була я певна, бо вони гарно говорили вже по українськи — за Кешу трохи побоювала ся. Всі інші діти, в яких були народні строї, мали виступити в живім образі на сцені, а саме: Галя Гераскина, Віктор і Віра Туманіні, Левко Соханевич.

В останнім тижни повідомив нас Вечерковий Комітет, що для школи будуть зарезервовані в театрі чотири перші льожі, щоби дітвора сиділа вигідно і добре все на сцені бачила й чула.

В четвер рано зійшли ся ми ще на пробу з деклямаціями, а по полудни коло другої години почало сходити ся усе наше шкільне товариство, щоби разом вирушити зі школи. Усі школярі явили ся в комплеті і привели ще й молодшу рідню, а крім того впросили ся до нас і „товариші Москалі“, госпітанти¹⁾ нашої школи: Таня Медвецька і Щура Казанцев.

Всі діти надягли святочну одежу, а Петро Маковоз убрав зовсім нову, червону як кров рубашку²⁾, за що товариші прозвали його „червоноармейцем“. Малий Ванька, родом Білорус, прийшов у татових вальонках³⁾ і приніс собі у хусточці їжі на цілу ніч: кусок хліба, печене яйце і дві шаньги⁴⁾ з сиром — мовляв, щоб не зголодніти. Мав велику охоту забрати ще й пучок черемші⁵⁾, але учителька рішучо проти сего за протестувала. Всі діти й учителька і Катерина Еміліяновна припняли собі синьо-жовті кокардки, символ нашої національної єдності. Відтак устали ся парами, над малими обняла провід Катерина Еміліяновна, позаду ішла зі старшими учителька. Старенька, 105-літня бабуса, мама д. Антонова, Параскевія Петровна, Українка з Катеринославщини, вийшла на рундук, перехрестила нас гей у далеку дорогу і ми рушили.

Був мороз, сибірський мороз. Сніг лежав іще високими горами, але день був ясний, погідний, соняшний і ми, закутані в шапки, в шуби і вальонки, сміяли ся зі стужі. Наш похід розвинув ся довгою лентою по Боярській вулиці Николаївки і вже став спускати ся в низ на залізничний шлях, коли се ізза угла одної хати почулись оклики: „Сматрі! хахли! хахли ідуть!“ — „Дам я тобі хахлів, клятий кацапе!“ — крикнув палкий Левко Соханевич і вже вхопив грудку снігу, щоби кинути нею в обидчика, та учителька здержала

його. „Остав! не пора тепер на се, спізнимо ся на концерт“. — „Ну, харашо! завтра порахуємо ся з ними!“ — сказали наші хлопці і я вже знала, що воно значить. Бої на кулачки і снігові шрапнелі були на дневнім порядку на нашій вулиці поміж моїми школярами й іншими дітьми руськими, хоч більше в них було діточої пустоти, як національної ворожнечі.

В салі почала вже збирати ся публіка. Саля велика, гарна, як ось наша львівська в товаристві ім. Лисенка. Ми розмістили ся в льожах по обі сторони сцени. Я сіла зі старшою молодіжею, що мала виступати, а всю дріботу передала Катерині Еміліяновній, бо вона любила з ними водити ся, та й ще мала я якесь прочуте, що з малими сибірськими Ваньками і Колями буде історія. І моє віщоване сповнило ся.

Публіки напливало. Саля повна по береги. Ставила ся не тільки уся українська громада, а й делегації від усіх чужих красноярських організацій: руських, польських, литовських, литишських, жидівських, музулманських, корейських. Прибули й наші полонені Австрійці і Германці.

На гарно прибраній сцені під могилою Тараса уложено живий образ: Поклін поетови складає молода Україна. Були там і наші школярі. Віктор дуже бадьоро виглядав у козацьких синіх шараварах і гарно вишиваній білій сорочці, а чорнобрива Галя Гераскина так живо нагадувала наддніпрянську українську дівчину! А відтак хор під проводом нашого о. Вол. Садовського з Перемішля, відспівав першу пісню. Слідувало вступне слово інж. Яновицького, голови української громади, а потім діточі деклямації. Перша малого Петра Москаленка. Я й не надіяла ся, що він так сміло виступить. Саля аж затрясла ся від оплесків, коли скінчив і, поклонивши ся публіці, підходив до мене. Але... ах! було й одно страшне „але“.

А потім вийшла моя Зіна, така, якою я її любила: тиха, спокійна, ніби чогось збентежена. Спершу зачала несміло і я аж здригнула з тривоги, щоби вона де в середині вірша не зупинила ся! Та ні! Ось голос її вирівнюєть ся, кріпшає, переливає усіма відтинками глибоко відчуті поезії. Я сама дивую ся, відкіля береть ся в неї стільки сили й бадьорости. А в салі тихо — тихесенько — се дівчина-декляматорка зачарувала гамір. А відтак буря оплесків і Зіна спаленіла, щаслива біжить до мене. А тепер виступ Кеші! Він відважно виходить на естраду, вклонив ся, відгорнув ясну чуприну і починає. Говорить сміло, деклямує добре, але — я починаю каяти ся, що його вибрала — бо в його виговорі чути московський акцент. А може се мені тільки так здаєть ся, й інші сього не відчують?... Скінчив і знов оплески. Чи такий вже тут звичай, чи справді деклямація подобала ся? Ще мій нумер: реферат про Шевченка і його просвітні змагання — і наша школа сповнила свою задачу. Вертаємо у льожі, щоби тепер інших критикувати.

Було ще багато — дуже багато концертних точок, такого довгого концерту я ще, як живу, не бачила. Чужинцям найбільш подобали ся наші народні пісні і деклямації з творів Шевченка. Але загалом програма була за довга і мої діти, неприємні до таких нічних свят, почали скучати і ворухити ся. З лівих льож надходили до мене раз-у-раз алярмуючі вісти: Юлі Москаленко пустила

¹⁾ Доходячі, прислухувати ся науці.

²⁾ Довга, верхня блюза, підпоясана ремінцем.

³⁾ Висока повстяна тепла сибірська обув.

⁴⁾ Круглі пляшки, дуже смачні.

⁵⁾ Рід дикого чіснику, дуже люблений на Сибірі.

ся кров із носа і Катерина Еміліяновна не може дати собі з нею ради; Левко десь пропав зі салі (показалося, що бігав недалечко до дому, бо зголоднів); Ляріса плаче до мами; Кеша тягом снується поза кулісами, а малий Ванька Білорус зівши всю свою провізію, розіспався на добре так, що треба було уложити його в льожі на шубах. Що-йно, коли заспівали на закінчене народні гимни, мале товариство розворушилося.

Була вже пізня північ. На щастє поприходили всі мамі і таті і забрали дівчорі зі собою: хто за руку повів, а кого на баранах понесли. Ми з Катериною Еміліяновною відітхнули і через залізничу большевицьку патрулю пустилися й собі бігцем до дому.

На другий день по концерті зголосилося до моєї школи п'ять нових учеників, щоби вчитися „з Україною“. А в кілька днів опісля писали старші діти задачу на тему: „Як святкували ми Тарасові роковини?“ Віктор Туманін писав: „Наша учителька Константина Івановна говорила 45 хвилин, не попиваючи води. А Петя гарно сказав про „Садок вишневий“, але як відходив, почував негарно і всі засміялися. А Ванька Білорус заснув на салі і папа поніс його до дому. А Юлі Москаленко з горяча пішла кров із носа. І всі нас дуже оплескували і руські газети хвалили Зіну“. А Зіна Гаренко писала: „Як виросту, хочу бути поеткою або політичною, хочу боротися за правду, як Шевченко, і не боюся нічого“. *Конст. Малицька.*

Дві ясні хвилини з життя Т. Шевченка.

На волі.

22 січня 1847 р. В сільській церкві в Оленівці, Борзенського повіту, на Україні — бере шлюб гарна пара молодих: се наш звісний письменник Пантелеймон Куліш, а його молода Олександра Михайлівна Білозерська — також будуча письменниця, яку знають наші діти під псевдонімом Ганни Барвінок. Коло молодих стоїть боярин (у нас дружба) Куліша — хто се такий? — Наш поет Тарас Шевченко! Молоді, се його щирі приятелі, які оцінюють його незвичайний поетичний хист та стараються допомогти якимнебудь робом. — Від шлюбу їдуть на хутір Куліша Мотронівку — на весілля. Грають музики, йде забава. Та ніщо так не чарує гостей та молодих господарів, як пісні — співані Шевченком. Се для них найсолідніша забава. Господиня щиро припадає коло Тараса як коло рідного брата. Вона вже здавна одушевлена його талантом, який і знала з поезій Тараса, що їй прочитав її муж. Для поліпшення долі Тараса вона готова на великі жертви.

Вона розуміє, що поетові треба би виїхати хоч на 2 роки за границю, образувати себе більше

у малярській штуці. На сю подорож готова вона жертвувати свої коштовності: золото, бриланти.

От і каже Куліш Шевченкові, щоби прийняв від них кошти на виїзд, та щоби не питався, звідки ті гроші. Радують серце поета, що має таких дбайливих друзів. Так мало зазнав він добра в своєму житті, що такі ясні хвилини для нього над усі дорожчі. Годить ся на все та треба підждати, аж власти видадуть паспорт.

З великими надіями в душі прощається Тарас зі своїми друзями, виїжджаючи з Мотронівки.

Не прочував він, що не зараз побачить своїх найдорожчих — не чув свого нещастя.

А наступило воно 5 квітня 1847 р.

При переїзді Шевченка з Седнева до Києва, коли він висідав уже з порому на Дніпрі, несподівано являються перед ним царські жандарми.

— Ви Тарас Шевченко?

— Він самий!

— Ви арештовані!

І неждано опинився поет у неволі — і 10 літ опісля не бачив вольного світа божого.

ОЛЕКСАНДРА БІЛОЗЕРСЬКА.

В неволі.

Орська кріпость, 12 лютого 1848 р. Тут довелося Тарасови пробувати перший рік неволі. А важка вона була. Поета зроблено простим салдатом, муштровано і гноблено — та найстрашнійше для нього було те, що заборонено йому що небудь писати або малювати. Одинока потіха його була почта, яка приходила час від часу в Орськ та привозила йому який лист від приятелів і знакомих.

Шевченко пише до свого приятеля Лизогуба, що кожним письмом зі світа від людей, тішить ся як та дитина і зрештує його сльозами...

— От і нині — погідний весняний день, — та навколо понурі мури, непривітні товариші-салдати. Посідали по обіді, мають хвилину випочинку. Хтось кликнув: Їде почта! Всі зірвали ся на ноги, бо кождий вижидає звісточки... Роздають — є лист і до Т. Шевченка. Що за радість! Яка втіха! Оглядає його — любить ся ним —

і стараєть ся відгадати, від кого... Пізнає по почерку письма — адреси.

— Не вже се вона? Моя люба „приятелька-сестра“ — прислала мені отсей листочок? О велика їй вдяка, моїй дорогій приятельці!

Отвирає дрозжачими руками. Так! Се від неї! Від княжни Варвари Репніної, щирої прихиль-

нички Тараса. Се дочка генерала Миколи Репніна, що будучи українським губернатором, заступав ся не раз перед царем за український нарід. Запізнав ся з ними Шевченко ще в 1843 році на їх хуторі в Яготині, Пирятинського повіту на Україні. Ціла

рідня Репнінів полюбила Шевченка, а найбільше привязала ся до нього їх дочка, княжна Варвара, яка прояснила поетови не одну хвилину в його бездольному житю.

Її зачисляє Шевченко до найкрасших своїх друзів.

„...Я заридалаб, колиб побачила вас тепер — і молила би Бога помогти мені потішити вас та піднести вашого духа висше гіркої недолі... але я безсила... і що зможу зробити для вас, мій добрий Тарасе...“

Читає Шевченко і сльози стають йому в очах від тих щирих слів.

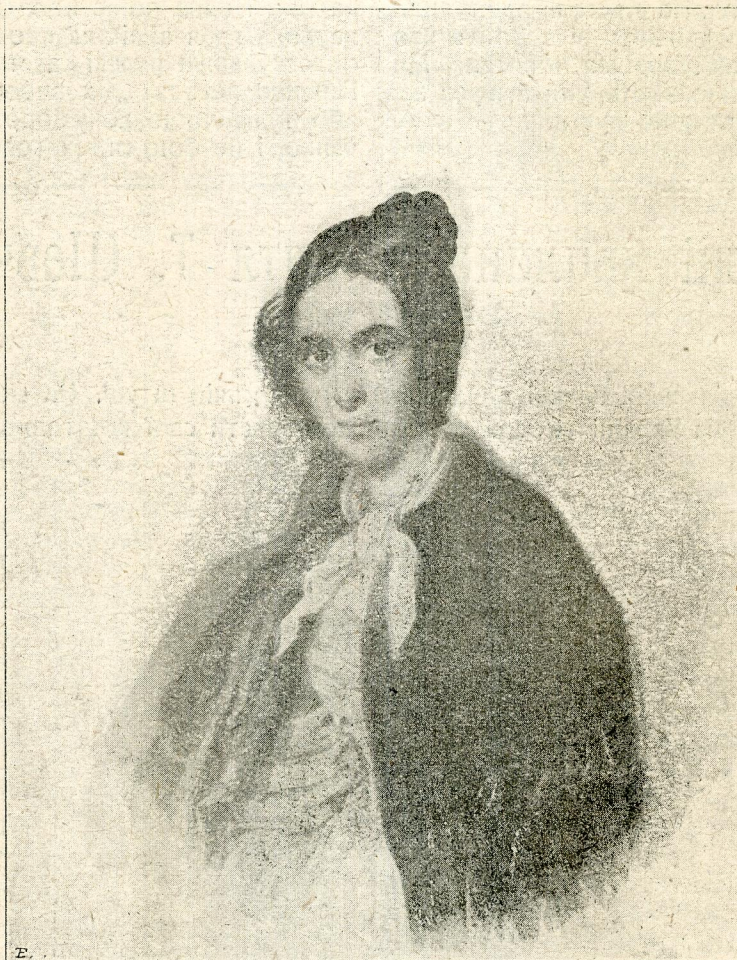
І зі зворушенням відписує...

„Ваш лист переніс мене з казарми темної до рідної України у ваш пре-

красний Яготин... Бесідуючи з вами — я святкую... Отсю велику радість ви мені дали!“

Листи від таких приятелів, як княжна Репніна були тим цілющим ліком, що лагодили по трохи тюремні-касарняні терпіння Тараса Шевченка на далекій чужині, на заслання. Згадує він про се не раз і в своїх поезіях.

Ю.

КНЯЖНА ВАРВАРА РЕПНІНА.

10 марта 1861 р

Умер поэт. Святі глаголи
Тремтять на божеских устах,
Та не почути нам ніколи,
Що бачить він тепер у снах.

Пісень не виспіваних чари,
Недоповіджені слова,
Він понесе неначе дари,
Вертаючи на небеса.

Богдан Лепкий.

Гетьмани, гетьмани, як-би то ви встали,
Встали, подивились на той Чигирин,
Що ви будували, де ви панували,
Заплакали-б тяжко, бо ви-б не пізнали
Козацької слави убогих руїн!
Базари, де військо як море червоне
Перед бунчуками, бувало, горить,
А ясновельможний на воронім коні
Блисне булавою — море закипить, —
Закипить, і розлило ся степами, ярами;
Лихо мліє перед ними...

...У темному гаю, в зеленій діброві
На припоні коні отаву скубуть,
Осідлані коні, вороні, готові.
Куди-то поїдуть? Кого повезуть?
Он кого, дивіть ся! Лягли по долині,
Неначе побиті, ні слова не чуть.
Отто гайдамаки! На гвалт України
Орли налетіли, вони рознесуть
Усім врагам кару,
За кров і пожари
Пеклом гайдамаки врагам оддадуть.

Т. Шевченко: „Гайдамаки“.

Тече вода.

Пісня на диточий хор а capella.

Слова Т. Шевченка.

Музика Осипа Залеського.

Спокійно.

Сопрани.

Альт.

1. Те-че во-да із-за га-ю, та по-під го-ро-ю. Ку-
па-ють ся ка-ча-точ-ка по-між о-со-ко-ю. Ку-ю.

ку-па-ють ся ка-ча-точ-ка

I. II.

2. А качечка випливає
З качуром за ними,
Ловить ряску, розмовляє
З дітками своїми.

3. Тече вода з під явора
Яром на долину,
Пишається над водою
Червона калина.

4. Пишається калинонька,
Явір молодіє,
А кругом їх вербоноси
Й лози зеленіють.

Казка мартової ночі...

Чарівна, мила, тиха ніч!
На небі ясні Зірочки,
Немов шепочуть любу річ,
Скобочуть-моргають з гори.

А Місяченько, володар
Ночі Спокою і Тиші,
Послав, немов казковий цар,
Кирею срібну до Землі.

І срібноструйний царський стрій
З землі Темряву геть жене,
І в сій сям мов в чарі мрій
І неживе нараз живе.

Чарівна, мила, тиха ніч!
Чогож Дніпро старий гремить,
Гуде гнівливо аж по Січ,
Неначе бурю він вістить?

„І Сила в вас є і Любов,
Та Згоди ви звалили храм
І марне ллється ваша кров,
На втіху-радість ворогам!“

І разом гнів і біль і жаль
Дніпра могутню грудь давить,
Несе він їх в далеку даль,
Щоб в Морі їх на дні втопить...

Нараз, нараз... ах, що се там?
Так саяво бе на сій горі,
Близь Канева старого брам,
Аж гаснуть зорі в сій луні.

Глянь, глянь! Із саява випливає
Тінь біла-біла, дух немов!
І ринуть-линуть враз слова
Немов ангелів зичний зов:

„Неволя всіх ростила їх,
В рабстві завяв їх цвіт весни,
Зневіра їх кормила всіх,
Не знають Згоди все раби...“

Ти Дніпре-батьку не тужи,
Вже на нову цвітуть Весну
Вкраїні діти-квіточки,
Пють Волі сонце і росу!

Хоч буря ще кругом гуде,
Вона уже не зломить їх,
А силу насталить лише,
Спалить лише Незгоди гріх.

В серденьках стане їх один
Великий, ясний Згоди храм
І України відтам син
Візьме ключі до Волі брам.

Так, в дітях, в дітях Волі цвіти
Вкраїні! білий дух сказав
І зник, — та довго іще світ
На Канівській горі сіяв.

Й Дніпро забув і гнів і жаль,
Надію вже поніс на Січ,
А з Січі в Чорне Море, в даль —
У мартову, чарівну ніч!

Я. Вільшенко.

Гра із Шевченкових творів.

(Укладено М. Ф-ч).

До гри пригтовляється 48 квадратиків (о боці 3 см.) з ясного картону. На них випи-сується числа й наголовки творів Тараса Шевченка, з яких більші поезії зазначаються великими друкованими буквами, н. пр.: Числа й наголовки сліднують у таким по-рядку:

13
Сон

1. Перебендя.	25. Мені тринадцятий.
2. Іван Підкова.	26. Моїм союзникам.
3. Тарасова ніч.	27. Лілея.
4. Катерина.	28. Калина.
5. На вічну пам'ять Котлярев-ському.	29. Княжна.
6. Гайдамаки.	30. Три шляхи.
7. Думи мої.	31. Іржавець.
8. Тополя.	32. Відьма.
9. До Основ'яненка.	33. Варнак.
10. Черниця Мар'яна.	34. Чернець.
11. Хустина.	35. Швачка.
12. Гамалія.	36. Чума.
13. Сон.	37. На Вкраїну.
14. Чигирин.	38. Петрусь.
15. Наймичка.	39. Титарівна.
16. Заповіт.	40. Сотник.
17. Розрита могила.	41. Юродивий.
18. Великий льох.	42. Москалева Криниця.
19. Суботів.	43. Неофіт.
20. Невольник.	44. Доля.
21. Кавказ.	45. Ляхам.
22. Іван Гус.	46. Марія.
23. Холодний яр.	47. І день іде...
24. До мертвих і живих.	48. Царі.

На папері або картоні, величини звичайного аркуша, вирисовується квадратики о боках 3 см, із вписаними в них числами після поданого взірця в таким розложенню, щоби з них можна зложити цифри років уродин і смерті Т. Шевченка:

4	6	10	13	15	2
33	45	9	26	31	37
12	35	8	47	28	17
11	19	18	20	22	24
29	32	38	39	40	16
25	7	1	3	36	27
23	21	5	44	30	14
41	34	42	43	46	48

Крім сього потреба ще звичайної кісточки до гри з 1-6 очками на її боках.

Перебіг гри: В грі може брати участь 2, 3 або 4 особи. Один із гравців збирає всі квадратики, мішає їх і роздає поміж гравців по рівній часті. Перший, що починає грати, кидає кісткою. Кілько очок покаже кістка, стільки квадратиків можна накрити відповідними т. є. тими самими числами, які є на картонових квадратах із наголовками. Ті квадратики, на яких вписані більші поезії Шевченка, числять ся за два очка, т. зн. за два квадратики. Приміром: Кинена кістка пока-

зала 5 очок. Можу отже накрити 5 квадратиків наголовками менших поезій, пр. 33, 2, 14, 21 і 5 або 3 квадратики меншими, а 1 більшою поезією, пр. 33, 2, 14 і 10, бо 10 се наголовок більшої поезії, що числить ся за два квадратики. — Далше кидає грач із правої сторони і т. д. все в право. Коли хто викине кістку з 3 очками, той на сей раз тратить право накривати квадратики. Хто викине 6 очок, той по закриттю квадратиків іше раз кидає й закриває нові квадратики. — Виграє той, хто найскорше закриє свої квадратики, а програє той, в кого лишить ся найбільше картонових квадратиків. — Той, що виграв, виголошує з пам'яті або відчитує якийсь малий твір Т. Шевченка.

Читайте діти!

В місті Празі повстала при „Всеслов'янський Експедиції“ Бол. Гавлічка окрема Українська Книгарня, яка видає гарні новини з обсягу діточої літератури.

Ось Вам, Любі Читачі, спис книжок, що до тепер появили ся накладом сеї Книгарні:

а) для дітей від 5-10 літ:

„Близький Світ“. Є се маленькі казочки з численними образками. Переклав із чеської мови В. Старий. Стор. 50. Ціна 60 марок.

„Війна грибів з жуками“. Віршована казка з прегарними кольоровими малюнками О. Судомори. — Сторін 8. Ціна 120 марок.

„Дід та баба“, „Лисичка, котик і півник“, „Мати Коза“. Є се байки з многими чорними образками і двома кольорованими на окладинці. Кожда книжечка має 8 сторін і коштує 30 марок.

„Казка про 12 місяців“. Словацька казка Німцевої Божени з прегарними кольоровими малюнками. — Сторін 16. Ціна 100 марок.

„Слов'янські народні казки“. З чеської мови переклав В. Старий. Стор. 88. Ціна 60 марок.

„Мої малюнки“. Є се взірці до самостійного мальовання (кольорованія) після одного барвного взірця. До тепер ви-йшли 3 зшитки, а в кождому є по 6 малюнків до мальованія і 1 взорець. Ціна одного зшитка 120 марок.

б) для молодіжи:

„Королів-Старий“. „Чмелик“. Є се прегарна повість із подорожі вокруг світа, з численними і надзвичайно цікавими образками. Книжка числить 420 сторін друку і коштує 500 марок.

„На зеленому острові“. Займаючі оповідання. Переклав з чеської мови В. Старий. Стор. 60. Ціна 60 мар.

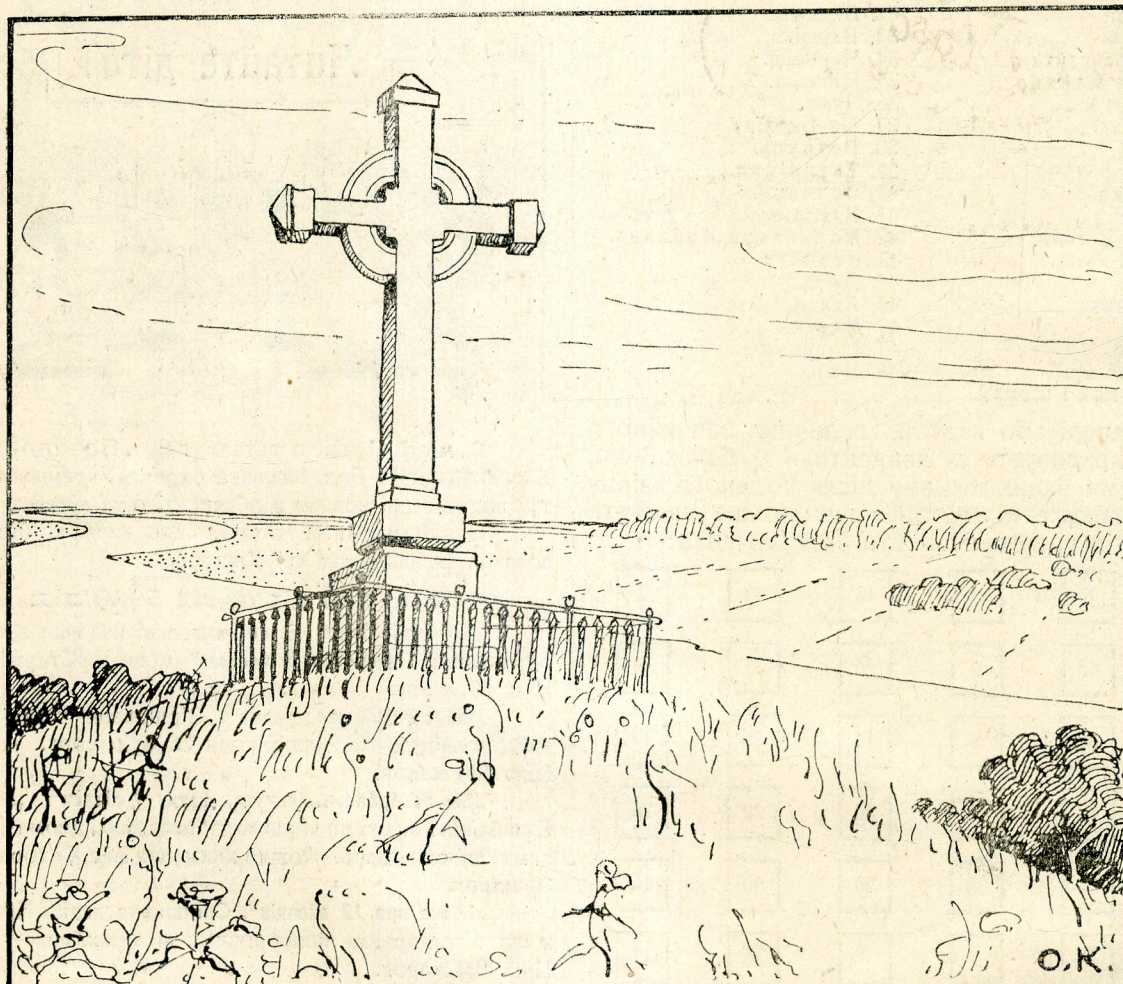
Всі ті книжки можна набути в конторі „Світа Дитини“.

На роковини Т. Шевченка.

Умер поет! І струни голосні
Порвали ся, замовкли на віки.
Ми стали сиротами і сумні
Ми понесли в серці жаль великий.
І довго плакали... І от тепер
Що року згадуєм сумну пригоду...
Але чи справді вмер Він? Ні — не вмер!
Поет живе в серцях свого народу,

Його душа в святих його словах
Відбила ся акордами смутними;
Вона живе і в тих благих сльозах,
Що над його піснями пролили ми;
Вона живе, витає проміж нас
Надією на щастє, на свободу;
Любить народ, навчає кожний час, —
Поет живе в серцях свого народу!

В. Самійленко.

Заповіт.

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого
На Вкраїні милій;
Щоб лани широкополі
І Дніпро і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий!

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кровю
Волю окропіте!
І мене в семі великій,
В семі вольній, новій,
Не забудьте помянути
Не злим, тихим словом!

Ребуси, загадки і шаради.

Ребус ч. 5.

(Уложила Галюся Змрочківна.)

□ □ □

Шаховий коник.

(Уложив Жигмонт Процишин.)

ти	У	ї	те	ю	в	ть	ту
ду	чи	бра	чі	ю	не	ря	ся
ся	мо	май	та	цу	ть	ха	пус
ка	й	те	те	тір	ка	де	на
сво	й	ря	те	лю	му	ма	бу
є	Бог	го	ра	сь	за	у	жо
не	і	то	жі	і	те	ва	хто
го	чу	чу	сь	є	бо	чу	чай

Ідучи ходом шахового коника від складу **У** зложите зв'язний клич, що лунає всюди, де тільки гомонить українська мова. Хто се написав і як називається сей твір, з якого власне сей уривок походить?

□ □ □

Складова загадка.

(Уложили Гапця, Осип і Володя Заставні.)

Ок, ліш, тровськ, Ель, бин, гель, ев, Со, ні, ков, стой, Ак, пре, ва, Ши, гардт, Ве, ці, ський, Чуж, я, нов, Ку, са, во, кан, Но, не, на, Ен, лев, А, ра, Рен, на, Тол, не, са.

З порозкиданих складів зложить назви людей, що в життю Шевченка відіграли визначну роль.

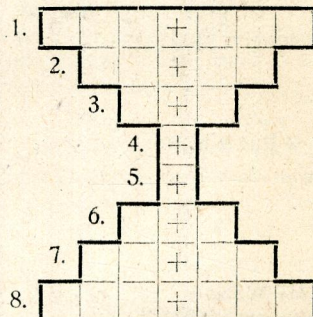
Значіне висказів:

1. Куратор Академії Художеств у Петербурзі за часів Шевченка.
2. Московський щирий приятель Шевченка.
3. Особа, що найбільше причинила ся до визволення поета із заслання.
4. Петербурський аристократ і друг Шевченка.
5. Польський поет, тюремний товариш Шевченка.
6. Маляр у Петербурзі, у котрого учив ся Шевченко малювати.
7. Властитель Шевченка.
8. Професор Академії Художеств.
9. Сердечний друг Шевченка.
10. Перший товариш Шевченка в Академії.
11. Місце неволі поета.
12. Друг Шевченка і організатор Кирило-Методіївського Брацтва.
13. Товаришка Шевченка з дитячих літ.

□ □ □

Фігуральна загадка.

(Уложили Зоя і Вірюся Стисловські.)

- Значіне висказів:
1. Місточко на українським Поділю.
 2. Імя дівчинки.
 3. Числівник.
 4. Співзвук.
 5. Самозвук.
 6. Заіменник особовий.
 7. Солодка річ, що „солонно“ коштує.
 8. Місто на Підкарпатю.

Букви, що припадають на місце хрестиків, дадуть назвиско найбільшого українського поета.

□ □ □

Шарада.

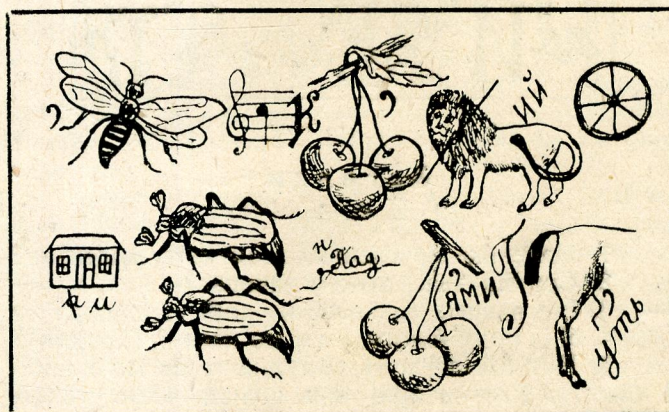
(Уложили Янка і Славка Ничайні.)

Перше з третим — учитель дітям накладає
Друге з першим — папері нам в собі ховає,
Перше з четвертим — се нам місто називає,
Де Христос на весілю чудо ділає,
Цілість — твір Шевченка означає.

□ □ □

Ребус ч. 6.

(Уложив Нусько Думін.)

□ □ □

Зоя Захарчук у Стрию: Гарне письмо Твого листа дуже подобалося „Світикови“ і він із великою охотою стане Твоїм Приятелем. Чи одержала Зонечка всі числа за сей рік? А прочитала вже „Максима і Марка“?

Богданко Антошка у Золочеві: Рахункових загадок „Світик“ має так багато, що не знає, які скорше подавати. Подібну загадочку до Твоїї маємо, тому обдумаю яку иншу. Чи „Світик“ приходить до Тебе правильно?

Надя і Галя Тополянські: Вибачте, Дорогі Приятельки, „Світикови“ се, що він так пізно до Вас відзивається. Він ніколи на нікого не гнівається, навіть для своїх довжників має все добре слово. Вашим листом був „Світик“ дуже зворушений. Передплату надішліть аж як Ваш Татко зовсім виздоровіє і зможе свobodно працювати.

Стасіус Козло в Станіславові: З причини дуже малого об'єму газетки, не містимо тепер праць „Молодих авторів“. Твій „Малий Палюшок“ зовсім пригадує „Томсіа Palucha“. Подібна казочка вийде небавом окремою книжечкою, тому „Палюшка“ не будемо у „Світику“ друкувати.

Юрій Старосольський, Сант Павль, Каринтія: Твій лист із Маріяцель „Світик“ одержав у своєму часі, однак не відписував Тобі, бо знав, що Ти тепер подорожуєш. Як подобається Тобі Каринтія і чи робив уже прогулюку на снігові верхи Альп? Чи Твій товариш Полетика бачив уже „Світик“? Покажи йому і всім Твоїм иншим товаришам у конвікті „Світ Дитини“ та переповідай їм по німецьки зміст кожного оповідання, а особливо розкажи їм „Про золоту корону в Дністрі“. Обіцяні переклади пришли, може здадуться.

В. Бородач: Таких загадочок, як Твоя, Любий Васильку, маємо дуже багато і не знаємо, коли їх вичерпаємо. Твій смуток хочемо розігнати і посилаємо Тобі бракує 25 число.

Галюся Гела в Новім Санчі: Числа, які бажаєш виміняти, маємо. „Таблички множення“ вже нема, все розкупили, а новий наклад тепер дуже багато коштував би. Чеків не маємо, бо не знаємо, як довго вони будуть обов'язувати. За щирі бажання дякує Тобі „Світик“ сердечно.

Ольо і Ліда Саноцькі в Надвірній: Питаєте, що „Світик“ дістав на ялинку? Дістав від кількадесяти своїх щирих Приятелів і ревних Читачів сердечні листики з бажаннями красної будучности і 100 тисяч передплатників. Вашу світлинку помістимо пізніше, бо брак тепер місця.

Виказ жертв

(у марках).

На фонд „Рідної Школи“: Ш. й П. Лушпинські 5, С. Мандзюківна 10, С. Чехутівна 10, Школярі з Хітаря 465 (з коляди), Оксана Вовк 20, В. З. Луців 34, М. Котурівна 3, Ст. і М. Підгайнівні 30, Ст. Лянґівна 10, Учениці б. укр. школи в Будзанові 300 (зі шедрівки).

Разом зібрано: **1816 Мк.**

На вогніні сироти: С. Чехутівна 10, Р. Ковальський 13, О. Левицька 40, І. Ціханська 20, Оксана Вовк 20, З. Вергун 80, Ю. і Л. Сухі 50, О. Кудрик 25, Т. й П. Лушпинські 5. Разом зібрано: **773 Мк.**

На полонених та інтернованих: С. Чехутівна 10, М. Раковський 150 (збірка з дитячого представлення) Т. й П. Лушпинські 5. Разом зібрано: **335 Мк.**

На голодуючих Гуцулів: С. Чехутівна 10, Т. й П. Лушпинські 5. Разом зібрано: **25 Мк.**

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Вп. С. Барановська 50, О. Гринів 20 та кличе: Зосю Вошинську і Стефцію Курієць; Кл. Ляхович 60, Оксана Вовк 20, М. Навроцький 20, С. О. і Л. Милянці 10, М. Стадниківна 20, Зеновія Вергун 120, П. Нагановська 10, О. Сіак 15, М. Охримовичівна 7, І. Шведь 5, Т. й П. Лушпинські 5, С. Чехутівна 10, Дз. Островський 10, О. Волчукова 50, О. й М. Онишуківні 10, О. Сілецька 420, М. і В. Тарнавські 65, Н. Габрусевиц 10, Безіменний філантроп 2000, Всеч. о. Дм. Вахняк 2.125 (збірка учениць в Надвірній з Коляди).

Разом зібрано: **11.066 Мк.** та **4 долари і 50 центів.**

Видавництво „Бистриця“, Станіславів, Галичина,

має на складі:

І. „Діточі Читанки“.

1. Попелюх і маленька мишка, з чуд. обр. 10 мар.
2. Дорога до щастя. Івасикова віха, 5 марок.
3. Кізка-Білоніжка. Телесик, 5 марок.
4. Борис Грінченко: Коротка історія України, 20 марок.
5. Іван Лука: Орел Проміністий, 5 марок.
6. Пан Слота і панна Сонічко. Що смачніше? 5 марок.
7. Гр. Гетьманець: Хто такий Т. Шевченко? 10 марок.
8. Р. Кінґлінг: Слонятко, з обр., 5 марок.
9. „ „ Як верблюд дістав горб? з обр., 5 марок.
10. Тарас Шевченко: Малий Кобзар, з портр., 10 марок.
11. С. Чубатівна: Прогуля, комедійка на 1 дію, 10 мар.

Дальші книжечки ладяться.

ІІ. Бібліотека для української молодіжи.

Випуск 83. Семя Снакунчиків. Пан Коцький (13 ілюстр.). Ціна 20 марок.

Випуск 84. Покотигорошок. Скарб (25 ілюстр.), 22 мар.

Випуск 85. Вуйко Кван (7 ілюстр.), 15 марок.

Випуск 86. А. Чайковський: Одарна, друкується.

Ті самі, окремо оправлені:

Том 165. Семя Снакунчиків (11 ілюстр.), 10 марок.

„ 166. Пан Коцький (2 ілюстр.), 5 марок.

„ 167. Покотигорошок (22 ілюстр.), 15 марок.

„ 168. Маріа Буйно: Скарб (3 ілюстр.), 5 мар.

Передплата на „Бібліотеку для укр. молодіжи“ на рік 1921 виносить за 4 вип. 100 марок.

Книжечки висилається лиш за готівку. Гроші й замовлення адресувати: Видавництво „Бистриця“, Станіславів.

„Діточий Театр“.

Накладом видавництва „Діточий Театр“ виходять театральні картини для діточих театрів.

Як перший випуск вийшла одноактівка „Дядько Тарас“, яку можуть грати самі діти в часі Шевченківських обходів. Ціна 1 прим. 15 марок, 10 прим. з поштою 120 марок. Замовляти у видавництві „Діточий Театр“, Львів, вул. Куркова, ч. 10.

Передплата на 1921 рік: квартално **90 Мк.**, річно **360 Мк.**, поодинокое число **15 Мк.**

Для Америки і Канади **1 долар на рік.**

Редакція і Адміністрація: вул. Зіморовича, ч. 3.

ВИДАВНИЦТВА ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“.

Які книжки можна дістати в Тов. „Просвіта“ по найдешевших цінах?

Українське письменство:

Твори Квітки-Основ'яненка, 2 т. брош.
 „Шашкевича-Головацького“
 „Устияновича-Могилянського“
 „Метлинського-Костомарова“
 „Т. Шевченка, 2 томи“
 „Куліша, 6 томів“
 „Воробкевича, 2 томи“
 „Глібова-Климовича“ **оправл.**
 „Стороженка“
 „Руданського, 3 томи“ **брош.**
 „Федьковича“
 „Івана Нечуя-Левицького“

Інші видання:

1. Про Шевченків Кобзар, Б. Лепкого.
2. В Тарасові Роковини (розпрод.).
3. Про життя Т. Шевченка (Д. Лукіановича).
4. Шевченкові Твори.
5. Український Співаник (А. Гапика).
6. Пошестні недуги (Дра Е. Озаркевича).
7. Буквар для самоуків (О. Солтиса).
8. Князь Ярослав Осмомисл (повість О. Назарука).
9. Пропамятна Книга Конгресу „Просвіти“.
10. Підручник німецької мови (Ю. Рудницького).
11. Техніка у світовій війні (Ю. Левицького).
12. Плеканє овочевих дерев, **оправл.**
13. Наука про народне господарство, 2-га і 3-тя часть.

14. Рільничі досвіди і проби (С. Кузика), **оправлена** — **брошурована**.
15. Звіт Т-ва „Просвіта“ з 1. I, 1910 р. до 31. XII, 1912.
16. З під низької стріхи (опов. о. Лежогоубського).
17. Альманах Марк. Шашкевича, **опр.**
18. Про Осипа Ю. Федьковича (Д. Лукіановича).
19. Думи і співанки О. Ю. Федьковича.
20. Вибір з творів О. Ю. Федьковича.
21. Житє (Студія Г. Хоткевича).
22. Оповідання Вас. Чайченка, перша книжка.
23. Оповідання Вас. Чайченка, друга книжка.
24. Морозенко (П. Мирного).
25. Сміховинки Олексі Стороженка.
26. Хазяїн (комедія І. Тобиловича).
27. Сплачений довг (опов. Д. Лепкого).
28. З життя першого чоловіка і сучасних дикунів (Лункевича).
29. Як чоловік зробив з ночі день? (Дра М. Чайківського).
30. Провідник по Києві.
31. Пляш Львова з провідником.
32. Войнаровський (істор. поема К. Рилєва).
33. Ватерльо (В. Гіро).
34. Серед вічних снігів і ледів.
35. П'ятдесятилітнє подружжє (опов.).
36. Країна Дітей і Цвітів (про Японію й Японців) (Гасен).
37. Виріб цементових дахівок.
38. Ілюстрована збірка: „Для всіх“.

39. Жіноча школа „Просвіти“ в Угерцях вин.
40. Господарська школа „Просвіти“ в Милованю (Гарасевича).
41. Сорок літ діяльності „Просвіти“ М. Лозинського.
42. Про землю, сонце і звізди (Дра І. Раковського).
43. Гетьман Мазепа (В. Будзиновського).
44. Сагайдачний (історична повість).
45. Львів (істор. нарис Дра І. Крипкевича).
46. За козацьким хлібом (опов.).
47. Як Болгари здобули собі свободу.
48. Золото (збірка).
49. Просвітні листки (опов.) 17 чисел.
50. Чекає нас велика річ (Б. Лепкого).
51. З великих днів (Я. Весоловського).
52. Настоящі (Бобикевича).
53. „Письмо з Просвіти“, річники з р. 1908, 1911 і 1913, **брош.**
54. Календарі Тов. „Просвіта“ з 1911 і 1912 р., з 1913 **опр.**, з 1915, 1916, 1917 р.
55. Огні срібної землі, Чебановського.
56. Нові і перемінні звізди (Полеміка Пулюя).
57. Українсько-німецькі розмови.
58. Про українських козаків, Татар і Турків (М. Драгоманова).
59. Наталка Полтавка (Котляревського).
60. Ворожбит (Г. Пеглинського).
61. Молитвенник „Хвалите Господа з небес“ (гарна оправа).

Загальна Бібліотека „Просвіти“, ч. 1.

Михайло Возняк:

„Історія української літератури“.

Том I до кінця XV віку. — Львів, 1920, 8°, стор. 344.
 Ціна 200 Марок.

Загальна Бібліотека „Просвіта“, ч. 2.

Всім, хто займається народньою роботою або кого така робота цікавить, поручає „Просвіта“ дуже цінну книжку Михайла Галушинського:

Народня освіта й вихованє народу

(Методи і цілі). — Львів, 1920, 8°, стор. 34. — Ціна 16 Мк.

Загальна Бібліотека „Просвіти“, ч. 3.

Др Філарет Колесса:

„Українські народні думи“.

Львів, 1920, 8°, стор. 160. — Ціна 140 Марок.

Народня Бібліотека „Просвіти“ ч. 2.

Хто хоче знати, як повставали у нас товариства за польських, російських і австрійських часів, ані від Люблинської Унії аж до Великої Революції, нехай купить собі:

Як вибороли собі люди право оснóвувати товариства?

Михайла Галушинського. — Ціна 16 Марок.

Народня Бібліотека „Просвіти“ ч. 3.

Володимир Гнатюк:

Кубанщина й Кубанські Українці.

Се перший у нас історично-політичний огляд мало-звісної в Галичині української землі на східних окраїнах від найдавніших часів аж до найновіших визвольних боротьб — до серпня 1920 р. включно. — Львів, 1920, 8°. — Ціна 26 Марок.

Народня Бібліотека „Просвіти“ ч. 5.

„Просвіта“ до українського народу.

Збірка популярних рефератів, пера найвизначніших трудивиків на полі народньої просвіти. — Львів, 1921, 8°, стор. 72. — Ціна 40 Марок.

Народня Бібліотека „Просвіти“ ч. 6.

Антін Лотоцький:

СМЕРТНЕ ЗІДЛЯ,

історичне оповіданє із 1189 р. Львів, 1921, 8°, стор. 38.
 Ціна 35 Марок. — Оповіданє оснóване на визвольних боротьбах князя-героя Ростислава Івановича проти наїздників на престольний Галич та Східну Галичину.

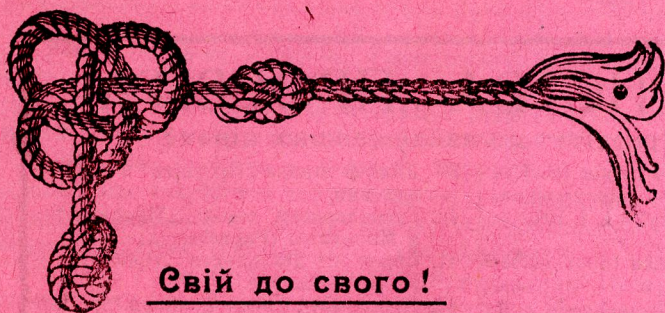
Замітка: З огляду на се, що стан валюти улягає постійній зміні, не подаємо в списі сталих цін. — На бажанє висилаємо окремо цінник із кождоразовими цінами, за зворотом коштів у квоті 6 Марок.

Важне для Товариств: 1. Книга касова, **оправлена** або самі друки. — 2. Книга контова. — 3. Каталог для бібліотек, **оправлений**. — 4. Книга позичаючих із бібліотеки. — 5. Скрипт довжний. — 6. Книжечки вкладкові. — **Для хорів:** Партитура: Іван Гус, слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка.

Замовлення і гроші слати на адресу:

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“, ЛЬВІВ, РИНОК, Ч. 10.

На порто й опаківанє належить долучити 10 Марок на порученє, а по 25 Марок на 5-кілограмову пачку.

Свій до свого!

Одинока Українська
Селянська Механічна Ткальня

„ПОЛОТНО“

Спілка з обмеженою порукою у Львові.

Бюро і склад товарів: вул. Зіморовича, 20.

(в домі Тов. „Сільський Господар“).

Вимінює бархани, цайги, вовняні матерії, полотно льняне на конопляне — за прядиво, пряжу, клаки, валовину з лену й конопель.

Довільний вибір — корисні умови!
Українським Спілкам і купцям — опуст!

Кожда дитина знає, що:

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

єсть найстаршою українською торговельною
КООПЕРАТИВОЮ

і продає в своїх складах добрі і смачні
споживні артикули по дешевих цінах.

Склади „Народної Торговлі“ у всіх більших містах.

ПЕРША ЦЕРКОВНА СПІЛКА „ДОСТАВА“

основана духовенством для піднесення нашого обряду.

Дирекція: Львів, ул. Домініканська, ч. 11.

Склади: Львів, Руська, 20. — Перемишль, Ринок, 23.

Удержує в добрім виборі чаші і монстранції, ліхтарі, лампи, хрести, хоругви і др.

Виробляє гарні фелони, стихарі і обруси.

Доставляє дзвони. Продає свічки.

Виконує направи церковних річей. Поручає підприємців для будови і направи церков і мешкань.

В нинішній тяжкій руїні звертайтеся з довірою до своєї рідної інституції.

„УНІЯ“ артистично-графічне заведення

і Літографія

у Львові, ул. Сикстуська, ч. 10

виконує всякого рода кліші до друку, в міді і цинку, а особливо кліші черткові, сіткові та многобарвні.

КНИЖКИ ШКІЛЬНІ

купує і продає по найдешевших цінах

Антикварня: АРНОЛЬДА БАРДАХА

Львів, ул. Краківська, ч. 1.

АРТИСТИЧНО-ФОТОХЕМИГРАФІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

„ПОЛІГРАФІЯ“

У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КУРКОВА, Ч. 10, II ПОВЕРХ.

Виконує: цинкові, черткові, сіткові і трикольорові кліші для всяких ілюстрацій після надісланих зразків, рисунків, фотографій, для наукових видавництв, ілюстрованих журналів, шкільних підручників, цінників, рекламних анонсів, карток і т. п. — Спеціальність: Американське ретушоване в артистичному виконанні. — Власне рисункове заведення для найновітніших шкіців.

Фотолітографія, Картографія, Негрографія.

Власне видавництво артистичних образів.

Нові відділи: Літографія, Фотогравюра, Друк аквафурти і пляндрокру, виконуване артистично-літографічних робіт.

Підпираймо власний промисл!

Перше Українське Поворозниче Заведення

Селянської Механічної Ткальні „Полотно“

у Львові.

Власні варстати

Магазин сирівця

при вулиці Городецькій, число 95.

На складі: Шлії, посторонки, вуздечки, поводи, шнури до біля, шпагат до пакування, паси до машин, трансмісійні гурти, паси до оббивання возів, линви.

Замовлення виконується як найскорше.

Товар добірний.

При закупні в дотичних фірмах просимо покликувати ся на „СВІТ ДИТИНИ“.